

କା ୯୩ ଶତମ ଶତକ ୧୮୮୩ ମସିହା

ନେଇ ଶୁଣିବା ବାଳକେ ମାଳା ପୁତ୍ରକେ ।

୨ । ଅଳ ରତ ପୁତ୍ରାଣୀ କାମିନୀ
ନୈବେଦ୍ୟ ଯୋଗକରଣେ ଶାନ୍ତ ଅର୍ଥ୍ୟ
ଅମ୍ବୋଜନେ

ପୁତ୍ରକେ ପୁତ୍ରପୁ, ପୁତ୍ର, ଶାଶୀ ବିନାଦନା
ମଧ୍ୟ-ପତ୍ନୀ ଶୁଦ୍ଧେ ମାଧ୍ୟ-କାମିନୀ

୩ । ସୁମନା ଅମର-ନିବାସେ
ନିଶ୍ୟ ଭୃଷାଳ ଧକଳେ ବସ୍ତୁ ବାସନେ ସରଳେ
ମା ଗୋଡ଼େ ପୁତ୍ରାଣୀ, ଅଳ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାସେ

୪ । ଅର୍ଥ୍ୟ ବଶ ହୋଇ ଅନନ୍ଦ
ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥ୍ୟ ନିଶ୍ଚଳେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ-ପଦ କମଳେ
ସେଇ ବସ୍ତୁ, ସେଇ ପୁତ୍ରେ ବସନ୍ତି ଜନତ-

୫ । — ସମ ସୁରେ ଏକକାଳ ମନେ
ସାକ୍ଷୀକେ ନିମିତ୍ତେ "ମତଃ କରେ ଶୁଣି ଅବଦାତ
ସୁଦୟେ ପ୍ରଦୟା ବଳେ ନୀର ମୂର୍ଖ କଳେ
କାକ୍ୟା ପଦେ କେ ସମତୋ ପ୍ରଣିତ କରୁନେ-

୬ । — ପ୍ରକାପଇ ଶକ୍ତ ଶ୍ରୀହରି
ଦେବ କୃତ୍ତି କୃଷ୍ଣକି ଦେବେଶ ଇନ୍ଦ୍ର ସହଜ
ଅନନ୍ଦେ ବନନ୍ତି ଗୋଡ଼େ, ବର ଦାନକରି
ପ୍ରସନ୍ନେ ବରଦେ ନିଅ ମୂର୍ଖକୁ ଦର ।"

୭ । ଅଦକ୍ଷ ବାଳମାନି, ବ୍ୟାପ,
ସର୍ବେଶର ଦୁରବାଳେ କେ ମତା ଶୁନ ଧକଳେ
ନାଶିବ ଶୁଦ-ପିପାସା, ଶୁଦ-ନିକାସ
ସରଳେ ଗାନ୍ଧବ ମହାଶୟ-ଅରାଧ ।

୮ । ଶୁଣିବ କ ? ମାତଃ କାଳବାସେ
ବକ୍ଷ୍ୟର୍ଥ୍ୟ ଅପ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ କୃତ୍ତିକା-ବନ୍ଧୁ-କାତ-
କଥା, ରତ୍ନ ବସାବଳୀ, ଶରତକା-ଶୁଣେ,
ସରଳ ଦୁଇ ପ୍ରେରଣ, କବଳା-ଉତ୍ତାସେ ।

୯ । ଧର ଧାନ ଅଳେକ ପୂର୍ବରେ
କ୍ୟାକି ଶୁଦ୍ଧ ବସନ୍ତି, ମାତ, ଶୁଣିବା ସୁମତ
ନୈଷଧ-ପ୍ରଣେତା, ବସ ସୁରମ୍ୟ ସୁରରେ
ଗାନ୍ଧବ ମଧୁର ଶୁଦେ ନାଟକ ଶୁଣାରେ ।

୧୦ । କୃଷ୍ଣ ହସ୍ତେ ଶିଶୁପାଳ-ନାସ,
ବେଦାର୍ଜୁନୀୟ, ନଳ ବୈଦର୍ଭୀ-ପ୍ରତ ସକଳ
ସୁନରେ ଗାନ୍ଧିଶ ଗୋଡ଼େ କରକ ସଦାସ ।
(ଶୀତ ମାତେ ପୁତ୍ରେ ସିନା ପ୍ରକୃତକ ଅଶ ।)

୧୧ । ସାଲଗୁଣି ପ୍ରତ ବସ ଧାନ
ଶୁଣି, ଶରଦା ଦାସ, କବ ବଳରାମ ଦାସ,
କୃତ୍ତିକାସୁ ବେ ଗାନ୍ଧବ ଶୁରତ ମଦାନ,
ଶୁଣାୟଣ ମାତରାସେ ଜଳ ଅରାସ ।

୧୨ । ଗୁଣିବ କ ? ଶତକଳ ସ୍ତ୍ରୀରେ
ବ୍ୟକା-ପ୍ରତ୍ତ ବଳାସ ପ୍ରେମିକ ପର୍ଯ୍ୟରେ ବଶ
ସୁନର ରସ କଲୋଳ, ଅନନ୍ଦତ ଚିତ୍ତେ ।
ବାଳକୃଷ୍ଣ ପରଲ୍ୟକ୍ତ ମାୟାଧାମ ପ୍ରୀତେ ।

୧୩ । ନାହିଁ ମାତଃ ଉପଲକ୍ତ ଉତ୍କ
ଉତ୍କଳ କବି ପ୍ରଧାନ କେ କଷ୍ଟ ସୁମ ଅଶ୍ୟାନ
କୋଟୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ସୁନଶ, (କପୋଳ କଳ୍ପକ)
ଗାନ୍ଧବ ଲବଣ୍ୟ ବଜ୍ର (ଅରତ ସମ୍ପତ୍ତି) ।

୧୪ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାସନୁ ସିଦ୍ଧାର
ଉତ୍କଳ କବି-ଅସନ ଶୁନ୍ୟ କର ମଦାଳନ
କେ ଗାନ୍ଧବ ?-ପୂର୍ଣ ପ୍ରସୁ ବର୍ତ୍ତି ମାୟା-ହାର
ରମ୍ୟ ପ୍ରୀତି-ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି (ସୁକବ ଭୃଷାଳ)

୧୫ । ମୁକତକ-ନରତ୍ତ ଅମର-
ଗୋ ବହୁତ କୃପାକଳେ ହୋଇଲେ ଜଗନ୍ନା ଚଳେ
ଗଜପତି ନଷ୍ଟ ସଙ୍ଗେ ବନଷ୍ଟ ସରୁର ।
ପତ୍ରଲେ ବଟଣୀ, ଯଥା ବଟପ ନକର ।

୧୬ । ଅଶୀବାଦ ଦାନ କର ମାତଃ
କବିତାରେ ଦୁଇଜଣେ ଗୋଡ଼େ ସେବକେ ଯଦନେ
ରାଧାନାଥ-ଅନନନ ମଧୁ, ରାଧାନାଥ,
ଅଧୁନକ କବି ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱାସ ।

୧୭ । ପୁଣ୍ୟାଶା ସପ୍ତହ ସୁମନେ
ମାଳା ଗୁଣି ଉପହାରେ ନିଶି ପଲକ ନିହାରେ
ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ-ହାର ଅରୁଣ-କରଣେ-
ହୋଇ ଶୋଭେ ପ୍ରକୃତକ ବସରେ ଯଦନେ

୧୮ । ଉଥା ଏହି କବିବର ହୁଏ
ଚରଣେ ଅପିବେ ଗୋର କବିତା କୁସମ-ହର
ଅହର ପ୍ରକୃତ ସଖ୍ୟ ବନ୍ଧ୍ୟ ସୁପତ୍ନୀ
ପାଦୁକୁ ବାଗ୍‌ଦେବ ମାତଃ ଗୋଦୟା-ଅଶ୍ରୁ ।

୧୯ । ମାତଃ ବସ ଉରସ ଅଶ୍ରୁୟେ
ହୋଇ ଦୟାଳୁତା ସତ ଗୋ ଶୁଣ ଏ ମତ ପ୍ରତ
ବରପ୍ରଦ, ରତ୍ନମଳ ଗୋପତ ନିଳୟେ
କାକ୍ୟାପଦା ନାମ ସାର୍ଥ ଦେଉ ନିଃସଂସୟେ ।

ଶ —

To THE EDITOR OF THE UTKAL DIPICKA
SIR,

I should esteem it a great favour
if you would kindly make room in
your paper for the following few
lines:—

You are all aware that our present
Commissioner favours high educa-
tion through the instrumentality of
conferring posts of Rs 20 and 30 upon

graduates and undergraduates. And
as a matter of fact it is a boon to our
country. But to our utter regret we
find the case reversed in conferring
the Second Clerkship of the Myor-
bhunj Court of wards upon a man
whose qualifications do not even reach
up to the 5th class of the Ravenshaw
Collegiate school. In this case the
new Second Clerk might defend him-
self by saying that he writes a good
hand but we ask, is it not possible
for a good painter or a draughtsman
to do the same even better than he,
without being acquainted with a bit
of the English language? If the
claims of the graduates and under-
graduates be undervalued "what is
the need of advertising in local papers
for qualified men and what is the good
of giving high education to our child-
ren"? It would be better if they try
to write good hands after being ac-
quainted with the alphabets only.
And now as the matter stands, it
seems that the steady persevering
industry of the boys to become under-
graduates and graduates is madness on
their part if their remuneration is
overlooked. In papers we frequently
find advertisements which with a tone
of justice, superiority and with a frown-
ing at the uneducated dictating the
intentions of our authorities, that
"none need apply who has not at least
passed the Entrance Examination of
the Calcutta University." This sort of
advertisements is not to be believed
henceforth, because they generally
come out from the pens of our autho-
rities as wolves under the garment
of sheep.

In conclusion, Mr. Editor, I ask,
why do you go to stigmatise the
columns of your paper with such ad-
vertisements which generally dictate
one thing and do the other?

Cuttack } Yours &c
7th January } Argumentum ad
1883. } hominum.

Our advertisement cols. are open to all
who choose to pay according to the scale laid
down by us.—Ed.

ଉତ୍କଳ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ

ସାମ୍ରାଜ୍ୟକ୍ଷମାଦପତ୍ତିକା

୧୯୮୩
୧୯୮୩

ପା ୧୭ ରୂପ ମାତ୍ର ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୮୩ ମସିହା । ମୁ । ଚୈତ୍ର ୧୭ ୧୯୮୩ ମାସ ଶନିବାର

ମୂଲ୍ୟ	ଅଗ୍ରମ	ବର୍ଷା
ଦ୍ଵାର୍ଷିକ	ଟ ୫୦	ଟ ୨୯
ତାଳମାସୁଲ	ଟ ୦ ୩	ଟ ୨୯

ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ଶବ୍ଦସମୂହର ବିକାଶରେ ଦେଇ ଅପତ୍ତି କି ଅପତ୍ତି ଅପତ୍ତି ମସ ପ୍ରଥମ ଉକ୍ତ ଠାରୁ ଯେଉଁ ବର୍ଷ ଅପତ୍ତି ଦେବ ଚିତ୍ତରେ ଉତ୍କଳର ମାସୁଲ ଉଣା କଥା ବୁଦ୍ଧି ଉତ୍କଳର କୌଣସି ସଙ୍କଳ୍ପ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ ଦରରେ ଉତ୍କଳ କିପରିକି । ଲବଣ ମହାଜଳମାନେ ଉତ୍କଳ ବର୍ଷ ଦଠାତ ମାସୁଲ ଉଣା ଦେବାଦ୍ଵାରା ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ଦେଲି ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକ ନିତି ଏଥର ଏହି କଳାପନ ଚୟା ସାଧ୍ୟ ଅଟେ ।

ବାବୁ ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଚନାୟକ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦକ କାର୍ଯ୍ୟର ଉଚ୍ଚ ଗୂଢ଼୍ୟ ଭରଦା ନିତି ଏହି ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ଏଠାକୁ ଅସିବେବୋଲି ସୁଖା ଶାସ କଳ୍ପ ଅବଧ ବେହ ବ୍ୟକ୍ତି ବାଲେଶ୍ଵରର ଚୈତ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ପଦରେ ନିସ୍ତୁଳ ହୋଇ ନିତାନ୍ତ । ସବାବ ବାହୁବା ବନ୍ଧୁ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ସାହୁ ଏକ ବାଲେଶ୍ଵର ସୁଲର ୨ ଯୁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏ ପଦର ଯୋଗ୍ୟତ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ନନ୍ଦବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନେ ଥିବା କଳ୍ପ ଚର୍ଚ୍ଚିତମାନେ ଯୋଗ୍ୟତ୍ୟକ୍ତିକୁ ଏ ପଦ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଓଡ଼ିଆ ଉଣା ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ଉତ୍କଳ ରୂପେ ଜାଣନ୍ତି ତାହାଙ୍କୁ ବାସ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ଦେବାକୁ ଉଚିତ ।

ଏଥିପରେ କଲିକତାର ଉତ୍କଳ ଗ୍ରାମରୁ ୧୫ ଅକ୍ତର ଉଠିଯାଇ କେବଳ ଦୟିତା ଗ୍ରାମ ତ ସହରେ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ସୈନ୍ୟ ଏକ ଜାହାଜୀଙ୍କର ଗଢ଼ବ୍ୟ ଦୁଅଇ ଚିତ୍ତରେ ଉକ୍ତ ଅକ୍ତର କରୁଥିଲ । ସମ୍ପ୍ରତି ଉକ୍ତ ନଗରର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନରୁ ଏହି ଅକ୍ତର ଉଠିଯାଇ ଅଛି । ଉତ୍କଳ ଦୁଅଇ ଲର୍ଜ ସମକଙ୍କ ଅଦେଶ ନୁହାରେ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଶେଟଲଟସାଦେବ ଏହି ମାତ୍ର ବରୁକ ଏକ ଶିତାଦାୟର ଅକ୍ତରକୁ ଉଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଧନ୍ୟ ଲର୍ଜ ଉପନ ଅପଣ ସେସମସ୍ତ ଉତ୍କଳ ଦାର୍ଯ୍ୟ ବରୁକଦ୍ଵାରା ଅପଣା ଶସନ ଜାତକୁ ଉତ୍କଳ ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଦେଇଅଛନ୍ତି ତାହା ଉଚ୍ଚବଦ ସିନ ନେ ଦଦାକାଳରେ ଭୁଲି ପାରବେ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପତ୍ତିକ ଲଲବର୍ଷ ସାଦେବ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର କରବଂଜାନ ନୂତନ ଅକ୍ତର ପାଣ୍ଡୁନିପି କଳତ ମସ ତା ୨ ରଖରେ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ କର ଏକ ଫର୍ଦ ବରୁକଦ୍ଵାରା ଚିତ୍ତର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ବଦଳ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ପାଣ୍ଡୁ-ଲିପି ଏକ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ କାଗଜପତ୍ର ସ୍ଥାନୀୟ ଗଜେଟମାନଙ୍କରେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଜାଣିବା ନିତିକୁ ପ୍ରକାଶିତ ଦେବ ଏକ ଅଗାମୀ ଶାସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅବସର ଦୟା-ଗଲ ଯେ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ଏହାକୁ

ସାବଧାନ ସ୍ଵୀକାର ବଦେତନା କର ଅପଣା ମଜାମତ ଜଣାଇବେ । ପ୍ରଜାଙ୍କ ସ୍ଵଭାବ ଓ ପୁଞ୍ଜସ୍ଵଭାବ ବୁଦ୍ଧି ପକ୍ଷରେ ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ଅନେକ ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ ବଦ-ରଣ ଅମ୍ବେମାନେ ନେମେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବୁଁ ।

ପୁରୀର କଲେକ୍ଟର ଓ ସୁଲଗ ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀ ସାଦେବ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ଭୟଦରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ତଳତା ବାଟେ ଏମାନେ ଭଲ ସମ-ସ୍ଵରେ ନୌକାରେ ଅସ୍ଵସ୍ତବା କାଳରେ ଗର ବେଳେ ଦନ ଭଲେ ଯେଉଁ ପ୍ରକଳ ବଦାଣ ଓ ଦୁଃଖି ଦେଲିଥିଲ ଉହିଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ପଡ଼ିଥିଲେ ଏକ ଏଠାରେ ଜନରୁକ ଉଠିଥିଲ ଯେ କଲେକ୍ଟର ସାଦେବ ରଖା ପାଇଲେ ମାତ୍ର ପୁଲିସ ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଟେଣ୍ଟା କୁର୍ବ ସାଦେବଙ୍କର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ ମିଳି ନ ଥିଲ । ପରେ ଜ-ଶାଗଲ ଯେ ଉତ୍କଳ ସାଦେବ ଉଦ୍ଵାର ପାଇ ଅଛନ୍ତି ଏକ ଗର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପତ୍ତିକାରେ ଚିତ୍ତର ସର୍ବଶେଷ ବୁଦ୍ଧି ଲେଖା ଅଛି । କଲେକ୍ଟର ସାଦେବଙ୍କ ନୌକା କଳ ପାଖରେ ବଦାସ ବଳରେ ଦୂରଗଲ ମାତ୍ର ଉହିଁରେ ବସ୍ତୁ ଅନୁଷ୍ଠ ହୋଇ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଲୁକ ସାଦେବଙ୍କ ନୌକା ବୁଲି ବହୁତ ଉଡ଼ା ଭରଦା ମଧ୍ୟରେ ଲେଉଟି ପଡ଼ିଥିଲ ଏକ ସାଦେବ ବହୁଶନ ସାଗରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ସର୍ବି

ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ କେହି କଲେ ପର୍ବର ସାଇ
ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶଅତି ସମଗ୍ର କରାଯିବ
କୂଳରେ ଲଗାଇଦେଲେ । କୌଣସି ଲୋକ
ମର ପଡ଼ି ନାହାନ୍ତି ବଡ଼ ଅନଳର ବସୟ
ଅଟଇ ।

ଗୁନବାଲି ଅଗ୍ନି କାଗ୍ରର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗତ
ସପ୍ତଦିନେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଥିଲୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ତହିଁର ବୁଦ୍ଧି ଅବଗତ ହୋଇଅଛି । ଏମାସ
ତା ୨ ରାଜ ଦିନା ଦୁଇପ୍ରଦିନ ସମୟରେ ଜଣେ
ଗୁଣଥ ପଦ୍ମାଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ ଦୈବୀକୃ
ପୁତ୍ର ପଲମରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ଭାବାର ଗୁଣ ଧରି
ସଦଳ ଯୋଗେ ବସ୍ତ୍ରାଭ ଦେଲ । ପ୍ରାୟ ସକଳ
ଗୋଦାନପତ୍ର କେତେକ କେତେପତ୍ର ଓ ଅ-
ନେକ ଦୋହାନ ଲାଭ୍ୟାତ କରୁଥିବୁ ଦୋହ-
ଅଛି । କେତେ ଗୋଦାନ ସାମଗ୍ରୀରେ ପରପୂର୍ଣ୍ଣ
ଥିଲେ ସେସବୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ସେ ସମୟରେ
ଅନେକ ପଥର ଯେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ
ସେମାନେ ବଡ଼ ବସ୍ତୁ ଲାଭଲେ ଓ ଛୁଡ଼ା
ଦେବାକୁ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କର
ସମ୍ପାଦକତା ଏ ମସ ତା ୮ ରାଜରେ ଲେଖି-
ଥିଲେକ ଦୁଇ ଛନ୍ଦର ବର୍ଣ୍ଣା ଦେବା ପ୍ରଭାବେ
ସେବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗ୍ନି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଲଭ
ନ ଥିଲ । ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ସରି
ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ ଦେଇଅଛି ବଡ଼
ଦୁଃଖର ବସୟ ଅଟଇ । ଅମ୍ବମାନେ ଅଗ୍ନି-
କରୁ ମହାଜଳମାନେ ଏଣିକ ପତ୍ନୀ ଗୋଦାନ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ନୋହିଲେ
ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗେ କାରବାର କରବାକୁ
ଲୋକଙ୍କର ସାହସ ଦେବ ନାହିଁ ।

ବାକୁ ପ୍ରତାପପତ୍ର ଗର୍ବୁକ ପ୍ରକାଶିତ ମହା-
ଲୁରରେ ସପ୍ତମ ଖଣ୍ଡ ଅମ୍ବମାନେ ପାଇଅଛି ।
ଏଥିରେ ମଧୁକ ସମ୍ପାଦକ ସେଷ ଦୋହ ବନପକ
ଅରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି ଏକ ବଙ୍ଗଳା ସମ୍ପାଦକ ୨୨
ଅଧ୍ୟୟ ଯାଏ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଏଥିର
କଞ୍ଚାପନାରେ ଅମ୍ବମାନେ ଅଧ୍ୟୟ ସନନ
ସମ୍ପତ୍ତ ପାଠକରୁ ସେ ପ୍ରତାପ ଦୁର୍ବଳର ଅ-
ନୁସ୍ଥିତ ଏହି ମହାଦୀର୍ଘରେ ଦେଖାଯୁ ଧନର
ଓ ବଦ୍ୟ ନୁରଣୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସାଦୃଶ୍ୟ କର-
ବାକୁ ନିମନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଉଅଛନ୍ତି କେହି
କାଣିକ ଦେବା ଦେବାକୁ ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଅଛନ୍ତି
ଏକ ଦେହ ଲଜାମତେ ସେତେବେଳେ ସାଦା

ସୁଖ୍ୟା ଦେଉ ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏଥିର ଦେଉ
ବଦାନ୍ୟବରକାମ ଲେଖା ଅଛି ଚହିଁ ମଧ୍ୟରେ
ତାଙ୍କର ବଖ୍ୟାତ କମିଦର ନବାକ ଖାଜେ
ଅବଦୁର ଗଜେ ନାମ ଦେଖି ଅମ୍ବମାନେ
ଅଧ୍ୟୟ ପ୍ରୀତ ହୋଇଅଛି । ସେ ବାଣିକ ଦୁଇ
ଶର ଟଙ୍କା ଦେବା ଦେବାକୁ ଅର୍ଣ୍ଣାକାର କର
ଅଛନ୍ତି । ମୁଗଳମାନେ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମର ଅଧିକ
ପର ବଞ୍ଚେଥା ହୋଇ ପଢ଼େଇ ଦେବା ପ୍ରକେ
ନବାକ ବାଦାଦୁର ସେହି ଧର୍ମିକଲ୍ୟା ହୋଇ
ହୁମ୍ମନଙ୍କର ସାହେବୀର ସଦାପୂର୍ଣ୍ଣା କର
ଯେଉଁ ଉଦାରତା ଓ ସମଦର୍ଶିତାର ସରତମ୍ବ
ଦେଇଅଛନ୍ତି ତହିଁର ଦୁଲନା ନାହିଁ । ଅମ୍ବେ
ମାନେ ଏହି ଅସାଧରଣ ଉଦାରତାରେ ଅସ୍ତ
ଦେଖାଯୁ ଧନର ଶୁଭମାନଙ୍କର ବସେଷ
ଜ୍ଞାତସାଧରେ ଅଗ୍ନି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଗ୍ରହ କରୁଅଛି
ଯେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ହୁଦ୍ୟ-
ଜମ କରବେ । ପ୍ରତାପ ବଦୁବର ସାଦାସ୍ୟ
ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାର ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ବାହିର ନାମ
ଦେଖିବୁ ଏହା ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ଅଗ୍ନି
ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ସବୁକ୍ଷେତ୍ରମ ପଠିକାରୁ ଅବଗତ ହେଲୁ
ସେ ଚଳଇ ମସ ତା ୨ ରାଜରେ ଘୋରଧା
ଏକଦା ନୁରୁଙ୍ଗୀ ମୌଜା ନବାସୀ ଅଧ୍ୟୟ
ପୁଷ୍ପା ନାମକ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ପୁଷ୍ପା ତେପୁଟ
ମାଜକ୍ଷେତ୍ର କଲ୍ୟାଣସନ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟରେ
ଲଜଦର ଦେଇଅଛି କ ଦୟା ନଦୀରେ ଗୋ-
ଟାଏ ମରଦାର ଗୁଣି ଯାଉଥିବାର ଦେଖି
ସବୁକ୍ଷେତ୍ରର ଗିରିଧାର ବନ୍ଦୁ ତାହା ପ୍ରାମକୁ
ଯାଇ ତାହାର ଶ୍ରେୟ ନିଧି ପୁଷ୍ପା ଉପରେ ଉକ୍ତ
ଅପରାଧ ସନ୍ଦେହ କରି ତାହାକୁ ଆନାକୁ ଧରି
ନେଇ ଗଲେ ଏକ ସେଠାରେ ତାହା ଉପରେ
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଦେଲ ଯେ ସେଥିରେ ସେ
ମରଗଲ । ସେ ବଦର କ ତାହା ଉଲକୁ ଧରି
ନେବା ବେଳେ ସେ ଗଲେ ନ ଥିଲ ପଞ୍ଚୁ
ସକାଦ ଶୁଣି ଆନାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲ ଯେ
ତାହା ଲୁଇ ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ ଲୁଗା ଦେଡ଼ା
ହୋଇଅଛି ଓ ତାହା ନାକ ଓ ମୁଦୁ ଉକ୍ତ
ଗୁଣି ଯାଉଅଛି । ଏହା ଦେଖି ସେ କାନ
ଗରକୁ ନେଉକବାରି ଅରମ୍ଭ କଲେଣେ ପୁରସ
ହାଲମାନେ ତାହାକୁ ଦେଖିଗଲେ ଏକ ତାହା
ଲୁଇ ଶାଢ଼ୀ ବାନ୍ଧିବେ ମରଅଛି ଏହି କଥା
ପ୍ରକାଶ କରବା କାରଣ ଗିରିଧାର ବାକୁ ତାହା

କୁ ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ । ଲଜଦାର ନେଇ
ମାଜକ୍ଷେତ୍ର କ ଅଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏକ
ଏଥିରେ ବଡ଼ ମୋକଦମା ହୋଇଅଛି କ ନା
ପଡ଼ିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇନାହିଁ କେବଳ
ସମ୍ପାଦକ ଏକକ ଶୁଣିଅଛନ୍ତି ଯେ ଏ ବ୍ୟକ୍ତି
ବସ ଖଇ ମରସ୍ତ୍ରକାର ପୁରସ ପ୍ରକାଶ କରୁଅ-
ଲେ ମାତ୍ର ତାହାର ସାହେବ ତହିଁର ବଡ଼ ଚିତ୍ର
ନ ପାଇ ବସେଷ ଉଦ୍ଦରକ ନିମିତ୍ତ ତାହାର
ବଲିତା ଲାଭ୍ୟାତ କରବତା ଶ୍ରେଷ୍ଠକର ନିକ-
ଟକୁ ପଠାଇଅଛନ୍ତି । ସାଦା ଦେଉ ପୁରସ
କରୁକରେ ବଦାନକ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଅଛି
ଏକ ଏଥିର ଉତ୍ତମରୂପ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରବା
ଅବଶ୍ୟକ ।

ତେପୁଟା କଲେକୃଷ୍ଣ
ନିୟୋଗର ବ୍ୟା ।

ତେପୁଟା କଲେକୃଷ୍ଣ ପଦରେ ଲୋକ ନି-
ୟୋଗ କରବା ବସୟରେ ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
ଲକ୍ଷ ମନ୍ଦ୍ୟବର ଶାସନ ସାହେବ ନୁହଇ
ବ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିବୁ କର ସକସାଧାରଣକୁ କରବତା
ଗଜେଟହୀନ ଜମାଲ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏ ସଦ
ପ୍ରଦାନ କରବା ଏ ତାବତକାଳ ବେଳେ
ଅନୁକୃତ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିତ କରୁଥିଲ ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଲକ୍ଷମାନଙ୍କର ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି
ଉପରେ ବସେଷ ସଦୟା ଦେଉଥିଲ ତାହାକୁ
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ ସାଧାରଣତଃ
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏ ସଦ ସଦାରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ
ହୁଅନ୍ତି ତାହାଙ୍କ ନାମ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଧ ଅର୍ଥସରେ
ଖଣ୍ଡିଏ ରେକର୍ଡ଼ରୁ ଉକ୍ତ ହୁଅଇ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ
ଖାଇ ଦେଲ ସମୟରେ ତହିଁରୁ କୌଣସ
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବାଛି ନିୟୋଗ କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଉକ୍ତ ରେକର୍ଡ଼ରେ ଏତେ ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ
ଅଛି ଯେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କର୍ମ ପାଇବାକୁ
ଦାର୍ପକାଳ ଲାଗିବ କାରଣ ବର୍ଷ ୨୨ ଖଣ୍ଡିରୁ
ଅଧିକ ବାହରି କର୍ମ ଖାଇ ହୁଅଇ ନାହିଁ ।
ତତତ ଅର୍ଥତୁ ସନ ୧୮୮୩ ମସିହାରେ ଯେତେ
କଳ ତେପୁଟା ପ୍ରୟୋଗକ ଦେବ ତହିଁ ଶାଳ
ଏହି ରେକର୍ଡ଼ରୁ ଲୋକ ମଧ୍ୟସକ । ଏହିବର୍ଷ
ପେଷରେ ଯେତେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହବେ
ସେମାନେ ଏକ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର
ସବୁତେପୁଟା କର୍ମରେ ସ୍ୱୀକୃତ୍ୟମାନେ ଅଗମା
ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୮୮୪ ସାଲର ଜାନୁଏରୀ ମାସ-
ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକିକା ପଦ୍ମଣା ଦେବାକୁ ଅନୁମତ

ପାଇବେ ଏବଂ ସେହି ବର୍ଷ ଦେଲେ ଜଣ
 ତେପୁଟୀର ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବ ଏହି ପଦ୍ମରେ
 ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ଦେବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭାଇବର ଅନ୍ୟ
 ଭାଗରୁ ଭେଦଭେଦକୁ ନିର୍ମୋଗ କରାଯିବ ସନ
 ୧୯୩୮ ସାଲ ଜାନୁଏରୀ ମାସରେ ତେପୁଟୀ-
 କଲେକ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯାଆରଣ ପ୍ରଭାସୋ-
 ଶିବା ପ୍ରଭା ପୁଲକର ଦେବ । ପ୍ରଭାବର୍ଷ ଯେତେ
 ଜଣ କର୍ମରୂପ ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବ ପଦ୍ମରେ
 ଦୁଇମାସ ପୂର୍ବରୁ ତହିଁର ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାପନ
 ଦିଆଯିବ ଓ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ପଦ୍ମ
 ଶୂନ୍ୟ ପଦ୍ମର ପଦ୍ମରେ ଫଳାନ୍ତୁ ସେହି-
 ରେ ଲେକ ନିୟୁତ ଦେଉଥିବେ । ପଦ୍ମରେ
 ନିୟମ ଏହି କି ଫିଲିପାଇନ ସହିତ ଭାରତ-
 ବର୍ଷର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ କି ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟ-
 ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରବେଶିକା ପଦ୍ମରେ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ
 ହୋଇଥିବେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ସରକାରୀ-
 ଶାଳ ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖାଇ ପାଇବେ ଏବଂ
 ୨୫ ଶହ ବସୁରୁଦ୍ଧକୁ ନ ଥିବେ ସେମାନେ
 ସନ ୧୯୩୮ ସାଲ ଏବଂ ତହିଁର ପରବର୍ତ୍ତୀ
 ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ପଦ୍ମରେ ଦେବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ
 ହୋଇ ପାଇବେ ପଦ୍ମରେ ବ୍ୟୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସ-
 କାଶେ ପ୍ରଦେବ ପ୍ରାର୍ଥୀତାରୁ ୫୦ ଲା ଫିସ
 ଦିଆଯିବ । ପଦ୍ମରେ ଦେବାର ଅବେଦନପତ୍ର
 ସହିତ ଏହି ଫିସ ପଠାଇବାକୁ ଦେବ ମାତ୍ର
 ଅବେଦନ ଅପ୍ରାପ୍ୟ ଦେଲେ ଫିସ ଫେରି ଦିଆ
 ଯିବା ଯେତେବେଳେ ପଦ୍ମରେ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ଦେବେ
 ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯେ କର୍ମ ପାଇବେ ଏପରି
 ନୁହେଁ ଯେଉଁ ବର୍ଷ ଯେତେବେଳେ କର୍ମରୂପ ବଦ-
 ଶ୍ଚିମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବ ସେ ବର୍ଷର
 ପଦ୍ମରେ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମକ ଭେଦେ
 ଲେକ ସଂଗ୍ରହୀତ ଦେବେ ଅବଶ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତି-
 ମାନେ ଅପ୍ରାପ୍ୟ ଦେବେ ତନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ବର୍ଷକୁ
 ସେମାନଙ୍କ ବସୁରୁ ୨୫ ଶହ ଅଧିକ ଦେଇ
 ନ ଥିଲେ ପୁଣି ପଦ୍ମରେ ଦେଇ ପାଇବେ ।
 ଯେଉଁମାନେ କର୍ମ ପାଇବା ସକାଶେ ମନୋମାଳ
 ଦେବେ ସେମାନେ କର୍ମ ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାସକୁ
 ୫୦ ଲା ବେତନରେ ଭଉଣୀୟ କର୍ମରୂପ ଓ
 ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ମରୂପ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଅଧୀନରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରିବେ ।

ଉପରଲିଖିତ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକ ମନ ହୋଇ
 କାହିଁ ଏବଂ କୌଣସିରୂପେ ସାଧାରଣ ପ୍ରତି-
 ଯୋଗିତାଦ୍ୱାରା କର୍ମରୂପ ନିର୍ମୋଗ କରିବା
 ସବୁ ପ୍ରକାରରେ ବାଧ୍ୟତା ଅଟଇ ମାତ୍ର ପ୍ରବେ-

ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ମରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସୀମା ନିରୂପଣ
 କରିଦେବା କିଛି ଭାଗା ହୋଇଅଛି ।

ଦଖଲ ସବୁ ପ୍ରଦାନର ବିଧି ।
 ବନୋବସ୍ତୁରେ କମାଚୁକିର ସୀମା ନିରୂପଣ
 ବିଷୟରେ ବୋର୍ଡ ରେକର୍ଡ୍ସ ଯେଉଁ ସରକାରୀ-
 ଅର ପ୍ରଶ୍ନର କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସହିତ ବନୋ-
 ଶ ଅନୁମୋଦନ ଏଥି ପୂର୍ବେ ଲେଖିଅଛି
 ତହିଁରେ ଯୋଗ ସବୁ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ଦେବା ସମ୍ପର୍କ-
 ରେ ବୋର୍ଡ ରେକର୍ଡ୍ସ କୌଣସି କମିଶ୍ନରଙ୍କ
 ପ୍ରତି ଯେଉଁ ଅବେଶ ପଠାଇଅଛନ୍ତି ତାହା
 ସବୁସାଧାରଣଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଓ ଉପଦେଶ ନିମିତ୍ତ
 ପ୍ରଶ୍ନର କରିଅଛନ୍ତି ।

ଏକଜଣ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଏହିପରି
 ମନୁଷ୍ୟ ଲେଖିଥିଲେ କି “ ଅଇନ ସକ୍ଟର
 ଯେ ତସରୁ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ରଇନମାନେ
 ତାହା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ” କିନ୍ତୁ ସାହେବ
 ଏହି ଗୁରୁତର ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି କରି ନ
 ଥିବାରୁ ବୋର୍ଡ ତାହାକୁ ସ୍ମରଣ କରିବ ଦେଇ
 ଅଛନ୍ତି କି ରଇନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଲବ କରିବାର
 ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ ବିଷୟରେ ମାନେଜର ବ୍ୟା
 ସ୍ତାମାୟ କର୍ମରୂପରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିବାର କଥା
 ନାହିଁ । ବ୍ୟବସ୍ଥାକାରମାନେ ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ
 ବିଭାଗୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ଯେ ରଇନ-
 ମାନ ପ୍ରତି କରିଅଛନ୍ତି କି ରଇନମାନେ ଯୋ-
 ଘସରୁ ଲବ କରିବେ । ଏଥିରେ ଉତ୍ତମ ଦେବ ।
 ଯଦ୍ୟପି ଏହି କଲ ଦାବିମକ କହୁବା ଅନୁସାରେ
 ଏହି ମାହାଲର ପ୍ରଜାମାନେ ଯୋଗ୍ୟତାର
 ଅଇନସକ୍ଟର ଭାବ ତୁହି ନାହାନ୍ତି ତେବେ
 ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସେମାନଙ୍କ ସେ ବୁଝାଇ ଦେଇ
 ପାରନ୍ତି ତେବେ ଭଲ । ବୋର୍ଡ ଅପା କରିବ
 କି ବର୍ତ୍ତମାନ ବନୋବସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁତ
 ଥିବା କର୍ମରୂପମାନେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରନ୍ତି
 ଏହି ଅଇନସକ୍ଟର ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅଜ୍ଞାନ
 ନାଶ କରିବାକୁ ସହି କରିବେ ଏବଂ ତୁମ୍ଭେ
 ଏପରି ସାବଧାନ ଦେବ ସେମନ୍ତ କି ତୁମ୍ଭେ ଅଧି-
 ନସ୍ତ ମାହାଲ ସମୁଦର ମାନେଜରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ଏପରି କୌଣସି ଭ୍ରମ ରହି ନ ପାରେ । ସେମା-
 ନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି ମାତ୍ର ଉପଦେଶ ରହିବ ଯେ
 ଅଇନସକ୍ଟର ଯୋଗ୍ୟତା ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରତି ବାଧା
 ଦେବାର କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା ଦେବ ନାହିଁ ଏବଂ
 ଯେଉଁଠାରେ ସେପରି ସବୁ ଉଦ୍ଭୀଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି
 ତାହା ଉକ୍ତ ମାହାଲର ସମସ୍ତ କମିସନରୀ କାଗ-

କରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଚିତ୍ତିତ ଦିଶିବାକୁ ଦେବ ।
 ବୋର୍ଡ ରେକର୍ଡ୍ସରେ ଏହି ନିୟମ ମଧ୍ୟ
 ସୁଦର ହୋଇଅଛି । କିନ୍ତୁ ଯେମାନେ ପ୍ରଜାକୁ
 ଦଖଲ ସବୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିଷୟରେ ସବୁଦି
 ଅନୁଭୂତ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରଜାମାନେ ସେ
 ପ୍ରକାର ସରକାରୀ ଯୋଗ୍ୟତା କମିସନରୀ-
 ନେ ତାହା ଲେପ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସାଧ୍ୟତା
 ହୁଏ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରଜାର ନାଲଣ ବିନା
 ସରକାରଙ୍କର ଏଥିରେ ବସ୍ତୁସେବ କରିବାର
 ଅଧିକାର ନାହିଁ । ମାତ୍ର କେତେ ପ୍ରକାରେ
 ଦେଖା ଯାଇଅଛି କି ବୋର୍ଡ ଅବକାର୍ଯ୍ୟ ଅଧି-
 ନରେ ଥିବା ମାହାଲ ସମ୍ପର୍କରେ ମାନେଜର
 ଅଧିକା ସ୍ତାମାୟ କଲେକ୍ଟର ଅପଣାକୁ ଠିକ
 କମିସନର ପ୍ରତିନିଧି ଜ୍ଞାନ କରି ପ୍ରଜାଙ୍କ
 ଯୋଗ୍ୟତା ଲବରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବେ । ଏହିପରି
 ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଖି ବୋର୍ଡ ଉପର ଲିଖିତ ନିୟମ
 ପ୍ରଶ୍ନର କରିଅଛନ୍ତି । ଏମି ବୋର୍ଡ ଅବକାର୍ଯ୍ୟ
 କାହିଁକି ଶାସନାଦାଲରେ ସୁଦା ଏପରି ଘଟଣା
 ବିରଳ ନୁହେଁ ଅନାୟୁ ଓ ଅଭିଳା କମା
 ଚୁକି କଲେ ଯେବେ ପ୍ରଜା ତାହା ଦେବାକୁ
 ଅଗମ ବା ଅସ୍ୱୀକାର କଲ ରେବେ ତାହାର
 ଦଖଲ ସବୁ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ କରି ତାହାକୁ ନିମ୍ନ-
 ଶାଳ ବାଦାର କରଦେଲେ । ଖେରଧା ସର-
 କରକାରଙ୍କର ଏପରି ଅନେକ ଗୁଡ଼ାର ଶୁଣା
 ଯାଏ । ପ୍ରଜାମାନେ ସେମନ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଜ୍ଞି
 ଅଛନ୍ତି ସରକାରମାନେ ସୁଦା ଅନ୍ୟ କୌ-
 ଣସି ସରକାରୀ ଦେବ କି କି ଦେବ ଅପଣା
 ସରକାରୀକୁ ବିଦୁବାଲ ଭୋଗ କରାହୁଣ୍ଡା
 ତହିଁରେ ବଖଲ ସବୁ ଲବ କରିଅଛନ୍ତି । ସେ-
 ମାନଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ସବୁକୁ ଅବଲୀନା କମେ ଅଧିକା
 ସାମାନ୍ୟ ଅନୁଗ୍ରହଣା ଦୋଷରେ ବାଦାର କର-
 ଦେବା ଅବଶ୍ୟ କଠିନ କଥା ଅଟଇ । ବୋର୍ଡ-
 କ ଉପଦେଶରୁ ଯେବେ ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ତ୍ତାମା-
 ନେ ବିଦ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ଲବ କରିବେ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର
 ଭୋଗ ସବୁ ପ୍ରତି ସମାନ ମାନ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବେ
 ତାହାହେଲେ ଗରବ ସରକାରୀ ଓ ପ୍ରଜାଙ୍କ
 ସମ୍ମରେ ଅନେକ ମଙ୍ଗଳ ଦେବ । ଏହି ଉପ-
 ଦେଶନୁସାରେ କରୁର କଲେ ବାକି କାଗିନୀ-
 ଦାରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ
 ଯେଉଁ ଅଜ୍ଞାନ ଦେଇଥିଲେ ତାହାକୁ ଅନୁସ୍ତ
 ବୋଲିବାକୁ ଦେବ ଏବଂ ଅନୁମାନ ଦୃଷ୍ଟର ସେ
 ଅଜ୍ଞାନ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଦେବ ନାହିଁ ।

କରବାଳ ଉପନାଟକାଳମ୍ବ ।

ଏ ନଗରର ଯେଉଁ ନାଟକାଳମ୍ବୀ ମେଳକ ଯତ୍ନ ଓ ଅଧ୍ୟବସାୟରୁ ଗଢ଼ା କେତେଦୂର ହେଲା ତସମୁଦାୟରେ ଅର୍ଥେ ନାଟକାଳମ୍ବୀ ଅମ୍ବେମାନେ ଦେଖିବାକୁ ସର୍ଥେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ସେହିମାନେ କରୁ କାଳୀପଦକାଳମ୍ବୀଙ୍କ ପ୍ରସସ୍ତୁତ୍ତାପରରେ ଗଢ଼ ମଙ୍ଗଳକାରୀ ରୂପରେ ଶିର୍ଷା-କିର ନାଟକର ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଉପନାଟକର ପ୍ରଣେତା ବାବୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ ଏହାର ବିଷୟଟି ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହି କଳଣେ ଉଚ୍ଚ କରଣସନ୍ତାନ ଇଂରାଜୀ ଶିକ୍ଷା କରି ଖଣ୍ଡେ ଶୁକଳ ପାଲେରୁ ଦଠାବ ବାବୁ ଦୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମାଦକଦୁବ୍ୟ ବେଶ୍ୟା ସଜ୍ଜିକ ସହିତ ମୌଳିକ ଓ ତଦାନୁସଂଜ୍ଞିତ ବିଳାସଦୁବ୍ୟରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଅସଲୁ ଦୋଇ ଅପଣାର ଅବସ୍ଥାର ଅଭିନୟ କରୁ କରବାକୁ ଅରମ୍ଭ କଲେ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ବଜାରରେ ଦେଶଦାର ଦେଲେ ଓ ଦୁଃଖ ଅସୁ-ସାହିତ୍ତ ଉଦ୍ୟାତ ଉପାୟକୁ ଅଦଳମନ କଲେ । ଏବଦନ ସଙ୍ଗେମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ମୌଳିକ କରି ନିସା ଅବସ୍ଥାରେ ଅପଣା ଚିତ୍ତିତା ବେଶ୍ୟାକୁ ଦାମ୍ଭି ପକାଇଲେ ଓ ତହିଁ ଅଭଦନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ହୃଦରେ ଶଙ୍ଖ ଆଖାଇଲେ ସ୍ୱକା ଚିତ୍ତିରେ ପ୍ରାଣ ଗଲ ନାହିଁ ମାତ୍ର ପୁଲିସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ର ଧରି ଦୋଇ ପାଣିଦଣ୍ଡ ଲଢ଼ିଲେ । ବିଷୟଟି ଅବଶ୍ୟ ନାଲୋଚିତ ଅଟଇ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ସୁବାମା ନକୁ ଉଚ୍ଚ ପାପକର୍ମମାନଙ୍କରୁ ସାବଧାନ କରବା ଏରୂପ ଉପନାଟକର ଅଭିନୟ ଅଦରଶୀୟ ଅଟଇ । ମାତ୍ର ଅମ୍ବେମାନେ ଦୁଃଖିତ ଦୋଇ କହୁ-ଅହୁଁ ଯେ ପୁରୀବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଏହି ନାଟକାଳ-ସଙ୍ଗୀ ମେଳକର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଯେପରି ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେପରି ଦେଲ ନାହିଁ । ଅଭିନେତ୍ରମାନେ ନୂତନ ଥିଲ ବେଳେ ତାହା-ଙ୍କର ଅନେକ ହୁଣ୍ଡକୁ ଅମ୍ବେମାନେ ଉପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଅଣା କରୁଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରେ-ଉତ୍ତର ସେମାନେ ଅଧିକ ନିପୁଣତା ଦେଖାଇବେ । ମାତ୍ର ସେହି ନିପତ୍ତ ଉପକର ଚିତ୍ତ ହେଉ ଦେଖା ଗଲ ନାହିଁ ଏବଂ ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ଏଥର ଉପନାଟକର ଉଚ୍ଚନା କୌଶଳ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଦୋଇ କି ହୁଣ୍ଡକୁ ବରଂ ପୁରୀଠାରୁ ନୂତନ ଦେଖ ଗଲ । ସ୍ୱଳ୍ପରୁ-ରୂପ ଏହି ଅଭିନୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହୋଇ-ଇଥିଲେ ଏକଦା ବା ଦେଉଳିଆରୁ ଅଧିକ ସାଧୁ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତରେ ତଳଦାସୀ ସମସ୍ତ ଲାଗିଲ ଏବଂ ଏହା ଦୁଃଖ ପରିବର୍ତ୍ତନ

ସମୟରେ ଏବେ କରମ୍ବ ଦେଇଥିଲ ଯେ ଦର୍ଶକମାନେ ଯେଉଁ ଧର ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅଭି-ନୟକାଳମ୍ବ ମଧ୍ୟରେ ଦେହୁ କରଣସନିପୁଣତା ଦେଖଇ ଥିଲେ ମାତ୍ର ଅଧିକାଂଶ ବେଶ୍ୟାଙ୍କୁ ଅପଣା କିମ୍ବା ଭଲ ଅଭ୍ୟାସ କରି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଦର୍ଶକଙ୍କ ମନ ଅଧିକ ଅ-ବର୍ଷ କରିବାର ଅଣା ଥିଲ ସେଠାରେ ଅଧିକ ତୁଟି ଲାଗିବ ଦୋଇ ଥିଲ । ସୁତରାଂ ଏକଦା ବୋଲିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦେବ ଯେ ଅଭିନୟକା-ରମାନେ ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପରୁ ପୂର୍ବର ଯେଉଁ ନୂତନ ବାଳକଟଙ୍କୁ ଅପଣା ମେଳ ମଧ୍ୟରେ ଭଲ ଭଲ ଗାନ ଗାଉ ତାହା ଉପରେ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେବେ ତାହା କରି ନ ଥାନ୍ତେ ତେବେ ଏଦର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ମନ ଦେଇଅନ୍ତା । ବାସ୍ତବରେ ସେହି ଏକ ପିଲ ଅତି ତମ୍ଭରୁ ଗାଉ ଗାଉବାଦାସ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଦରଶ ନଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚୁଟୁ ପଶ୍ଚି କରୁଥିଲେ ।

ଅମ୍ବେମାନେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନୁରୋଧରେ ଉପର ଲିଖିତ ମନୁବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଦେଲେ । ଏଥର ପୂର୍ବର କରବାସ୍ୟ ଦେଇପାରିଲେ ନାହିଁ ଏହା ଶୁଣି ଅଭିନେତ୍ରମାନେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦୁଃଖିତ ଦେବେ ମାତ୍ର ଦେବେ ଦବାଶ ଦେବେ ତେବେ ଅମ୍ବେମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦୁଃଖିତ ଦେଲେ । ସେମା-ନଙ୍କଠାରେ ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ସହଜରୂପ ଅଛି । ଅମ୍ବେମାନେ ଜାଣି ଯେ ନାଟକର ଅଭି-ନୟ କରବା ଅଭ୍ୟନ୍ତର ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଶ୍ରମସାଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାର । ଅଭିନେତ୍ରମାନେ ଏବେ ଯହିଁ କରି ସୁକା ଅବଧି କୌଣସି ଧନାତ୍ମ୍ୟ ମରୁବିଦ୍ୟା ପ୍ରକୃତ ପଲମାଣ ସାଧାରଣ ସାଧ୍ୟ ଲଜବାକୁ ସମର୍ଥ ଦେଇ ନ ଦାନ୍ତି ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେମାନେ ଅପଣା ବାହୁବଳରେ ଯାହା କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରଶଂସନୀୟ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ବେ-ଳେ ତାହାକି ପରମ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରଇ ତହିଁରେ ତୁଟି ଦେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତ ଅଭିନୟକାର ସେବେ ଅପ-ଣାର କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚତରୁ ପେଦୋଇକ କୁ ଦେଖା ଚେତେ ଏବଂ ଯଥାକାଳରେ ତହିଁ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତ-ସର ଦେବେ ତେବେ ସେ ଅବଶ୍ୟ ଦର୍ଶକଙ୍କ ମନ ଅବର୍ଷଣ କରିବେ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ପଞ୍ଚକବାସ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟବଧି ସଂକ୍ଷେପରେ ପାଶୁଲି ।
ଏହି ସଂକ୍ଷେପକ କି ସଂକ୍ଷେପ ଦେଖାୟୁ ବିଦ-

ଲିପା-ମନକୁ ଉତ୍ତରୋପାୟ ଅବଶ୍ୟକର ବିଷୟ କରବର ସମତା ଦେଖା ଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଇଅଛି ତହିଁରେ ଇଂରାଜମାନେ ସେପ୍ରକାର ସମ୍ବଳନ କରି ପ୍ରକାଶ ଅରମ୍ଭ କରିଅଛନ୍ତି ପାଠକମାନେ ସେ ସମସ୍ତ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି । ଦେଶଦାର ଇଂରାଜ ଯହିଁର କର୍ତ୍ତା ସେପରି ସଂକ୍ଷେପକ ଶାନ୍ତି ବିଧିକ ଦେବ ଏହା ଅଣା କରବା କଠିଣ ବେଳେ ଲର୍ଡ଼ ଇମରାଜ ଅଣ-ଧାରଣ ନିରପେକ୍ଷ ବିଷୟ ଉପରେ ଅମ୍ବମାନ-ଙ୍କର କରଣ । ଗଢ଼ ସମ୍ପ୍ରଦରେ ଏହି ସଂକ୍ଷେପକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଇ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ସମ୍ଭବରେ ଉପାଦାନ ବିକଳ ଦୋଇଥିଲ ଏବଂ ଯଦ୍ୟଦି କି ଅଧିକାଂଶ ସଦ୍ୟ ଏଥିର ସମସ୍ତଙ୍କର ମତ ପ୍ରଦାନ କଲେ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦେହୁ ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତ ମତ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସେ ତଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗଦତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯାନ କ ପାରେ । ଯେଉଁମାନେ ବିଷୟ ମତ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦାମ୍ଭିର ଗଢ଼ା ସିଦ୍ଧପଥ ଏବଂ ଜଣ ଅଛନ୍ତି । ଏ ମତାଧିକ୍ୟ ଦେଖାୟୁ ଲେବ ଦୋଇ ସୁବେଦାୟୁ ଅବଦ-ତ ପ୍ରକୃତ ଦୁଃଖି କଲେ ନାହିଁ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦୁଃଖ ଓ ଅସ୍ୱର୍ଣ୍ୟର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଇଂରାଜମାନଙ୍କ ପ୍ରାଣ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଏହି ଲଜ ପଦ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଉପରେ ଲୋଲ ଦୋଇ ଅପୁବସୁତ ଦେଲେ ବା ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଦେଖାୟୁ ଲେବକ ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମ୍ଭରେ ବ୍ୟାଧିକା ମନ ଦୋଇପ୍ର ଦୋଇବାକୁ ଦେବ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲେଖକଙ୍କ ଗର୍ବର ଟାମସନ ସାଦେବ ମଧ୍ୟ କର୍ତ୍ତା ବିନ ରୁଦ୍ଧ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ତୁରନ୍ତ ଶେଷ ଲଟ ଲଟନ ସାଦେବ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲେ ତାହାଙ୍କର ପ୍ରକାଶକରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶେଷ ଲଟ ସାଦେବ ଭବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତା ବଦାୟ ବିଲ କରି ନାହାନ୍ତି । ଏହାଙ୍କର ଅପରି ଏହିକ ଏହି ସଂକ୍ଷେପକର ଅବଦ୍ୟଦତା ଅବଧି ପ୍ରକାଶ ଦୋଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅପରିବାରକର ପ୍ରକାଶ ଦେଲୁ ଏହି ଅଟଇ । ମତ୍ର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସଂକ୍ଷେପ ଦେଲୁ ଦେଖାଇବାରେ ମଧ୍ୟ ତୁଟି ଦୋଇନାହିଁ ଯାହା ଦେବ ସୁଖର ବିଷୟ ଏତ-କ କି ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବର ବିରୁଦ୍ଧରେ ମତ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସୁକା ଦେହୁ ବ୍ରାଜସନ ସାଦେବ ପ୍ରକୃତକ ଦକୃତାକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କଳା କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ

ପୁସ୍ତକାଳୀ ଅମ୍ବେନ ନେ ସେମାନଙ୍କ ସୁରୁତର ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ ।

ବିଦେଶୀକ ପକ୍ଷରୁ ବାରିଷ୍ଟର ଲଗନ୍ସ ସାହେବ ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି କରୁଥିଲେ ସେ ଛାତ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ଅଧେଇ ଦାଖା ଲାଗିଥିଲା । ସପକ୍ଷ ଦଳୀୟ ଦେଶିକ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଦାବୀର ସାହେବ ଉତ୍ତମ ସୁକ୍ରିମାନ ଦେଖାଇ ଥିଲେ ଏକ ଦେବାବଦ୍ଧାଣ ଅପଣା ସୁକ୍ରିର ପେଟକଦା ଦେଖାଇଲେ । ପରଶେଷରେ ପ୍ରତିନିଧି ଲର୍ଡ଼ ଉତ୍ତମ ସାହେବ ଏହି ପ୍ରମାଦ ସେପରି ଗବଣ୍ଡି-ନେମାନ ବିଶ୍ୱାସୀନରେ ଆସିଲା ଛାତ୍ରର ସଂକ୍ଷେପ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଲେ କି ଏଥିର ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳ ଉପସନ୍ନ ଅଟେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ନିୟମଟି ବିଧିବଦ୍ଧ ଦେଲେ ଦେବକ ଦୁରଜଣ ଦେଶୀୟ ବିକଳସ୍ଥାନ ଅର୍ଥାତ୍ ବମ୍ବାଇରେ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର ସାହେବ ଏବଂ ବଙ୍ଗଳାରେ ବିଦାଗଲଲ ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ଇତ୍ୟାଦିପୁମାନଙ୍କ ବିଷୟ କରବାର ଜମନା ପାଇବେ । ଏଥିରେ ଇତ୍ୟାଦିପୁମାନଙ୍କର ଅଧିକ କ୍ଷତି ଦେବ ନାହିଁ ଅଥଚ ଏ ନିୟମଦ୍ୱାରା ବସର କାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧିକ ଛାଡ଼ା ଚାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷ ପଦ୍ମା ଦେବ । ସେ ସ୍ଥଳେ ଲର୍ଡ଼ ଉତ୍ତମଙ୍କ ସମସ୍ତରୁ ନିୟମ ଦୋଳଅଛି ଯେ ବିବି-ଧିକାର ଏକକ୍ଷେପ୍ରଣ ଦେଶୀୟଲୋକେ ଦେବଦ ସେପ୍ରଳେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେବାର ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକନ ଦେବ ସେ-ପ୍ରକାର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ସମାବେଳକେ ଜମନା ଦେଇପଦ୍ମା କର-ବାର ସଂଯୋଗ ଦେବ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମକା ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ଦେହ-କ୍ଷେପ୍ରଣ ସେମାନେ ବସର ଦାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ପ୍ରାୟାଶ୍ଚ ଗବଣ୍ଡିନେମାନେ ସଦକରେ ଉତ୍ତମ-ରୂପେ ଦେଖି ପାଇବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ନିୟମ କ-ରବାର ସମସ୍ତ ଦେଉଅଛି ଏବଂ ସେହିଦେହୁ ସେ ଏ ପ୍ରମାଦ କରିଅଛନ୍ତି । ବିବିଷୟକ ଚିନ୍ତା କରି ଦାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପ୍ରକୃତ ରାଜନୀତିକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଦାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଲର୍ଡ଼ ଉତ୍ତମ ସେପରି ଅବ-ଶ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଛାଡ଼ା ପ୍ରତିପଦ୍ଧ କରି ଅଛନ୍ତି ଛାଡ଼ା ଅଧିକାର ପ୍ରଂସଙ୍ଗାୟ ଅଟେ । ଏଥିରୁ ଅମ୍ବେନ-କଲର ଅଗା ଦେଉଅଛି ଯେ ସେ ଅଧିକାରିକ ଦାବୀରେ ଭୁଲବେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦୁଃଖର ଚକ୍ର ଯେ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରାୟାଶ୍ଚ ଗବଣ୍ଡିନେମାନ

ମତ ଜାଣିବା କାରଣ ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଗବଣ୍ଡି-ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶ ଦେବାର ସମ୍ଭାବେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମତାମତ ଉପରେ ଏଥିର ବିବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରୁଅଛି । ଅଗାମୀ ଶାନ୍ତିକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପ-ର୍କରେ ଆଉ କିଛି ଦେବାର ଅଗା ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତ ଲିପିଦାସ ।

ଏ ପୁସ୍ତକ ଅମ୍ବେନାନେ ବହୁତ ଦିନରୁ ଉପ-ଦାର ପାଇଥିବାର କୁହନ୍ତୁଛନ୍ତି ସହର ସୀକାର କରୁଅଛୁ । ଅବକାଶ ରାଜରୁ ଏଥିର ବିବରଣ ପଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବାରେ ଯାହା ବିଳମ୍ବ ହୋଇଅଛି ତହିଁପାଇଁ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ।

ଏ ପୁସ୍ତକ ବାଲେଶ୍ୱର ଦେବ ଉତ୍କଳ ପ୍ରେମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ କିଏ ଏଥିର ପ୍ରକାଶ ଏବଂ କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ପ୍ରକାଶ ନାହିଁ । ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଖେ ୧୬ ଓ ୧୭ ପୃଷ୍ଠାରେ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତହିଁର ଅନ୍ୟତମ ୧୮ ଅଂଶ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ମିଥା ଦେଲେ ଏଥିର ପ୍ରକୃତ କଲେବର ୩୦ ପୃଷ୍ଠାରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ଏଠାକରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶୀୟ ଲିପିଦାସର କେତେ କଥା ଲେଖାଯାଇ ପାରେ ତାହା ପାଠ-କମାନେ ଅନୁମୋଦରେ ଅନୁମାନ କରି ପାରିବେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବୋଲିବାର ଅଧିକ । ପ୍ରକୃତରେ ଏହାକୁ ପାଠ କଲବେଳେ ଦୋଳମୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ କେ୍ୱାଦିଶକଠାରୁ ପଞ୍ଜି ଶୁଣିଲା ପ୍ରାୟ ବୋଧ ଦେଲା । କାହା ଉତ୍ତରୁ କେଉଁ ସମ-ୟରେ କିଏ ରାଜା ହୋଇ କେଉଁ ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଏକିକ ଭାବ ଏଥିରେ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ଏବଂ ବୋଧ ହୁଅଇ ଏଠାକରେ ଲିପି-ଦାସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଅଇ ନାହିଁ ଏହା ଜାଣିପାର ଗ୍ରନ୍ଥକାର ସକରୁର ପୂର୍ବକ ଅପଣା ନାମ ଅପ୍ରକାଶ ରଖିଅଛନ୍ତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ । ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ କିଛି ବୋଲିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଏହି କି ଏ ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରକାଶକ ଗ୍ରନ୍ଥକାରଙ୍କ ଅଦର୍ଶକୁ ଅନୁକରଣ କରି ନାହାନ୍ତି କାରଣ ସଦାପି କି ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିକ ସଚିତ୍ତ ହୋଇଅଛି ତହିଁରେ କୌଣସିରୂପେ ଦେବ ପ୍ରେମର ଯୋଗ୍ୟା ପ୍ରକାଶ ଦେଉଅଛି ଏପରି ଅମ୍ବେନାନେ ବୋଲିବାକୁ ଅସମର୍ଥ । ଏହି ପ୍ରେ-ସରେ ମୁଦ୍ରାକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧାରଣରୂପେ ସେହି ଅବସ୍ଥାର ଦେଖାଯାଏ ତହିଁର ଅଭିଳାଷ ଏଥି-ରେ କିଛି ନାହିଁ । ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଖଣ୍ଡିଏ ନାନା

ବର୍ଣ୍ଣର ରଞ୍ଜିତ ଓଡ଼ିଶାର ମାନଚିତ୍ର ଓ ଦୁଇ ଖଣ୍ଡି ଯୁଦ୍ଧଚିତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ଖଣ୍ଡିଏ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ଖଣ୍ଡିଏ ଜଗନ୍ନାଥଦେବଙ୍କ ମନ୍ଦିର । ଏମାନ ପଥର ପଥାରେ ନୁହଇ ହୋଇଅଛି । କୌଣସି ବିବରଣ ବିନା କୋଡ଼ିଏ ମନ୍ଦିରର ଯୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ର ଦେବାରେ କି ବିଶେଷ ଦେଲେ ଅମ୍ବେନାନେ ରୁଣ୍ଡି ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ଯଦା ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରଟି ଆଖିକୁ ଯେନଅଛି ମାତ୍ର ମନଚିତ୍ରଟି ବିଚିତ୍ରନା ମାତ୍ର ଦେଖିଲା ମାତ୍ରକେ ବୋଧ ହୁଅଇ ଚିତ୍ର କର ନ ଜାଣିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାକୁ ଲେଖି ଅଛି । ନଦୀ ନାଳ ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରକୃତ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ବାରି ଦେଉ ନାହିଁ । ପୁଣି ଅଗ୍ରକର ମଧ୍ୟ ସୀମା ନାହିଁ ମାନଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଚିତ୍ରକୋଳା ନଦୀ କୌନ୍ତୁଅର ପୃଷ୍ଠରୁ ବହାର ଅଛି ଏବଂ କାଠଯୋଡ଼ି ସାଲେପୁର ଦର୍ଶନ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେ ମିଶିଅଛି । ଉଦାଦ-ରଣ ସୁକ୍ଷ୍ମ ଏକିକ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ ।

ପ୍ରକାଶକ ଏହିପରି ନିୟୁତନା ସହିତ ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିକ ବାହାର କରି ତହିଁର ମୂଲ୍ୟ ୫ଟା/ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ବାହାରବା ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାର କିଏ ଅନୁପେକ୍ଷର ଏହାକୁ ଏକେ ବ୍ୟଗ୍ରତା ସହିତ ବିଦ୍ୟାନପୁରେ ପ୍ରକଳତ କରି ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେ ଅନେକ ଶତ୍ରୁ ଯେ କି ଏହି ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକଳତ ଥିବା ପୁସ୍ତକ ଜଣୁ କରିଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅର୍ଥତତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ଏହାକୁ ବିଶୁ ଅଛନ୍ତି । ଦେବ ପ୍ରେସର ଯେବେ ନିଜାକୁ ଦୁରବସ୍ଥା ଦାଖିଆଏ ତେବେ ସେ ଏପ୍ରକାର ପୁସ୍ତକ ବାହାର କରି ଅପଣା ଅବସ୍ଥା ସୁଧରାଇ ନେଉନ୍ତି ତହିଁରେ କାହାର ଅପତ୍ତି ହୋଇ ନ ପାରେ ମାତ୍ର କିଏ ଅନୁପେକ୍ଷର ଏବଂ ଧାର୍ଯ୍ୟ-କୁ ଅମ୍ବେନାନେ କଦାଚ ଅନୁମୋଦନ କରି ନ ପାରୁ ଅଦୌ ପୁସ୍ତକଟି ଅନୁଗ୍ରହର ଯେ ଗ-ପାତ୍ର ନୁହେ । ତଥାଚ ଯେବେ କିଏ ଅନୁପେକ୍ଷ-ରକର ଏହା ପ୍ରତି ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଲା ତେବେ ଏଥିର ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ ଅଗାମୀ ବର୍ଷକୁ ତଳାଇ ଥିଲେ କୌଣସି କ୍ଷତି ନ ଥିଲା ଏଥିପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଢ଼ାଇବା କୌଣସି ମତେ ଉଚିତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଉତ୍କଳର ଉତ୍କଳ ଶତ୍ରୁକ ଯେ, ଏତ, ଗାନ୍ଧୀ ମାଦେବ ଓ ସେ ବହୁତ ଦିନ ତଳେ ଏଠାର ଜନ ସତେ ପ୍ରାଣେ ଗୁଣ-

Indeed, the canals have been so great a source of trouble to the people that "Nala nahé Kala" (it is not canal but death) has passed into a proverb. If the Government actually wishes for the happiness of its subjects, it ought to appoint a Commission to enquire into the subject and find out means to correct the abuses and make the canals popular as they ought to be. That the canals which have been made for the good of the people and which have put means into their hands to protect themselves from drought, should be a source of trouble to them, is a matter of deep sorrow.

How is it, Mr. Editor, that our high officers and councillors that in fact form the Government, though they angel-like inveigh against Zemindars and their malpractices and move heaven and earth to bring relief to the ryots, break down sadly when complaint is against their own men and measures. Was there not very recently a cry raised by the ryots of Midnapur district against the grinding oppressions of the Canal Department? But what was the result? Was it not the usual *color-de-rose* report and usual order of "see no reason to interfere." Is there not a belief among the people here, whether rightly or wrongly the Government can tell that Mr. Nolan who came to Cuttack as Collector, was transferred, because he tried to get redress to the ryots for what they suffered from the Canal Department? If this be true, our local officers are then bound hand and foot in the matter.

In my opinion the reasons given under the 4th head are at the root of all the evil and go a great way to make the canals unpopular. Little will be the ground of complaint how high soever the canal water rate might be, if the cultivators had to pay only for lands which they watered with canal water at their own accord. Then the canal water would fare as other commodities and would cause loss to the owner unless it was adapted

to the wishes and wants of the customers. But unfortunately the Government is the owner whose over zealous officers possess practically unlimited power to coerce the customers to adapt themselves to the commodity it offers for sale. Oh it was a sad day, very unfortunate for the people, when the Government purchased the canal from the Canal Company.

14th March, } Yours faithfully,
1883. } A Ryot.

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସ୍ତାବନେ ୧୮୮୩ ମସିହା ପଞ୍ଚମ
ମାସରେ ଅନୁଭବ ହୋଇଥିବା କାରଣରେ ଦୟାକରି
ସୁଧା ଦୂରମାନ ଲାଭ ହେଉ ।

- ଶମ୍ଭୁଚି ।
- ବଟକ ।
- ଭୂଇଁଚରଣ ସାହୁ ।
- ଦମ୍ଭକୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ।
- ସୁଖା ।
- ଲୋକନାଥପୁରୁ ।
- ବାବେର ।
- ଭରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାପାତ୍ର ।

- ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲ ।
- ବଟକ ।
- ଭୂବନେଶ୍ୱରୀ ସାହୁ ।
- ଅଦଳନଦାସ ।
- ସୁଖା ।
- ଚାନ୍ଦ୍ରମହାପାତ୍ର ।
- ବାବେର ।
- ଭୂଇଁଚରଣ ।
- ପ୍ରକାଶଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର ।

Cuttack, } RAMHA NATH RAI,
12-3-83. } Joint Inspector of schools,
Orissa.

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ।

ଅତି (ତା ୧୨ ରାଜ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୮୮୩)
ସୁଧା ଠିକ ଜାଣା ସମୟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଜାମିନ ଏବଂ ବଜାଜା ନିକଟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ
କଳହାନ ନାମକ ଓଡ଼ିଆ ଉପକାଶକ ଶ୍ରୀମତୀ
ବାବୁ କାଳୀଦେବୀ ବିନୋଦୀମାୟା ମହାପାତ୍ରଙ୍କ

କୋଠାରେ ଅଭିଳାଷ ଦେବ ଅବଦନ ସାଧାରଣ
ନିକଟରେ ପ୍ରର୍ଥନା ଯେ ନିୟମିତ ସମୟ
ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ନେତା
କଲବେ । ଉକ୍ତ ଅଭିଳାଷ ପୁଲରେ ପ୍ରତି
ହେବେ ।

ହରଷ ମନ୍ଦ୍ୟ
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ୪ ୧୦
ଦ୍ୱିତୀୟ ୪ ୦୫
ତୃତୀୟ ୪ ୦ ।
ପ୍ରକାଶ ଆର୍ତ୍ତ ଓ ପୁଲ ବାଲକ ଓ ଅନ୍ୟ
ଲୋକ ସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ହରଷର ନିୟମ
ସମାନ ହେବ । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ନିକଟରେ
କିଛି ଅଭାବ ହେବ ସେ ମାନବତା ଦେଖି
ଏଥର କାର୍ଯ୍ୟକର ହେବ ନାହିଁ ।
୧୨-୩-୮୩ ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହିବ ।

NOTICE.

The power of attorney granted
by the undersigned to M^r. A. W.
BELLIS is cancelled from this date.
Cuttack, }
29th Feby. } J. BELLOON & Co.
1883. }

ସର୍ବୋତ୍ତମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତା ଫେରାସ୍ତ ହେଉ ।
ଏହା ହେଉଥିବାରୁ ଏହାଦେଇ ପରବର୍ତ୍ତରେ ଉକ୍ତ
ଜଣକ ଦୋଷୀ ବଦଳିବ । କଲହାନ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ
କଲହାନୀ ଓ ଦୋଷୀ ଜଣକଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାଶ
କଲହାନୀ ଦୋଷୀଙ୍କୁ ଦର୍ଶନର ସୁବିଧାପ୍ରଦେଶ
ନିକଟରେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସମର୍ଥନ
ଦେବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ ।
୧୧-୩-୮୩ ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହିବ ।

ଉତ୍କଳସମ୍ବାଦରେ ଲେଖନ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର
ଚିତ୍ର ରାୟ ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହିବଙ୍କୁ—
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ସହାୟ
୫୦ ଟଙ୍କା ୪ ୫୦
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୪ ୨୫
ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୪ ୦୦
ମାତ୍ର ଦୋଷୀଙ୍କୁ ଲେଖନ ଯେତେ ଶୁଦ୍ଧ ହେବେ
ତେବେ ଶ୍ରୀ ୫୦ ରୁ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।
ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କ ସମାଜେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ଶ୍ରୀ
ଦୋଷୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ଚିତ୍ର ରାୟଙ୍କୁ ଦେବ ।
ଅଧିକ ଦୋଷ ସମାଜେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲେଖନ
ପ୍ରଦେବ ।
ଉତ୍କଳସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶକ ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହିବଙ୍କୁ

ପୁଲପତ୍ର ।
ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର ଚିତ୍ରରାଜ ୫୦
ଦୋଷୀଙ୍କୁ ଅଭିଳାଷ ଅଭିଳାଷ ୫୦
ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର ୫୦
ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହିବଙ୍କୁ ୫୦
ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କୁ ୫୦
ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କୁ ୫୦

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୯୧୩

ତା ୨୪ ଉପ ମାତେ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୮ ୧୯୧୩ ମସିହା । ନୂ । ଚୈତ୍ର ୦୯ ୧୯୧୩ ବାଲ ଗଜପତି

୧୯୧୩

ମୂଲ୍ୟ	ଅଗ୍ରମ	ବର୍ଷାୟ
ବାର୍ଷିକ	ଟ ୫ ୯	ଟ ୨୯
ତ୍ରାକମାସିକ	ଟ ୦ ୯	ଟ ୯

ଅତି ଏ ଦେଶର ପ୍ରଧାନ ପଦ୍ମ ଦୋଳ-
ପାଶର ଶେଷଦଳ । ଏବର୍ଷ ଏହି ପଦ୍ମ ସଙ୍ଗେ
ଲଂକାକର ଗୁଡ଼ାମାନଙ୍କେ ପଦ୍ମ ମିଶି ଯାଇଥି-
ବାରୁ ହିନ୍ଦୁ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନଙ୍କର ଉତ୍ସବ ଏକାଦେ-
କରେ ଲାଗି ଯାଇଅଛି ଏବଂ ମୁସଲମାନମାନେ
କିମ୍ପା ବିମୁଖ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଅନ୍ତର୍ଗତ
ସେମାନଙ୍କର ଶୁକ୍ରବାରଟା ଯୋଗ ଦୋଳଅଛି ।
ଏପରି ଯୋଗ ସଦୃଶ ଓଷ୍ଠ ନାହିଁ । ଉଦ୍‌ବାର
ସହିତ କମିଶ୍ନର କଲେଜ ପାଠ୍ୟଦଳ ଏବଂ
କଲେଜର ଉତ୍ତରନ ବଳ ଦୋଳଅଛି ଦେ-
ଶର ଅଦାଲତର ସ୍ୱଳ୍ପ ବଦଳନା ଦେଇ
କହିଁ ଅମଳମାନେ ଦଳରୁ ଅଧିକ କିଛି
ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ଦୋଳ ଯାତ୍ରାର ଉତ୍ସବ ବ୍ୟ-
ତୀତ ସଦର ମୋକ୍ଷସଳରେ ଲାଗି ରହିଅଛି
ଏବଂ ଏହି ଅପୂର୍ବ ଘୋର ସମୟରେ ଅମ୍ବେମା-
ନେ ପାଠକମାନଙ୍କ ସହକ୍ଷ ସାକ୍ଷାତ କରବାକୁ
ସମର୍ଥ ହେବାକୁ ସମ୍ଭବ ଅନଳ ଲାଭ ବରୁ-
ଅଛି ।

କଲ୍ଲଅଛି ଏବଂ ଉଦ୍‌ବାରକୁ ଏହା ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ-
ବାନ୍ ସମ୍ପର୍କି ହୋଇପାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଥିରେ
ଅନେକ ଗୋଦାନ ଦୋଳାନ ଓ ବସାଦର
ଅଛି ଏବଂ ଉଦ୍‌ବାର ଅନେକ ଖଜଣା ଅଦାୟ
ଦେଉଅଛି ।

ଗଜ ଶନିବାର କଳକାଳ ଉପନାଟକର ଅତି
ଥରେ ଅଭିନୟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅମ୍ବେମାନେ
ହୁଏତ ହୁଏମାନ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ପରଦାର
ଦୋଳଥିବାର ଦେଖି ବଡ଼ ଅନନ୍ଦ ହେଲୁ ।
ପ୍ରାୟ ଗୁଡ଼ ୧୦ ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ଅଭିନୟ
ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ଘ ୧୨ ଘା ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ
ହୋଇଥିଲା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଶ୍ୟ ପରଦାର୍ଥକ ସମୟରେ
ଦର୍ଶକଙ୍କର ଆଦୌ କଷ୍ଟ ହୋଇ ନାହିଁ ।
ଅଭିନୟକାରମାନେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବଠାରୁ ଭଲ କାର୍ଯ୍ୟ
କରିଥିଲେ । ଅମ୍ବେମାନେ ଆଶା କରୁଁ ବ
ଏମାନେ ଅଧିକ ଯତ୍ନ ଓ ଚେଷ୍ଟା କରିବାରେ
ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବେ ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା ଦେଲେ
ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଏମାନଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦେଖି ଅମ୍ବେ-
ମାନେ ଅଧିକତର ଅନନ୍ଦ ହେଉଥିବୁଁ ।

କରେ ତୁମ୍ଭେ କାଣ୍ଡ ଲାଗି ଯାଇଅଛି ।—ସତେ
ସେପରି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବୁ କିଏ ଭବିଷ୍ୟ
ଦେଇ ଭବିଷ୍ୟ । ଏଥିରେ କଲକାର
ବଣିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଦୋଳ ବାହାମୁଖ୍ୟ
ବିଷୟ ପାଠକେ ଲାଭ ଅଛି । ସେମାନେ
ଯେ ଖାଲି ଟାଉନ ଦଳରେ ବଳିଆ ଦେଇ
ନିରୁଦ୍ଧ ହୋଇଅଛନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ ମାତ୍ର ଲଳ
ମଧ୍ୟରେ ଚିତ୍ତସ୍ୱାମିରୂପେ ଏକ ସମ୍ପଦ କର ଗୁନା
ସମ୍ପଦରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ଭବିଷ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସନ
କାହାର କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ୨୦ ଦକାର ଟଙ୍କା
ହେବା ସ୍ୱାକ୍ଷର ହୋଇଅଛି ।—ଦେଖାଯାଉ
ଏମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କି ଉଦ୍‌ବେଶ୍ୟ ବେଉଁ
ରୂପରେ ସାଧନ କରିବେ ।

ଦ୍ୱାନସନ ସାଦେବ ବାରିଷ୍ଟର କିଶୋ
ବିଶ୍ୱାସ ବାରିଷ୍ଟର । ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେ ନିରାନ୍ତ
ଚତୁର ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ପୁଣି ଯୋ-
ଗିକ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ମିଳୁଅଛି ଏଣୁ ସେ ଅମ୍ବେମାନଙ୍କ
ଚତୁରତାର ପରଦାୟ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି । ଏବେକାଳ ଦେଶରେ ବାରିଷ୍ଟର ଆଇ
ଏବେଶୀୟ ଲେକର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ବନ ଉଦ୍‌ବ-
ରେ ପ୍ରତିପାଳିତ ହୋଇ ବିଲଗ୍ନ ଯିବା ସମୟକୁ
ଫଳକଦାୟ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟୟ ଯୋଗ ମିଳିଗଲା ।
ସମୟ ଉତ୍ତୀ ଟାଉନ ଦଳରେ ଦେଶୀୟ ଲେ-
କରୁ ସପ୍ତେଷୁ ଚିତ୍ତସ୍ୱାର ଦର ଏବେଶୀୟ
ଲେକର ଭଲ ପାଠ ପଢ଼ାଇଦେଲେ । ଟାଉନ

ପ୍ରାକାନ୍ତରେ ପାଠକମାନେ ଗୁନବାର ବ-
ନିରରେ ଦେଲେ ଜମି କରୁଥି ଦେବାର
କଲିପନ ଦେଖିବେ । ଏହି ଜମି ଗୁନବାଳ
ବନର ଅବଶାର ଓ ପ୍ରାପନ କରୁଥିବା କପ୍ରାଳ
କଲକର ସମ୍ପର୍କି ଅଛି । ସେ ତାହା ଗବ-
ନିମେତ୍ତକଠାରୁ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଗୁନବା-
ନର ଦଳ ଉଦ୍‌ବାର ସଙ୍ଗେ ଏହି ଜମିର ମୂଲ୍ୟ

କଥା ଗୋଟିଏ କେଉଁଠାରୁ କେତେଦୂର
ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଏ ତାହା କଳବା ସହଜ ନୁହଇ ।
ପ୍ରସ୍ତାବର ଯୌକଦାୟ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟୟ ଆଇନ
ସଂଶୋଧନ କରଣାର୍ଥ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଦ୍ୟବସ୍ଥାପନ
ସମ୍ଭାରେ ଅଗତ ହେଲେ ଦଳରୁ ଲଂଗଳ ମଗ୍-

କଲରେ ବ୍ରାଜସନ ସାବେକ ସାଦା ବହୁଅଛନ୍ତି ।
 ତାହା କାହାରକ ଅବଦନ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ
 ଦେଶ ଲାଗ କରୁଥିବା ଉପଲକ୍ଷରେ ତାଙ୍କୁ
 ଏକ ଶ୍ରେଣି ଦେବୀର ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍‌ସୋଗ ଲାଗି-
 ଅଛି । ଲୋକର ଉଦ୍‌ସୋଗ ଏହି ସେ ଶାନ୍ତି-
 ଦଳରେ ସେ ଯାହା କହିଲେ ତାହା ଲୋକମାନଙ୍କ
 ମନକୁ ଗୋଟାଏ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କପ୍ରତି
 ସର୍ବଦା ଅତର୍କଣ କରିବା ଉଚିତ । ସାଦା
 ଦେଉ ଦେଖାଏଁ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ଲୋକମାନଙ୍କ
 କର ପ୍ରତିକରେ ମନୋମୁକ୍ତ କରୁଥିବା ସେ
 ଏବେ ଦଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଏବଂ
 ଦେଲେ ପ୍ରସାଦିତ ସଂଗୋଷ୍ଠନ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର
 ଫଳ । ଧନ୍ୟ ବ୍ରାଜସନ ! ଏବେ କଲରେ
 ଯାଇ ଲାଭକାରୀଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ନିନ୍ଦାକର
 ତୁମ୍ଭର ମଙ୍ଗଳ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରେଣି ସଙ୍ଗେ
 ବାଟ ଖର୍ଚ୍ଚା ବ୍ୟୟୀତାର ଉଚିତ ଦେଉଅଛି ।

ବାଉ ଅନନ୍ଦୀବାଉପୋଷା ।

ଏହି ମହୁଳା ଅମେରକା ଯାଇ ତଳପ୍ରାଣୀ
 ଅଧ୍ୟାୟକ କରବାର ମନସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଗର
 ମାସ ତା' ଅଗ୍ର ଅଧ୍ୟାୟକ କାଳରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ
 କଲେକରେ ଗେଟିଏ ବକ୍ତୃତା ଦେଇଥିଲେ ।
 ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଲାଭର ମହୁଳାର ଏପରି କୃପ୍ୟ
 ମରେ ଅନେକେ ନିତାନ୍ତ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବେ ।
 ସେହି ଦେଉରୁ ଅନନ୍ଦୀର ବକ୍ତୃତାଦ୍ୱାରା ଅପ
 ଶାର ମନୋଗତ ଲାଭ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।
 ବକ୍ତୃତାର ଅବ୍ୟାଜ୍ୟରେ ସେ ୭୫ ପ୍ରଶ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
 କରି କହିଲେ ସେ ସେମାନ ଉତ୍ତରମୂଳେ ଉତ୍ତର
 କରି ଦେଲେ ଅତି କାଦାର ମନରେ ସନ୍ଦେହ
 ରହୁ ନାହିଁ । ସେ ପ୍ରଶ୍ନମାନ ଏହି ସମା—(୧)
 ଅମ୍ଭେ କାହିଁକି ଅମେରକା ଯାଉଅଛୁ ? (୨)
 ଲାଭରେକ ଅଧ୍ୟାୟକ କରବାର ଉପାୟ
 କାହିଁ ? (୩) ଅମ୍ଭେ ଏକ ଦମ୍ଭାଦୋଇ କାହିଁକି
 ଯାଉଅଛୁ ? (୪) ଲାଭକୁ ଫେର ଅନଳେ
 ଅମ୍ଭେକ ଜାତିରୁ ବହୁତ୍ୱତା ଦେବୁ ନାହିଁ ?
 (୫) ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲେ ଅମ୍ଭେ କି
 କରବୁ ? (୬) ଏଠା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସାଦା
 କେବେକେ ଦୋଇ ନାହିଁ ତାହା ଅମ୍ଭେ କାହିଁ-
 କି କରବୁ ଯାଉଅଛୁ ?-ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତ
 ରରେ ଅନନ୍ଦୀବାଉ କହିଲେ ଲାଭରେକ ଯେ
 ଶ୍ରୀ—ପ୍ରକୃତର ନିତାନ୍ତ ଅଭାବ ଅଛି ତାହା
 ଅମ୍ଭର ସମଜାତୀୟା ମହୁଳାମାନେ ଅବଶ୍ୟ ବୁଦ୍ଧି-
 ସୂଚନା କରୁଥିବେ । ଲାଭରେକ ନାନାପ୍ରକାର

ସମ୍ପର୍କ ସମେତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଅଛି ସେ ସେମା-
 ନେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ କରବାର
 ନିମିତ୍ତ ବଦେଶକୁ ଏଠାରୁ ଲୋକ ପ୍ରେରଣ
 କରବାର ନାନାଦ ଉଦ୍‌ସୋଗ ଲାଗାଇଅଛନ୍ତି
 ମତ ଅଧ୍ୟାୟକ କରୁଥିବେ କେହି କେବେକେ
 ଏଠାରୁ ଶ୍ରୀଲୋକ ପଠାଇ ତତ୍ତ୍ୱା ଶାସ୍ତ୍ରରେ
 କପୁତ କରୁଥିବାର ବନ୍ଧୁ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
 ଲାଭକାରୀ ମାତ୍ରେ ଏ ଅଭାବ ପ୍ରତିପଦରେ
 ଅନୁଭବ କର ପାରୁଥିବେ ଏବଂ ପୁରୁଷ ତତ୍ତ୍ୱ-
 ଶୁଦ୍ଧ ବା କଳାଜାୟା ବା ବ୍ୟର୍ଥୀ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ନି-
 ଶ୍ଚରେ ଲାଭର ମହୁଳା ସେ କରାଯି ଅପଣାର
 ମନ ଫେଡ଼ି ବା ସୁତମରେ ତତ୍ତ୍ୱା ପ୍ରଦାନ
 କରବେ ନାହିଁ ଏହା ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟମାତ୍ର
 ଅତିଏକ ଲାଭରେ ହିନ୍ଦୁମହୁଳା ଜାତିର
 ନିତାନ୍ତ ଅଭାବ ଥିବାରୁ ସେହି ଅଭାବ ପୂରଣ
 କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେ ଅଭାବମର୍ତ୍ତୀ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ ସେ ଲାଭ
 କରେ ଅଧ୍ୟାୟକ କରବାର ଉପାୟ ଅଭାବରୁ
 ସେ ସେ ଅମେରକା ଯାଉଅଛନ୍ତି ଏପରି ନୁହଇ
 ମାତ୍ରେ ଏଠାରେ ଆଜି ପଠିବା ପରେ ତାଙ୍କର
 ଅନେକ ଅସୁବିଧା ଦେବ । ଯେତେବେଳେ ସେ
 ବ୍ୟାଧିରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ଲୋକେ ସୁଧର ଗଲା-
 ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ବରନ୍ତୁ କରୁଥିଲେ । ନାନା
 ପ୍ରକାର କଥା ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଉଦ୍‌ସ୍ୟ ଦେଉ
 ଥିଲା-କେହି କହୁଥିଲେ 'ଏ ବଣ ? ମୋକା
 ପିଠି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବ ଏ କେଉଁ ଶ୍ରୀଲୋକ ସୁଧରକୁ
 ଯାଉଅଛି ? କଳପୁର ଘୋରକର ଦୋଇଥିବାର
 ଏଥିରୁ କି ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ? ଲାଭକାରୀ । ମଧ୍ୟ
 କେହି ତାଙ୍କୁ କିଛି ବହୁତ୍ୱତା ବା ଅସମ୍ଭବ
 ସମ୍ପଦା ମନେ କର ତାଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଉପ-
 ଦାସ କରୁଥିଲେ । ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଲୋକମା-
 ନଙ୍କର ରୁଚି ଏବେତୁର ଅପରମର୍ତ୍ତୀ ସେଠାରେ
 ଆଇ ତାଙ୍କପରି ଲୋକର ବ୍ୟାଧିକାର କର
 ବାରେ ସେ କେତେ ଅସୁବିଧା ଅଛି ତାହା
 କୁହାଯାଇ ନ ପାରେ । ଏହି ସମସ୍ତ ଅମେରକା
 ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କାରଣ । ତୁମ୍ଭର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ
 କହିଲେ ସେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ସଙ୍ଗେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
 କଥା ଦୋଇଥିଲା ମତ୍ରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସଙ୍ଗତ ନ
 ଦେବାରୁ ତାହା ଦୋଇ ପାଇଲ ନାହିଁ । ଯାକ
 ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଦୃକ ପିତା ମାତା ଓ ବଳିଷ୍ଠ ଭାଇ
 ଭଗ୍ନୀ ଅଛନ୍ତି ସେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଯୋଗିତା
 ଲାଭ ଲାଭ ଉପରେ ଅତି ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବେଶ୍-
 ଏ ଜୀବନ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ସେ

ଅମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଗଲେ କେତେକେ ନିଷ୍ଠୁର
 କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ତାହା ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ ।
 ସେହି ଦେଉରୁ ସେ ଏକାକୀ ଯାଉଅଛନ୍ତି ।
 ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ କି
 ସେ ଅପଣାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କିଛିମାତ୍ରେ ପରବର୍ତ୍ତନ
 ନ କର ସେଠାରେ ହିନ୍ଦୁପ୍ରାୟ ସବୁମାନ ତପ
 ଯେପରି ହିନ୍ଦୁଧର୍ମରେ ଆଇ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଥି-
 ଶ୍ଚନ୍ତି ସେହିପରି ହିନ୍ଦୁମହୁଳାମାନ ଆଇ ଏଠା-
 କୁ ଫେର ଅସିବେ ସେମାନେ ଯଦି ଏଥିରେ
 ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଦଳରୁ ବହୁତ୍ୱତା କର ଦେବେ ସତ
 ନାହିଁ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ତାହା କର ପାରନ୍ତି
 ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦି-
 ଶ୍ଚକା ଏତି ଦେବା ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ୱଭାବ ନାହିଁ ।
 ଯେତେବେଳେ ଏଠାରେ ନିତ୍ୟ ନାନାପ୍ରକାର
 ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକାରେ ଦଳାପିତାଦେଉଅଛି ସେଠାରେ
 ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଦଳପାତ ଦେବ । ଯେତେବେଳେ
 ବଦେଶକୁ ଯାଏ ନୁହଇ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ବାସ
 ଦେଶର ଗୋଟିଏ ମଦୁକାର୍ଯ୍ୟ ଶାସନ ଦେବ
 କେତେବେଳେ ତତ୍ତ୍ୱକୁ କରବେ ସୁଦ୍ଧା ବୋଲ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସଦାୟ ବେନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଭୁରୁ
 ଦେବା ବ୍ୟଥେଷ୍ଟ । ଏ ସମସ୍ତ ଗୋଟିଏ ମଦୁକାର୍ଯ୍ୟ
 ତତ୍ତ୍ୱର ବାଧ୍ୟତାତର ବନ୍ଧରେ ମନୁଷ୍ୟ
 ଜାତି ଗୋଟିଏ ପୋତ ପ୍ରାୟ ଲାଭୁଅଛି । କିନ୍ତୁ
 ଶ୍ୟକାନ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ପାଏ । ସୁଖ ଦୁଃଖ
 ପଦକ ଏକ ବନ୍ଧୁର ତତ୍ତ୍ୱର ମଙ୍ଗଳ । ଅତିଏକ
 ଲାଭକା କି ଜଗନ୍ନାଥର ଏଠାରେ ଯେପରି ଏକ
 ମତ୍ରେ ସଦାୟ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପରି ।
 ତାଙ୍କୁ କିଛି ସୁସଦାୟ ଦେବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ-
 ର ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ ସେ ଲୋକମାତ୍ର କର୍ତ୍ତ-
 ବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅବକ ଯାହାକୁ ସାଦା ଅଭାବ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ଦୋଷ ଦେବ ତାହାର ତତ୍ତ୍ୱ-
 ରୁ ବରଦ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେ କେହି
 ଦେଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷରେ ଅଗ ଦୋଇ ସଦା-
 ପର୍ତ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱର ଅତିଏକ ସାଦା ବରଦାରେ ପ୍ରଦ-
 ତ୍ତି ଦୋଇଅଛି ତତ୍ତ୍ୱରୁ ବରଦ ଦେବା ଉଚିତ
 ନୁହେଁ । ମନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଯେଉଁ ଲୋକ
 ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟୀଙ୍କ ରୂପରେ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ନ କରେ ସେ
 ନିତାନ୍ତ ଗତ । ସେ ଅଧ୍ୟାୟକ କର ଅସୁବିଧା
 ଦେଉରୁ ପ୍ରାଣତପ ଏ ସେ ମଧ୍ୟମଶ୍ରେଣୀୟ ଅତି
 ସେ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ତତ୍ତ୍ୱରୁ ଦିବି ନ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ନିତା ଅସୁବିଧା କି ମାନ ତତ୍ତ୍ୱରେ ଲାଗି ପଡ଼ି-
 ଅତିଏକ ଦେ ମଦାନ୍ ଅତିଏକ ଅଧ୍ୟାୟକ କର
 ଦୋଇସି କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବରଦ ଦେବା ବ୍ୟସ୍ତାୟ

ଦେଖିବା ଉଚିତ । ଧୂଳି ପ୍ରଧାନ ଗୁଣ—କି ବନ୍ଧୁ-
ମୂଲ୍ୟ ବାନ୍ଧ୍ୟ । ଏ ଆମେରିକାରୁ ପଶ୍ଚିମା ଦୋଇ
ଫେସ ଆସନ୍ତୁ ଏକଟ ଅନୁମାନକର ଏକାନ୍ତ
ବାସନା ଅର୍ଥ ଏପରି ଅଦର୍ଶ ଭରଣରୁ ଅନୁମା-
ନକର ଯେ ଅନେକ ନୀଳସିନ୍ଧିବାର ଅଛି ଏ-
ଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ନାହିଁ ।

ବକେଟ ।

ସନ ୧୮୮୩୮୪ ସାଲର ଆୟବ୍ୟୟ ସମ୍ପ-
ର୍କରେ କୌଣସି ନୂତନ ଆଇନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି-
ବାର ଆବଶ୍ୟକ ଦୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଏହିବର୍ଷର
ବକେଟ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ନ ହୋଇ କେବଳ
ଅନୁମାନକ ଧନସତ୍ତ୍ୱ ମେଳର ବେରଜା ପା-
ଦେବକ ଲିଖିତ ଏକ ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ସଦ୍ୟା-
ଧାରଣକ ଜାଣିବା କାରଣ ଉପସ୍ଥିତା ଗଜେଟ-
ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ତହିଁର ସମ୍ପେପ
ବଦରଣ ଭଲଲିଖିତ ପ୍ରକାର ଅଟଇ ।

ସନ ୧୮୮୩୮୪ ସାଲର ଗୁଜୁଣ ୪୭୩,=
୨୯,୨୦,୦୦୦ ବ୍ୟୟ ୪୭୯,୧୧,୩୦,୦୦୦ କା
ଉତ୍ତୁର୍ତ୍ତ ୪୬,୫୮,୩୦,୦୦୦ କା ।

ଏହି ବର୍ଷ ଆମଦାନୀ ମାସୁଲ ଉଠି ଗଲ
ଏକ ଲକ୍ଷ କର ଉଣା ବେଳ । ଯେଉଁ ଦୟା
ମାସ ଆମଦାନୀ ମାସୁଲ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା
ତହିଁରେ ଅନୁମାନ ଅପେକ୍ଷା ଶୁଦ୍ଧକର ୪୭ କା
ବୁକି ହୋଇଥିଲା ଲବଣକର ଉଠି ସିକାରେ
ସେତେଟକା ନିଅନ୍ତୁପଡ଼ିବାର ଅନୁମାନ ଦୋଇ
ଥିଲା ତେତେ ନିଅନ୍ତୁ ପଡ଼ି ନାହିଁ । ବଜ୍ରଜା ଓ
ଅଯୋଦ୍ଧାରେ ଲୁଣର ମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ପ୍ରମା
ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଲବଣର ଖର୍ଚ୍ଚ ସତକର ୨୫
ବୁକି ବେକାରୁ ଆୟ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତୁ ପ ବୁକି ହେଉ-
ଅଛି । ଲବଣର ଖର୍ଚ୍ଚ ସେପରି ବୁକି ହେଉଅଛି
ତହିଁରୁ ଅନୁମାନ କୁଅଇ ଯେ ମାସୁଲ ଉଣା
ହେବା ପୂର୍ବ ବାର୍ଷିକ ଯେତେ ଟକା ଆମଦାନୀ
ହେଉଥିଲା ଖର୍ଚ୍ଚ ବୁକିଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥ ଭରଣବର୍ଷରେ
କେତେକ ଟକା ବାର୍ଷିକ ଆମଦାନୀ ହେବ ।

ସନ ୧୮୮୩୮୩ ରେ ଅର୍ଥାମ ଲକ୍ଷୟ ଏବଂ କ-
ଲଭକୁ ଟକା ସିକାର ବଟା ଏହି ଦୁଇ ବାବଦରେ
ବ୍ୟତିକମ ବଟ ଅଛି ଏବଂ ମିସର ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟୟର
ଅଂଶ ଭାରତବର୍ଷରେ ପଡ଼ିଅଛି । ତାହାର
ଦେଶୀୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ଅର୍ଥାମ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ
କରୁଥିବେଦାରୁ ଭାରତବର୍ଷୀୟ ଅର୍ଥାମର ଖର୍ଚ୍ଚ
ସେଠାରେ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ତହିଁରେ ଗତ
ବର୍ଷର ଅନୁମାନଠାରୁ ଭଲଭାବେ ସୁଧ ପଡ଼ିଅଛି ।

ଏହିପରି ବିଲଭର ବଟାରେ ୩୪ ଲକ୍ଷ ଟକା
ଅଧିକା ବ୍ୟୟ ପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ମିସର ଯୁଦ୍ଧ ସକା-
ଶେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟକା ଦେଶ ପଡ଼ିଅଛି ଏ
ସମସ୍ତ ଅଧିକା ବ୍ୟୟ ଉତ୍ତରୁ ସୁକା ଉଲ୍ଲ ବର୍ଷର
ସଂଗୋଧର ଆୟ ବ୍ୟୟର ଅନୁମାନ ଭଲଲିଖିତ-
ରୂପ ଦୋଇଅଛି ଯଥା;

ଆୟ ୪ ୨୭,୧୧,୪୦,୦୦୦ କା; ବ୍ୟୟ
୪୭୭୮୫୪୦୦୦୦ କା ଉତ୍ତୁର୍ତ୍ତ ୨ ଲକ୍ଷ ଟକା ।

ଏପରି ସନ୍ତୋଷଜନକ ଫଳର ପ୍ରଧାନ କା-
ରଣ ଦୟୋଃ ଅଟଇ ପ୍ରଥମ ଫସଲର ଉତ୍ତୁମ
ଏବଂ ଦେଶର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅବସ୍ଥା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଗତ
ବର୍ଷ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଧନ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ନିୟମ ଉତ୍ତ-
ତ୍ତୁରୂପେ ପରବର୍ତ୍ତୀତ ହୋଇଥିବାରୁ ଆୟବ୍ୟୟର
ଅନୁମାନ ଅସାଧାରଣ ସାଧ୍ୟାତନା ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହୋଇଥିଲା । ଏପରି କଥିତ ହୋଇଅଛି ଯେ
ପତରଠର ଯେଉଁ ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ତାର
ଭବର୍ଷର ଗୁଜୁଣ ତହିଁରୁ ଅଧିକ ବର୍ଦ୍ଧନଶୀଳ
ଅଟଇ । ଗୁଜୁଣର ପ୍ରଧାନ ଶାଖାମାନ ଗତବର୍ଷର
ଅନୁମାନ ଅପେକ୍ଷା ବୁକି ହୋଇଅଛି ଏବଂ
କୌଣସି ବ୍ୟୟରୁ ଅଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ଉଣା ହୋଇଅଛି
ଏହିମାସ ଶେଷ ମଧ୍ୟରେ ବିଲଭର ଗୁଣ ପରି-
ଶୋଧ ନିମିତ୍ତ ଏକ ହୋଟ ଟକା ସେଠାକୁ
ପଠାଯିବ ଏବଂ ଏଥିରୁ ଅଧିକା ବଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ
ଏହି ବର୍ଷ ପଡ଼ିବ ।

ବକେଟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଅଛି ଯେ
କେବଳ ବାର୍ଷିକ୍ୟ ବୁକି ଏବଂ ବସେଷରେ
ରାସ୍ତାମ ବାର୍ଷିକ୍ୟ ବୁକିଦ୍ୱାରା ଦୁଧାର ମୂଲ୍ୟଦ୍ରାସ
ହେବା ବାସ୍ତୁରୁ ଭାରତବର୍ଷ ଉଣା ପାଇ ପାରେ
ଅର୍ଥାମ ଗୁଜୁଣ ଏବଂ ଦୁଧାର ମୂଲ୍ୟ ଯତ୍ତ
ଅନୁପସ୍ତୁତା ବେତୁରୁ ଧନ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତି କୌଣସି
ଉପାଦି ସାଧନ ଏ ବର୍ଷ ଦୋଇ ପାଇଲ ନାହିଁ
ଭୁଲ ଉପରେ ଯେଉଁ ରାସ୍ତାମ ମାସୁଲ ନିୟା-
ଯାଉଅଛି ତାହା ଉଠାଇ ଦେବାର ବନୋବସ୍ତ
ଏ ବର୍ଷ ଦୋଇ ପାଇଲ ନାହିଁ ବୋଲି ଦୁଃଖ
ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । କେବଳ ଭାରତବର୍ଷୀୟ
ଗଦମ ଆମେରିକାର ଗଦମ ସଙ୍ଗେ ଲଣ୍ଡନର
ବାଟରେ ପ୍ରତ୍ୟୟୋଗିତା କରିବାକୁ ସମ୍ଭବ ହେବ
ଏହି ଅଶାରେ ଉତ୍ତର ଭାରତବର୍ଷରୁ ବନେ-
ଇକୁ ରାସ୍ତାମ ହେବା ଗଦମରେ ରେଲ ଭଜା
କରି ଉଣା କର ହୟା ଯାଇ ଅଛି ଯେ ଏଥିରେ
ଭାରତବର୍ଷୀୟ ଗଦମ ଲଣ୍ଡନରେ ବସନ୍ତ ଗସ୍ତ
ଦରରେ ବିଳୟ ଦୋଇ ପାଇବ । ଲଣ୍ଡନସ୍ଥିତ
ରେଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରେଲବାଟରେ ମଧ୍ୟ

ଏହିପରି ଭଜା ଉଣା ହୋଇ ପାରବ ଏମନ୍ତ
ଅଶା ହେଉଅଛି ।

ସନ ୧୮୮୩୮୪ ଏହି ବର୍ଷର ଆୟ ୪୭-
୨,୨୭,୪୦,୦୦୦ କା ବ୍ୟୟ ୪ ୭୭,୮୧,୨୦,
୦୦୦ କା ଉତ୍ତୁର୍ତ୍ତ ୪ ୪୫,୭୦,୦୦୦ କା । ଏହି
ଅନୁମାନରେ ଅର୍ଥାମର ଗୁଜୁଣ ପୂର୍ବ ବର୍ଷଠାରୁ-
୨୧ ଲକ୍ଷ ଟକା ଉଣା ଏବଂ ବଟାର ବ୍ୟୟ ପୂର୍ବ
ବର୍ଷଠାରୁ ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟକା ଅଧିକା ଧରାଯାଇ ଅଛି
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆୟବ୍ୟୟମାନ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ସାଧ୍ୟାନ
ପୂର୍ବକ ଅନୁମାନ କରାଯାଇ ଅଛି । ଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ
ବଜ୍ରଜାର ଅର୍ଥାମ ଗୁଣର ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ମନ
ଅଟଇ ଏବଂ ତହିଁର ଫଳ ଅଗାମୀ ବର୍ଷ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହେବ କିନ୍ତୁ ମେଳର ବେରଜା ସାହେ-
ବ କହିଅଛନ୍ତି କି ସେମନ୍ତ ଅର୍ଥାମର ଗୁଜୁଣ
ବର୍ଷକୁବର୍ଷ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି ତେମନ୍ତ ଦେଶର
ମୂଳ ଗୁଜୁଣର ଶାଖାମାନ ଯଥା ଅବକାଶ ଲବଣ
ଖୁଞ୍ଜି ରେଲବାଟ ଇତ୍ୟାଦି ଜମଗଃ ବୁକି ହେବା-
ର ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷାଦି ବିପଦ
ଉପସ୍ଥିତ ନ ହେବ ତେବେ କୌଣସି କଷ୍ଟ
ହେବ ନାହିଁ । ବଶେଷ ଲବଣ କର ଉଣା
କରିବାଦ୍ୱାରା ଗୁଜୁଣର ଅବସ୍ଥା ଅଧିକତର ଦୂର
ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେହେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷାବିପଦ
କୌଣସି ସମସ୍ତରେ ନିତାନ୍ତୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ
ତେତେବେଳେ ଲବଣ ମାସୁଲ ବୁକି କର
ଆୟବ୍ୟୟର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବାରୁ ହେବ ।

ଲଲସେନୁ ଟାକୁ ସମ୍ଭାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଇ ନାହିଁ ।
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ ଟାକୁ ଘଟକ ଅସମାନତା ସ୍ୱକାର
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସ୍ୱୀକାର କଲେହେଁ ଭବିଷ୍ୟତକୁ
ଏଥି ବିଷୟରେ କି ଉପାୟ କରବେ ସେ ଶ୍ରୀ
ଅପଣା ହାତରେ ରଖିଅଛନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀକ ନୋଟ
ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ କେବଳ ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟକା-
ର ବିଳୟ ହୋଇଅଛି କିନ୍ତୁ ଏହି ଉପାୟ
ଭାରତବର୍ଷରେ ପରିଶେଷରେ ତେରଭବ କି
ନାହିଁ କେବଳ ବାର୍ଷିକ ଅନୁବଦ୍ଧାର ବିଷ-
ୟ ଦୋଇପାରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ପ୍ରକାଶ
କରୁଥିବାର ଉଚିତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ତାହାର
ନିୟମରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଅବ-
ଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ । ସନ ୧୮୮୨ ସାଲ
ଅପ୍ରେଲ ମାସ ପ୍ରଥମରୁ ତାହାର ସେବଂସନା-
କ ମାତ୍ର ଅର୍ଥୁ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ
ପ୍ରାୟ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟକା ଗଢ଼ିତ ଅଛି । ଗଢ଼ିତକା
ଉଚ୍ଚ ୧୦୫୩ ଗତ ବିଷୟରେ ୩୯୭୮୮ ଜଣ

ଥିଲା ଚଉଁ ମଧ୍ୟରେ ୮୭୭୦ ଜଣ ଦେଶୀୟ ଲୋକ । ଅପୂର୍ବର ପୂର୍ବଦାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ସାଧା-ଇଶ ଶକ୍ତିରୁ ଗୁଣ ଟଙ୍କା ସୁଧରେ ଅସନ୍ନା ବର୍ଷରେ ୨୫ କୋଟ ଟଙ୍କା ରାଜ ପୁସ୍ତକ ଦେବ ଏବଂ ଚଉଁ ର ବସ୍ତାରିତ ଶୋଷଣପତ୍ର ଅଗାମୀ ତା ୧୫ ଖର ଜୁଲାଇରେ ବସ୍ତାରିବ ।

ବଜେଟର ଉପଲବ୍ଧିର ସଂକ୍ଷେପ ବିବରଣ ଅନୁମାନେ ଗଜେଟରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରି ପାଠକ-ମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁମାନକର ମତାମତ କିଛି ପ୍ରକାଶ କରନାହିଁ । ଅବସର ମତେ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ସେ ସମସ୍ତ ବୋଲନ୍ତୁ ଏ ବର୍ଷ ଅନୁମାନକର ଶତ ବୃଦ୍ଧି କିଛି ନାହିଁ ପୁନର୍ବାର ଏକ ବର୍ଷ ଏହିପରି ବହୁଗଲେ ଅଗାମୀକୁ କି ହଲ ମନ ଦେବ ଦେଖାଯିବ ।

ବିଜ୍ଞାପନଦେଶର ନାମ ସୂଚନା ।

ସନ ୧୮୮୮ ମସିହାରେ ବିଜ୍ଞାପନଦେଶର ନାମ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାପନା ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମନୁଷ୍ୟ କରିବତା ଗଜେଟରେ ଗ୍ରହଣ ହୋଇଅଛି । ଏହି ମନୁଷ୍ୟକୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ଉକ୍ତ ବର୍ଷ ଶେଷପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାମକାର୍ଯ୍ୟରେ ଟ ୫,୪୮,୧୦,୦୪୩୯ କା ମୁଲ୍ୟର ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଅଛି । ଏଥିରୁ ଉକ୍ତ ବର୍ଷରେ ଟ ୫,୨୮,୦୯୯ କା ଅମଦାନା ହୋଇଅଛି । ଏହି ଅମଦାନାରୁ ମୁଲ୍ୟକର ସୁଧ ଏବଂ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ସାକ୍ଷାତ ଓ ଅସାକ୍ଷାତ ବ୍ୟୟ ମିତା ଦେଲେ ଲଭ ରହିବାର ଭେଦିକ ଥାଉ ଟ ୧୧,୨୨,୨୯୯ କା ଟୁଟି ପଡ଼ିବାର ଦେଖା ଯାଏ । ଏଥିରୁ ପୂର୍ବବର୍ଷ ସମସ୍ତକା ଟ ୨୩,୦୭,୧୧୯ କା ଟୁଟି ପଡ଼ିଥିଲା ପୁରୁଷ ଚଉଁ ଜୁଲାଇରେ ଏବର୍ଷର ଟୁଟି କିଛି ଉଣା ହୋଇଅଛି ଏହିକ ଉଣାର ବିଷୟ କିଛି ମୁଲ୍ୟକର ସୁଧ ଶତଦେଲେ ଟ ୧୨,୧୭୫୯ କା ଲଭ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପନରୁ ଜଣା ଯାଏ ଯେ ଏହି ଶୁଦ୍ଧିତ ଏକା ସେନିନାଲ ଦେଉରୁ ଘଟିଅଛି ।

କେଉଁ ନାଲରୁ କେତେ ଅନଦାନା ହୋଇଅଛି ତାଲିକାରେ ତାଲିକାରୁ ଜଣା ଯିବ ।

ଉତ୍ତରୀ	ନାଲ	ଟ ୨୩୧୪୯
ମେଦନାପୁର	"	ଟ ୨୩୦୦୭୪
ଉତ୍କଳ	"	ଟ ୪୭୨୧୪
ସୋନ	"	ଟ ୭୩୭୨୯
∞		ଟ ୧୨,୫୭,୧୦୯

ପୂର୍ବବର୍ଷର ମୋଟ ଅମଦାନା ଟ ୧୦,୧୩୭୧୯ କା ଥିଲା ପୁରୁଷ ଏବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଲକ୍ଷ ୭୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଅପୂ ହୋଇଅଛି ଏଥିରୁ ଏକା ସୋନନାଲରୁ ଗଜବର୍ଷ ଟ ୪୭୮୭୪୯୯ କା ଅପୂ ହୋଇଥିବା ସ୍ତଳେ ଏବର୍ଷ ଟ ୨୩୭-୨୧୨୯ କା ଅପୂ ହୋଇଅଛି । ଅତଏବ ସୋନନାଲ ଅପୂ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ଅଟଇ କରୁବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ନାଲରେ ଅପୂ ଉଣା ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍ତରୀ ନାଲର ଅପୂ ବସ୍ତକାର ହୋଇଅଛି ତାହା ତଳେ ଲେଖା ଗଲା ଯଥା ।—

	ସନ ୧୮୮୮-୮୯	ସନ ୧୮୮୯-୯୦
କରବର	ଟ ୧୭୮-୪୭	ଟ ୨୨୨୯୦
ନୋକାମାପୁର	ଟ ୨୧୪୦୨	ଟ ୮୩୨୦୭
ବସ୍ତପ୍ରକାର	ଟ ୨୦୦୨୩	ଟ ୧୪୦୪୩
∞	ଟ ୨୨୯୭୭୯	ଟ ୨୩୯୬୯

ବସ୍ତକର ବର୍ଷରେ ନାଲ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟ ଟ ୧୧,୦୩,୩୪୪ ଏବଂ ଚଉଁ ପୂର୍ବବର୍ଷ ଟ ୧୦,୦୭,୨୮୯ କା ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସୋନନାଲରେ ଅପୂ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ବ୍ୟୟ ଟ ୧୪,୦୧,୫୯୯ କା ଉଣା ପଡ଼ିଥିଲା ତଥାପି ସେ ମୋଟ ବ୍ୟୟ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି ସେଥିର କାରଣ ଓତ୍ତରୀ ଓ ମେଦନାପୁର ଅଟଇ । ଓତ୍ତରୀରେ ତାହା ନଦୀକୂଳ ଦେଇ ବୈତରଣୀ ଏଲକାର ବନମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଓ ବସ୍ତାରିତ ସମ୍ଭାରର ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମେଦନାପୁରରେ ନାଲଗର୍ବରୁ ମାଟ୍ଟ ଖୋଳବା କଲ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ଅତଏବ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଏକା ସୋନନାଲର ଅବସ୍ଥା କିପୁରୁ ସମମାଣରେ ଅଣାପ୍ରଦ ବୋଲିଯାଇପାରେ । ଏଠାରେ ଅପୂ କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବ୍ୟୟ ଉଣା ହେଉଅଛି ଅତଏବ ଉକ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଥିବାରୁ ଏବର୍ଷରେ ସେମନ୍ତ ନାଲ ଜଳର ଅଧିକ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି ସେମନ୍ତ କାପ ବୃଦ୍ଧି ଇତ୍ୟାଦିର ବ୍ୟୟ ନାହିଁ । ଏହି ନାଲର ଅପୂ ଆଡ଼ର ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ଥାନ୍ତା ଯେବେ କି ଉପର ରୁ ସୁନ୍ଦରୀବସ୍ତୁ ଅଧିକରୁ ସାତେ ଖୁବ୍ଧର ଟଙ୍କା ବାକା ପଡ଼ି କ ଥାନ୍ତା । ଏଣିଠ ଉପର କାର୍ଯ୍ୟର ସୁବିଧା ସକାଶେ ସାକ୍ଷାତକରେ ଜଣେ ବିଦୁଦର୍ଶୀ ତ୍ରେୟାକିଲେବୁରୁ କିପୁରୁ ବସ୍ତାରିଅଛି ଏବଂ କଲେକ୍ଟରସାହେବ ମଧ୍ୟ ବଶେଷ ମନୋଯୋଗୀ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଅଗାମୀବର୍ଷ ଅଧିକ ଭଲଫଳ ପ୍ରଦାୟ ହୋଇ ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଓତ୍ତରୀ ନାଲ ସୋନନାଲ-

ର ବଡ଼ ପୂର୍ବରୁ ଜର୍ମିଣ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଅବଧି ଚଉଁର ସେପରି ଉନ୍ନତ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ ବରଂ ଗର ଦୁଇବର୍ଷଠାରୁ ଏ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ର ଅପୂ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି ଓ ବଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ଦୈନିକ ଘଟଣା ପ୍ରାୟ ବୌଶଧି ବର୍ଷ ଶତ ଚାରି ଏ ନାଲ ଅପୂ ହେବାଠାରୁ ଏଠାରେ କେବେ ଏହାରୁ କେବେ ଲଭକର ଦେଖିବାରୁ ଅଧିକ କରନାହାନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେହି ଅଣା ପାଉଁ ହେଉଅଛି । ଯଦ୍ୟଦିକ ପୂର୍ବଠାରୁ ଏହାରୁ ଅଧିକ ବସ୍ତ ବଡ଼ିଅଛି ମାତ୍ର ବର୍ଷକ ଦ୍ୱାରା ଦର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଉଣା ସେ ତଦ୍ୱାରା କେତେ ବର୍ଷରେ ଏହାରୁ ଲଭ ଦେବ ସ୍ଥିର କରବା କଠିନ । ଯଦା ଦେଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅନୁମାନକପର ଦକାଶ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଗେଟଲଟସାହେବ ବିସ୍ତାପଣ ଓ ଓତ୍ତରୀନାଲ ୨୯ ମାଇଲ ଲମ୍ବା ଦେଲେ ହେଁ ଚଉଁ ମଧ୍ୟରୁ ମା ୧୦୭ ଲକ୍ଷ ଦେଉଁ ପୂର୍ବବର୍ଷ ଉପରେ ବହୁପାଉଁଅଛି ଚଉଁରେ ସେତଳୁ କି ଦେବାରୁ ଅଦୌ ଶାଖାନାଲ ନାହିଁ ସୁନ୍ଦରୀ ସେ ନାକହାବ ଦୌଶଧି ସୁନ୍ଦର ଅଦାସ୍ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଶାଖାନାଲ ପ୍ରକୃତ କରବା ବାରଣ ନିଶ୍ଚିତ୍ତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅନୁମାନ ହୋଇ ଅଛି ଏବଂ ସେବେ ଶାସ୍ତ୍ର ମତ୍ତେ ଶାଖାନାଲମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ କେବେ ଓତ୍ତରୀରୁ ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଶାଖାନାଲ ଅଛି ଚଉଁରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେମନ୍ତ ଅପୂ ହେଉଅଛି ସଦାକାଳରେ ଏହି ନୂତନ ଶାଖାନାଲରୁ ସେହିପରି ଅପୂ ହେବ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ମୁଲ୍ୟକର ସୁଧ ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚା ହୁଁଯିବ । ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭଲ ମତ କେତେକାଳରେ ତାହା ଦେବ ଏବଂ ସେ ସମନ୍ତ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଯିବ ଏହା କଲନା କରନାଲ ଉପସ୍ତୁତ ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି? ଅତୀତରୁ କେତେ ପ୍ରକୃତ୍ୟା ଦେବାରୁ ଦେଖାଗଲାଣି । ଗର କେତେ ମାସ ଦେଲ ପ୍ରକାମାନେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପୁଷା ଦେବ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରକାଶର ନାଲଜଳ ପ୍ରକ ସେହି କିପୁରୁ ଉକ୍ତ ଜାତ ହୋଇଅଛି ତାହା ଦୌଶଧି ରୂପେ ମନମପ୍ରଦ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ ମଧ୍ୟରେ କଲକର ଉପାସ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରୁ କଥା ଅନେକଦୌରୁ ଶୁଣାଯାଏ । ମାତ୍ର ଏଥିର ଦୌଶଧି ପ୍ରକାଶ ହେବ ଏମନ୍ତ ସକା ଅନୁମାନ ହେଉ ନାହିଁ । ମେଦନାପୁରରେ ଏହିପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟରୁ କଥା ଚଉଁ ଲକ୍ଷମାପୁରସାହେବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସୁଦ୍ଧା କେତେକେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେ ଅଧିକରୁ

ଭୂମଣ କରବା ସମୟରେ ଶୁଣିଥିଲେ । କଲେ-
 କୁର ଏବଂ ସୁପ୍ରଭାତେ ଉଚ୍ଚିମାୟୁରକଦ୍ୱାରା
 ଉତ୍କଳ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦେଲେ ମାତ୍ର ଅଭ୍ୟାଗର
 କଥାମାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅପ୍ରମାଣ ଦେଲେ ।
 ପ୍ରଳୟ ଏଠାରେ ବାସ୍ତବରେ ଅଭ୍ୟାଗର ଆଉ
 କି ନି ଆଉ ଲୋକଙ୍କର ଏଥିରେ ଭୟଙ୍କର
 ବନ୍ଧାସ ଜନ୍ମିଅଛି ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ଉପା-
 ସରେ ବଦୂରତ ନ ଦେଲେ ଜଳକର ଆୟ
 ବୃଦ୍ଧି ପଥରେ ବସେଣ ବ୍ୟାପୀତ ଦେବ ।

ଯେଉଁ ନାଲଦ୍ୱାରା ଯେତେ ଭୂମିରେ ଜଳ
 ମାଡ଼ିଥିଲା ତହିଁର ଭାଲିକା ନମ୍ବେ ଲେଖାଗଲା
 ଯଥା;—

ଓଡ଼ିଶା ନାଲ	ମା ୧୩୨୨୨୮
ମେଦନପୁର "	ମା ୧୦୪୪୩୪
ସୋନ "	ମା ୧୭୦୫୭୮
୦୦	ମା ୪୧୪୭୮୭

ଓଡ଼ିଶାଠାରୁ ସେନନାଲ କେବଳ ଗୁଲିଙ୍ଗ-
 ଦୁକାର ମାଣ ଅଧିକା ଭୂମିକୁ ଜଳ ଯୋଗାଇ
 ଅଛି ଅଥଚ ପ୍ରାୟ ଗୁଲିଙ୍ଗ ଜଳକର ଆଦାୟ
 କରିଅଛି । ଏଥିରୁପୁକା ଓଡ଼ିଶା ନାଲର ଉଦ୍-
 ସ୍ୟତ୍ତ୍ୱ ଉତ୍କଳ ବଶୁନାହିଁ । କେବଳ ନୌକା-
 ମାସୁଲ ଆଦାୟ ବସୟରେ ଏହି ଦୁଇ ନାଲର
 ଏକପ୍ରକାର ସମତା ଦେଖାଯାଏ ଅର୍ଥତଃ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ବର୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶାନାଲମାନଙ୍କରୁ ୪ * ୩୨୧୧୯
 ଟା ଏବଂ ସୋନନାଲରୁ ୪*୪୧୪୩୯୦୯୦ ମାସୁଲ
 ଆଦାୟ ହୋଇଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ନାଲର ଏହି
 ଅମତାମା ବର୍ଷକୁବର୍ଷ ସମତାରେ ବୃଦ୍ଧି ଦେଉ-
 ଅଛି । ସରକାରୀ ଜାହାଜର ବନୋବସ୍ତ ମଧ୍ୟ
 ଲବ୍ଧକର ହୋଇଅଛି ଏହାଦ୍ୱାରା ସନ ୧୮୮୦
 ୮୧ରେ ୪ ୨୭୩୮୭୯ ଟା ଆୟ ହୋଇଥିବା
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଗଣବର୍ଷ ୪ ୧୧୭୦୨୯ ଟା ଆୟ
 ହୋଇଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଇଚ୍ଛା ସେ
 ନିମନ୍ତେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବସାୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର
 କରିଦେବେ ଏବଂ ଅରମ୍ଭପୁରୁଷ ଗଠ ଜନୋ-
 ଶାସ ସପ୍ରମରୁ ମେଦନପୁର ନାଲରେ ଧୂଆଁ-
 କଳ ତଲାଭବାର କାର୍ଯ୍ୟ କଲିକତା ସ୍ଥିମନାବ-
 ଶେଷନ କମ୍ପାନୀକୁ ହସ୍ତଦେଇ ଅଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ଶରଣମଣି ।
 (ସୁଖୀ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀ ।)
 କେହି କି ବସ ବ କରାଗାରଣି—ଦୁଇଗଣ୍ୟ
 ଏହି ଓଡ଼ିମପ୍ରକରେ ଶରଣାଶ୍ୱ ଥିଲେ ? କର

“ଓଡ଼ିମପ୍ରକ-ସରଣାଶ୍ୱ” ଏହି କଥା ଶୁଣି ଯ-
 ଥେଜା ଉପହାସ କରିପାରିଲି । କରୁନୁ, ମାତ୍ର ମୁଁ
 ପାଠକବର୍ଗକୁ ଗୋଟିଏ ସାରାଂଶକାର ବସୟ
 ଉପହାସ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛି । ଏହାର କୌଣସି
 ଅଂଶ କପୋଳ-କଳ୍ପନା ବା ଅଳ୍ପ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ
 ରଚିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହିଁ ।

ବାଙ୍କୀ ଗଜଜାତ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଦ୍ୱ-
 ଆୟୁରନର କଥା ଦେଲେହେଁ ସାରକୁରେ
 ଅନେକ ବନ୍ଧା ଅପେକ୍ଷା ଉଚ୍ଚ ଅସନରେ ଉପ-
 ବିଷ୍ଣୁ । ଏହାର ଇତିହାସ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କଲେ
 ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ବୋଲି ବୋଲି
 ଯାଇପାରେ । ଅଗ୍ନି-ପଦ୍ମର ଚତୁର୍ଥୀମାବର୍ତ୍ତୀ
 ଜଳଗଣ ଯେପରି ଜୀବନର ସ୍ତ୍ରୀୟାତ୍ତ ସମ୍ଭବରେ
 ଶଶକ ପୀର ନିର୍ଦ୍ଦିନ୍ତ ନୁହନ୍ତି, ଗିରି-ଭୟରୁ କମେ
 କମେ ପଶ୍ଚାତ୍ତପଦ ହେଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପଦ୍ମ-ପ୍ର-
 ସାଦର ମରୁଡ଼ୀ ବା ଭାଦୁଣ ଅନ୍ୟ କିଛି କାରଣରୁ
 ସଂସାରଯାତ୍ରା ନିବ୍ୟାଦରେ କିଛିମାତ୍ର ବସ୍ତୁ ହୁଏ
 ନାହିଁ । ସେହି ପରି ବାଙ୍କୀର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗସ୍ଥ ସଜ-
 ନ୍ୟଗଣ ସଦ୍ୟଦା ସୁଖ, କମ୍ପିତ ହୋଇ କିଛି
 ସଜ୍ୟାଂଶ ପ୍ରଦାନ କରି ସୁଖରେ ରହୁଥିଲେ;
 ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତ-ଭୟ ହୁଏତ୍ତୁ ଅଶ୍ରୁ କରୁ ନ
 ଥିଲେ ପୁଣି କାହାର ମିତ୍ରତାର ହିଂସା ଲକ୍ଷିତ ହେଲେ
 ତାହାକୁ ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଅଗ୍ନିସ୍ତ୍ରୀର ସହ୍ୟ କ-
 ବାକୁ ଦେଉଥିଲା । ‘ସୁଖୀ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀ’
 ଏହି ସାରସଜବଣ-ରମଣୀ ।

ବହୁ କାଳ ଗଠ ହୋଇ ନାହିଁ—ବାଙ୍କୀର
 ଉନବିଂଶ ସଜା ଧନୁର୍ଦ୍ଦୟ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ମହାପାତ୍ର
 ଶୁଷ୍ଟାନ୍ତ ୧୭୦୦ଠାରୁ ୧୭୧୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ୧୪ ବର୍ଷ ୪ ମାସ ସଜକୁ କରିଥିଲେ । ଏ
 କ୍ରମେ ପସ୍ତକାନ୍ତ ଭେଦସୂଚି ସଜା ଥିଲେ, ଦୁଃଖର
 ବସୟ ସୁକାବସ୍ତ୍ରାରେ ଖୋର୍ଦ୍ଧାର ଉଦାମାନୁନ
 ସଜାକ ସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ଅଜ୍ଞାତ ଭାରଣ
 ପ୍ରୟୁକ୍ତ ମନୋମାନନ୍ୟ ଜାତ ହେଲେ, ଅବଶେ-
 ଷରେ ଏହି ମାନନ୍ୟରୁ ସୁକସଜା ହୁଏ । ଖୋ-
 ର୍ଦ୍ଧାସଜା ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ସହକରେ ବାଙ୍କୀ
 ଅନ୍ତମଣି କଲେ । ଶରଣର ସେଥିରେ ସୁଖ କ
 ହୋଇ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ସୈନ୍ୟଦେବ ଶତ୍ରୁ-
 ସମକ୍ଷକୁ ପ୍ରଧାବତ ଦେଲେ । ସୀମା ସୁଳରେ
 ଦୁଇ ପକ୍ଷର ସୁକ ହେଲେ; ମାତ୍ର ବୃଦ୍ଧ ଧନୁର୍ଦ୍ଦୟ
 ବହୁକ୍ଷମ ଉଷ୍ଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କେତେକକ୍ଷମ
 ସୁକ ଉତ୍ତରେ ପୁଷ୍ପହଞ୍ଜ ଦେଲେ । ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ
 ମଧ୍ୟ ଏହାଙ୍କର ପଶ୍ଚାତ୍ତପଦ ଦେଲେ । ବାଙ୍କୀ-
 ର ରାଗଜୀ ପ୍ରାମରେ ବୁଢ଼ାୟୁ ସୁକ ହେଲେ,

ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ପ୍ରାଣପଣ କରି ସୁକ କଲେ । ଦୈବ
 ପ୍ରକୃତ-ଶେଷରେ ଅସୁଖ-ବିଷାଣୁଯାଗରେ
 ଧନୁର୍ଦ୍ଦୟଙ୍କର ଉନ୍ନତ ମସ୍ତକ ଭୂମିଶାୟୀ ହେଲେ ।
 ଖୋର୍ଦ୍ଧାସଜା ସମୁଦାୟ ବାଙ୍କୀ ପ୍ରାସ କରିବାକୁ
 ଉଦ୍‌ୟକୁ ଦେଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ଉପସ୍ଥିତ, ବାଙ୍କୀ
 ଉଚ୍ଚଳରେ ବଶପୂର୍ଣ୍ଣ, ସଜସୁର ବଣ ଓ ନ୍ୟ
 ପରିବୃତ୍ତ ଗିରିକୋଳରେ ବିରଜିତ, । ସୈନ୍ୟ-
 ମନେ ଏହି ସବୁ ପ୍ରକୃତକର ଦେଖି ସଜ-ପ୍ରସ୍ତା-
 ବରେ ସ୍ୱୀକୃତ ହେବାକୁ ଉତ୍ସିତ ହେଲେ; କିନ୍ତୁ
 ଅଗତ୍ୟା ସଜା ବଶାମ ଲାଘର୍ଯ୍ୟ ଅଦେଶ ଦେ-
 ଲେ । ଗେପାଳପୁର ଦକ୍ଷିଣବର୍ତ୍ତୀ ପାଟରେ
 ଶିବର ସମ୍ପ୍ରାପିତ ହେଲେ ।

ସଦ୍ୟା ଏହି ଭୟାନକ ସଂବାଦ ସଜସୁର-
 ରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ରମଣୀ ମସ୍ତକରେ
 ହୃଦୟ ହେବା କରୁଣ ଧନ ଉଦ୍‌ୟକ ହେଲେ ।
 ପାଠକେ ଅନୁମାନ କରୁନୁ—ଧନୁର୍ଦ୍ଦୟ ଶ୍ରୀଚ-
 ନନ୍ଦଙ୍କ ଉତ୍ତ୍ୟା ସୁଖୀ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀ
 ଏତେବେଳେ କପର ଉତ୍ତ୍ୟା ଦୁଃଖରେ ଜପ-
 ତତା ହୋଇଅଛନ୍ତି, ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିଲେ
 ନିଷ୍ଠୟ ଦତ୍ତଜନା ହୋଇ କର୍ତ୍ତବ୍ୟାବଧାରଣରେ
 ସମ୍ପା ହୁଅନ୍ତେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଶତ୍ରୁର
 ଅଧିନୀ ହୋଇ ଜୀବନ ନିବ୍ୟାଦ କରିବାକୁ
 ଲୁଣ୍ଠିତା ହୁଅନ୍ତେ ନାହିଁ ମାତ୍ର ସାନ୍ତାଣୀ ସମ୍ପାନ୍ୟ
 ସ୍ତ୍ରୀ ନୁହନ୍ତି, ସେ ନିଜ ହୃଦୟର ଶୋକାବେନ
 ସମ୍ଭରଣ କଲେ ସୁକ କରିବାର (ଅଭୁତପୂର୍ବ)
 ବାଞ୍ଛାରେ ହୃଦୟନିକୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଗଲା ।
 ଅବଶେଷ ବାସିନୀ ସଜରମଣୀ ଅଜ ସାୟ ସୁକ
 ବୟସ ବାଳକକୁ ସଙ୍ଗରେ ଦେନ ସୁକାର୍ଯ୍ୟ
 ବିଚାରଣା ଦେଲେ ଏକକ ବେଳେ ବ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ
 (ବ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ବା ଦେବାନ) ହିମର୍ଷବଦଳ ଓ
 ଅଶ୍ରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୟନରେ ରାଣୀଙ୍କର ସମ୍ଭୋଗ ଦୋଇ
 କାନ୍ଦରସରେ କହିଲେ—“ଦେବୀ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ,
 ମୋତେ ପୁଣି ଏହା ଜଣାଇବାକୁ ବସାଇଅଛି ।
 ଅଜ ବାଙ୍କୀର ଗୌରବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ହୃଦୟ ଫାଟି ଯାଉଅଛି—କପର ସେ ଭୟାନକ
 ସମ୍ଭାବ ମଣିମାଙ୍କ ଶମ୍ଭରେ ନିବେଦନ କରିବ
 ସଜରୁ ଧନୁର୍ଦ୍ଦୟ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ମହାପାତ୍ର ଖୋର୍ଦ୍ଧା
 ସଜାଙ୍କ ସୁକରେ ରହଲେକ ପରିତ୍ୟାଗା କରି
 ସୁଖୀସେହଣ କରିଅଛନ୍ତି । ବକ ରାଜିଲେ
 ନ୍ୟାଜଳ ଯେପରି ଦେଶ ସ୍ଥାବନରେ ହେଲା
 କରେ ନାହିଁ ତଦୁପରେ ସଜସୈନ୍ୟ ସମ୍ଭଲେ
 ବାଙ୍କୀ ପ୍ରାସ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର । ଏତେବେଳେ
 ଉପାୟ କି ? ଖୋରର ବେଳ ନୁହେଁ, ଶମ୍ଭୁରୁ

ଅନୁମତି ଦେଉ—କହୁ ଶୁଣିବୁଣ ପ୍ରଦାନ
 କର ସକ୍ଷମ ପ୍ରକରକର; ତାହାଦେଲେ ତୁଏକ
 ବାଳକ ଗମ୍ଭୀର ସାମନ୍ତକର ବଢ଼ିବୁଣୁକୁ ଉଦ-
 ରଯାଣୀ ନିବୀର ସଦାଶେ ଭକ୍ତ ରହି ପାରେ
 ନୋହିଲେ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ” ଅନୁର
 ଶ୍ରୀ କହଲେ ପଞ୍ଚୁକାୟୁକେ ! ଅଗଣ ବପୋ-
 ଦୁକ ଅଧର ତସ କହବ, ଏଲକ—ମୁଁ ନରାନ୍ତ
 ନିରୁପାୟରେ ସଦା ମୋର ପରଦନ୍ତା ନିକଟରେ
 ବସିବି ସ୍ତାବର କରବ ନାହିଁ ଅନୁସେଧ
 କରେ ନାଲକନମ ନ କର ସୁକର ଅପୋ-
 ଜନ କରବା ଦେଉନ୍ତୁ ଏବ ଶତ୍ରୁ ସଜାକ
 ସମ୍ପାଦ ଦିଅନ୍ତୁ ଅସନ୍ତା ବାଳ ପୁନଃବାର ସୁକ
 ଦେବ ।

ବ୍ୟବହାରର ପ୍ରାଣ ଉଚ୍ଚକାକୁ ଲଗିଲ ।
 ଅକ୍ଷୟ କଥରେ କହିଲେ ଦେବ । ଏକଣ !!!
 ସୁକର ଲଜା !!! ମଣିମା ସୁକର ଲଜା ପର-
 ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତୁ, ସଜ୍ଜରମଣୀ ସୁକ କରବେ !!
 ସୁନ୍ଦରୀ ସାବସରେ କହଲେ ଅଧମ ସୁକର
 ଅପୋଜନ କରନ୍ତୁ, ମୁଁ ଜୀବନ ବର୍ତ୍ତମାନରେ
 ସୁକ କରବ ନାହିଁ । ପଞ୍ଚୁକାୟୁକ କହଲେ
 ସୈନ୍ୟ ବାହାଣୀ, ତସ ଭେଜ ସୁକ କରବେ ?
 ଶମ୍ଭୁ ଅନୁମତି ଦେଉ ସକ୍ଷୟ କରବାର ତେଣୁ
 କରବ, ଏକାଦୁଷ୍ଟ ଶ୍ରୀ ବୁକ୍ତ ସଦା ସୁଖପ୍ରଦ
 ନୁହେ, ଏ ବୁକ୍ତର ଅନୁସେଧ ଅବଦେଲ
 କରବେ ନାହିଁ । ସୁଖୀ ଜୋଧରେ ଅଧୀର
 ଦୋଳ ରୁକ୍ତଶ୍ରୀ ରକ୍ତ ଦେଖାଇ କହଲେ
 “ ସାଥସାଥ, ସୁଖୀରେ ମୋଦେ କେହି ଉଚ୍ଚନ୍ତ
 ନାହିଁ, ସାହାସ୍ୟ କରବେ ନାହିଁ, ନ କରନ୍ତୁ
 ମୁଁ ଏବ ବାଳକ ଦୟାଳୟ ଦୁହେଁ ସୁକ ନିନ
 ପ୍ରାଣ ବିପତ୍ତି ନ କରନ୍ତୁ; ଜୀବନ କଳିଦିବ କରନ୍ତୁ
 ନାହିଁ । ସଜ୍ଜକର ଅକ୍ଷୟ ସୋଷିତ ବାହା ସିକିର
 ଉଦେଶ୍ୟ କର, ଲୁଣ ଖାଇ ବେଶ ଶୁଣ ମାଲକ
 ପାଦା ଲଜା ବାଦା କର, ମୋଦ ସମସରେ
 ଅହି ସୁକ ନରୁଦିର ପ୍ରସ୍ତାବ କର ନାହିଁ ।
 ଯେବେ ଅନୁସ୍ରବ କର ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ରକ୍ଷା
 କର ବେଦେ ପ୍ରଭୁ ଅପଜ୍ଞକର ଭଲ କରବେ,
 ରୁଦ୍ଧ କର ନାହିଁ, ମୁଁ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତଶାସ୍ତ୍ରୀ, ବା-
 ରମଣୀ, ତାକୁରେ ମୋର ସଦାସୁ ଦେବେ ।
 ଏବେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତପୁର ଦେଉନ୍ତୁ ।

ନାମ୍ନା-ଖାରଜ ଦର୍ଶନରେ ବୁକ୍ତ ପଞ୍ଚୁକାୟୁକ-
 କର ମାନସରେ ସାଦସ ସଖାର ଦେଲ । ସେ
 ଶତ୍ରୁପକ୍ଷରୁ ସମ୍ପାଦ ଦେଇ ସୈନ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କର-
 ବାକୁ ଲଗିଲେ । ସମ୍ପାଦାୟୁ ଶ୍ରୀ ପରଶମ କର

ଅନେକ କଷ୍ଟରେ କେତେକ ପାଇକ ସଂଗ୍ରହଣ
 ଦେଲ । ସୁଦ୍ଧି ସେଷ ପ୍ରାୟ, ଏହି ଶୁଭ ସଂଗ୍ରହ
 ସମ୍ପାଦ ରାଜାକର ଅନାଳବର୍ତ୍ତନ କଲ, ବ୍ୟବ-
 ହାର ଅଗଣ୍ୟ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କଲେ ।

ପୁସ୍ତକର ଅଭିଳାଷ ଦେଲ, ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବ
 ପ୍ରଦାନାପର ଶୋଭା ସଂବର୍ଦ୍ଧନ କଲେ, ବା-
 କୀର ସୌଭାଗ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୁନରୁଦ୍ଧ ଦେଲ ।
 ସୁଖୀ ଅଧ୍ୟାୟପୁସ୍ତ ବୋଧେ ଏ ସୁଖିର ବୋଧକ
 ଅଗାର ତହିଁ ପୁସ୍ତକରେ ଅଭେଦଣ କଲେ,
 ବାଦାକର ସମ୍ପର ଏକ ନିବନ୍ଧକ ଧାରଣ କଲ
 ଅଦୁଷ୍ଟ ସେ ନ କରନ୍ତୁ !!! ସେ ଅନ୍ତରାୟକୁ
 ଅନୁକ୍ରମଣୀ ଶ୍ରୀ କରୁଥିଲେ, ଅଳ ସେ
 ପାଧ୍ୟାୟକ ସମସରେ; ସୁଖଦୟ ସାଦାକର ପରି
 ଯେସୁ ବସ୍ତ, ସେ ଅଳ ଚର୍ମ-ବର୍ମ ପରପ୍ରାପ୍ତ;
 କୋମଳଗୟା ସାଦାକର ଅସଳ, ସେ ଅଳ
 କଠିଣ ଅଧ୍ୟାୟପୁସ୍ତକରେ; ରୁକର ନାମ, ବାଳକର
 ପସ୍ତୁ ପଦାକର ଶ୍ରୀ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିଲ,
 ସେ ଅଳ ସୁକାର୍ଯ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟତା । ପ୍ରସୁ ଦୟାଳୟକୁ
 ଜଣେ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଲୁଣ ଚପ୍ତରେ ସମର୍ପଣ କର,
 ପାଇକ ମସ୍ତକରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଇ କହବାକୁ
 ଲଗିଲେ ।

ନମସଃ

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଜଣେ ପତ୍ରପ୍ରେରକ ତଳଲିଖିତ ସମ୍ପାଦମାନ
 ଲେଖିଅଛନ୍ତି ମଥା;—

- ୧ । ପ୍ରା କରବକମ୍ପା । ମୋ । ସେ ଦେବଦ ଶକାପା
 ଅରଦବତାଇ ନାମକ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକ ଭାଇ ବୋଧେ ଏ
 ବାଳକ ପ୍ରଧାନ କରବ, ତାହାକ ତ ଗୋଟି ଗୋଟ, ଦୁଇ-
 ଗୋଟ ବଦା ପ୍ରଦ ତହିଁ ତଦେ ସୁକଦାର ଦୋଇତକ ।
 ସୁଖୀମୟ ପରମେଶ୍ୱର ବେଦନାଦୋଳ ମରଦାକର ସୁକ୍ତ
 କର ନାହାନ୍ତି । ତତାଦ ଏ ବାହୁବଃ ପ୍ରତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରବ
 ତହ ।
- ୨ । କପଦେବ ପରମଶାନ୍ତରୀଠ ମୁକ୍ତ ବସନ୍ତ ନାମକ
 ଜ୍ଞାନରେ ଅନିବୁ ହ ୧୫ ନ ଦେଇ ଚନ୍ଦ୍ରପଦା ଦେବ ଅ-
 ରୁଦ୍ଧ ଦୋଇତକ । ପ୍ରାୟ ୨ ୫୦୦ ଦେଇ ପ୍ରମତ ସରବ
 ସାଖାତୁ କରଲେ । ଦେବତା ବକ୍ତ ଶୁଆର୍ତ୍ତ ବୋର ବୋଧ
 ଦେଲେ ।
- ୩ । ଉଚ୍ଚ ଦୁଇ ସପ୍ତକ ପୁଲେ ପ୍ରାୟଣୀ ଗରଜ ପୁରୁପୁର
 ନାମକ ଜ୍ଞାନରେ ଏକ ବୋପାଲର ଶ୍ରୀ ଦୁଇଗୋଟି ବେଦ୍ୟ ଓ
 ଏକଗୋଟି ସୁକ ପ୍ରବର କରଲେ । ଉକ୍ତ ସମ୍ପାଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଅର
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାକତ ତହ । ଏବେ ହ ଶ୍ରୀଦେବେ ସାବଦକ
 ଏବେ ପ୍ରସବ କରବେ ।
- ୪ । ଦେହପଦା ଶକାପା ଧର୍ମିଣ, ଦେବତାଦେବି ବାବୁ
 ଶ୍ରୀ କରବାଅରୁର କର ସୁକ ସଖ, ଗାନ୍ଧୀ ଶ୍ରୀ କରପମ
 ସମାଦ, ଦଶପୁର ସଦା ଦେବତା ବେଦନାଦୋଳ ଗାନ୍ଧୀଦେବ
 କରବ । ଉକ୍ତ ବୋଧେ ପରମେଶ୍ୱର ଦୋର କରୁ ମହୋତପୁ

ସମସ୍ୟାତାରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇପ୍ରହାୟକ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରମତ ବଦ-
 ସଲେ ବସ୍ତ କରବରେ ସୁପ୍ରସୁଦ୍ଧ, ସେ ତ ସଦା ମତୋ-
 ତସୁ ସମ୍ପାଦ ପ୍ରବର କର ବେଦନାଦୋଳ ପ୍ରତି ଗୋଟିଗୋଟି ଅନ-
 ବାରେକ ଗୋଟିକ ଦେଇ ତହ । ଅତଏବ ସବ ଦସସୁ
 ସବୋଲୁକ୍ତ ତହେ ।

ଅସମାଦକ କମିତ୍ରଣ କ୍ରମେ ପୁଁ ଅ ସାଦେବ ଅପମା
 ଚର୍ଚ୍ଚାକାର ଅସମରେ ମୁଁ ହେଲେ ଗପତପୁ ଶିବେ ବୋଧ
 କହତ ହୁଅଇ ।

ବାଲେଶ୍ୱରର ମାତୃଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଦେବୀ ସାଦେବ ଧ
 ଦାମୀ ମତ ନାମ ତା ୫ ଦଶତାକୁ ୧୮ ମାସର ହୁଁ ହେଇ
 ଦେବତା ପାରମ୍ପରେ ଏକ ତାହାକ କର୍ମରେ କଳାହସ୍ତକର
 ନବକ ମାତୃଶ୍ରେଣୀ ଏ ଦିଶିତ ସାଦେବ ଅନୁପ୍ରସନ୍ନ । ଉକ୍ତ
 ଦର୍ଶନକୁ ଅବସର ସେ ଦେଇ ସାଦେବ ଅପ୍ରେଇ ମସ ତା
 ୨୫ ଦଶରେ ବାଲେଶ୍ୱରକୁ ଗାଡା କରବେ ।

ସଦାଦେବୀଶ୍ରୀ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କ ଗତ ୧୭ ବର୍ଷରେ
 ମନୁରକ୍ତ ଅପ୍ରସର ମକରର ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଦୁଇ ତପ ସେଇ
 ଚନ୍ଦ୍ରର ଏବ ତାହୋକ ଓ ଉଦ୍‌ଗାଅନୁର ଆଶା ଏଦାଦେ
 ଧାତ ସେଇ ଚନ୍ଦ୍ରର ଉପପ୍ରସର ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଏବେ
 କେତେ ମହତ୍ୟ ଓ ଗୋକ୍ତ ନକ୍ତ ଦୋଇତକ । ଏବେ କହ
 କରବା ପରକା କଥା କହ ଅଧ୍ୟାୟକ ତହ ।

ଦର୍ଶନକୁ ଅବସର ଦେବୁ ସେ ବାଲେଶ୍ୱର ଦେବେବ
 ମତୃକମାଳ ଗୋଟିକର ବୋଧପ୍ରସାଦ ମତାପାଟି ବାସତ
 ପ୍ରସରେ କେତେମତ କରବତାକୁ ଉପଦେଶ ଦୋଇତକ
 ଏବ ତାହାକ ନାମରେ ସେକଦମା ଦେବୀର କଥା ଦେଇ
 ତହ ।

କଳମାନର ଦେବଦତାଦ ବାବୁ ତାପସର ବୋଷ
 ତକ ମାମକ ହୁଁ ପରାଧରକ ଏକ ତାହାକ କର୍ମରେ
 ବାଲେଶ୍ୱର ବଦତା ସଦେବୁଁ ବାବୁ କରସାମ୍ବଳ କର
 ଉପସ୍ତ ଦୋଇତକ ।

କହେ କୁହଦେଶୀୟ ମାତୃଶ୍ରେଣୀ ବୋଧେ ଶ୍ରୀ ଦେବଦ
 ଦିଶାଏ ମେଦ ଅପ୍ରସରେ ତ ୧୦ ନ ବାଦାପର ତଶାକ
 ଦେଇଅଲେ । ସେ ଦଶସୁ କରବପିଶୁର ସାଦେବକ ନିକଟ
 ରେ ପରବାଦ କୁହସିପୁର କମିସ୍ତରକ ତରୁଲେ ପ୍ରକାସ
 ପାଲପ ସେ ବର୍ଷା ଦେବୁ ବାଟ ଗାତ ଦେବା ଶନିକ
 ମୁଦେଶିତାକୁ ନିକ୍ତ ଦିଶାଏ ମୁଖାକ ମାଟି ଦେଶିତ ।
 ସୁଦମ୍ ଶ୍ରୀ ଜର୍ଯ୍ୟୋଶରେ ମୁଦିକର ବଦ । ମାତ ଦେଶା
 ପଦ ସେ ଦେବସରେ ତ ୧୦ ନ ତତାଦ ଦୋଇ ପାଲପ ।
 ସକତା ଶ୍ରୀ ଏକ ଦେବୀକ ଅତାଇତର ଶ୍ରୀ ପ୍ରାୟ
 ମୁଦିକ ଅପେକ୍ଷ ସୁଦି କରବ । ଏତତ ସୁଦେବକ ମାତ
 ଶ୍ରେଣୀ ଅନେକ ଦୋଷାପାତ୍ର ସତା ମାନ ମନୁ ମତୃଶ୍ରେଣୀ ସେ
 ସେଦେବତା ଏତତ କହ କଥା ଶାବୁ । ଦୁଇରେ ଦଶସୁ ଏକ
 ସେ ଦାସକ ସାଦତପମାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୋଷାପାଦ
 ବାଧ୍ୟତାରେ ଦର୍ପ ଚର୍ଚ୍ଚା ଦର୍ପିତା ସମସ୍ତଦେ ଏତତ ଦଶସୁ
 ଦେଶ ସପେକ୍ଷକତା ଓ ତାମସା ଅଭୟ କରଅଛନ୍ତି । ଦାସକ
 ମାତୃଶ୍ରେଣୀକର ମଧ୍ୟରେ ଏତତ କମା କଥା ଅଧକ ବୁଦା
 ଉକ୍ତ କରବା ନାହିଁ ।

ସେଦେବେଲେ ଉକ୍ତ ଦେବେବେଲେ କେହି ବଦକ
 ଉଦେବକର ବର୍ତ୍ତନ ବା ବାକ ଦେବା ମଧ୍ୟୁ ସୈନ୍ୟ ବାଦାସ
 ଅଧକାର ମାଟି ଦେଇତ ଦେବ ମାନକ ସେତଦି ଅଧକାର
 ଦପତରାସ୍ୟ ବେଦମାରେ ପ୍ରବେଶିତ ଓ ସାହାୟତା ନକ୍ତି
 ପାଲପ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେତେ ଦେବ ବ ସମାଜଗାୟ ଦୋଇ
 ଅକ୍ତ କହୁଁ ସେଇ ସଦା ଶୋଧକ ମୋଦତ ତାହାକ
 ହାନଦୋଇ ଦୋଇତବା ଦଶସୁ ଦେଇତେ ବାହାଣି ତହ ।

କେତେକ ଉତ୍କଳବାସୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗଠିତ ହେଉଥିବା ଏକ ଉପସମିତିର ସଭା ୧୯୧୩ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଘାଟକୋଟରୁ ଉଦ୍ଘାଟିତ ହୋଇଥିଲା ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସମିତିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପସମିତିର ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସମିତିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

CORRESPONDENCE.

To the Editor of the Utkal Dipika Sir,

Referring to correspondence of *Argumentum ad hominem* appeared in your journal of the 10th Instant, I beg to state the following few lines which you will kindly give publicity to:

From tenor of the correspondence I understand that an advertisement was published for filling up of the Mourbhanj second Clerkship in the office of the Superintendent of Tributary Mehals, but to my best recollection I say that no such advertisement was inserted in your paper, nor placarded in conspicuous places of the town. I remember it well, Mr. Editor, that there was published a notice inviting graduated and undergraduate candidates for a clerkship on salary Rs. 20 a month lying vacant in the office of the Superintendent of Tributary Mehals, and not for the Mourbhanj second clerkship. The Superintendent in accordance with his tone of justice was right in bestowing the former appointment upon a candidate who passed successfully the Calcutta University Entrance examination and acted temporarily on several occasions in his office for subordinate clerks while on leave. It is rather regretful that a correspondent holding the position of graduate or undergraduate should stigmatise and depreciate the value of your journal existing for about two decades by furnishing misinformation than your inserting such official advertisements as referred to in last paragraph of the correspondence.

The man, whom the Superintendent selected for the Mourbhanj clerkship is not even an undergraduate. Although, in fact, he possesses very poor and meagre knowledge in English, he is well up in making fair copies with good and neat handwriting which is chiefly required of the nuderlings in English offices. I think that the correspondent is totally ignorant of

the practice of filling appointments in Secretariat offices of the Governments of India and Bengal. In the copying establishments of these offices, the posts, when vacant, are conferred on those who write good hands without any special consideration to their extent of education, as their duty is to copy out letters, memoranda, minutes, resolutions, circulars &c. and not to draw them up. Last year Mr. MACKENZIE, Secretary to the Government of India introduced a system of clerical examination in the secretariat for selection of candidates for appointment to the upper and lower grade clerkships prescribing distinctly subjects of examination. Will any of your readers or your *argumentum ad hominem* take trouble to explain the cause of introducing such a system of examination, while numerous graduates can easily be had in the Metropolitan town? The duty of the second clerk of the Mourbhaj Court of Wards is simply to copy out letters, returns &c., and this is the reason why our Superintendent gave preference to him who writes a good and legible hand.

It is clearly evident from the interrogatory. "If the claims of the graduates.....high education to our children?" that our British Government gives us high education to drive quills in its offices, but this is not the noble end of high education imparted in our schools and colleges. If that be the sole object, your correspondent need not send his children thither for such an education. Rs. 30 and 20 are not the remuneration commensurate with labor and trouble our high educationists undergo during their scholastic career. Under the circumstances it would be better for them if they pursue such callings as will bring in lucrative resources of earning money within their reach. The field opened by the Government for working of the well educated is extensive enough to provide labour

to as many able workers as our Education Department supplies. I therefore beg to say with due deference to the highly educated people that they should not grudge their low-educated brethren in respect of berths of Rs. 20 or 30 which is paltry and insufficient in comparison with their learning. If a young man passing, say, B. A. and M. A. examination resorts to district Courts in quest of drudgery, what is the good of acquiring knowledge in Sciences and Arts. ?

Your *argumentum ad hominem* is likely a graduate or undergraduate and seems to have put in petition for the post in question, but he could not succeed in the appointment through his misfortune. He must not, I pray, sit at home idly on account of his being discouraged by the failure of his attempt. If he has recently left school or college, and if his age does not exceed 25 years, he may prepare for the Thompsonian system of the competitive examination for Deputy Collectorship to be held annually from January, 1885. Here our Government has opened a fresh remunerative field by removing enclosures around it for our work. Let the correspondent try first in our province for the ensuing examination, and if he stands first or second in order of merit, he will undoubtedly cull away the first vacancy of Hakimship. On the other hand, if he does not choose to do so, let him hang about the offices, serve as an honorary apprentice for some months and improve his writing before he aspires for the post of a quill driver.

As regards the concluding paragraph I need not offer any further remarks as your editorial foot-note is pertinent and answers properly the interrogatory. I beg to apologize for my lengthy communique.—which I fear, will occupy much space of your small paper.

Cuttack, } Yours faithfully,
19-3-83 } *Argumentum ad ignorantiam.*

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶାନ୍ତରୀଣ ଚାକରୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ।
 କୁପ୍ରାନ୍ତ ଲାକରୀଙ୍କ ମେକନିକାଲ ଚାକରୀଙ୍କ
 ବାଲିରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏହି
 ୧, ୨, ଓ ୩ ନମ୍ବର ପ୍ରକାଶନ ବକସ୍ତୁ କରା
 ବେରେପୁା ଦେବା ବାଲିଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
 ରା ୧୮୮୩ ମସିହା ଅପ୍ରେଲମାସ ରା ୧୦ ରାଜ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାକରୀମାନଙ୍କୁ କୁପ୍ରାନ୍ତ ମେକନିକାଲ
 ପ୍ରସ୍ତାବପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।
 ଦଶେଶ ଦୁଗୁଣ୍ୟ—ଅଗଷ୍ଟ ୩ ୧୦ ବାଲି
 କରେନ୍ସୀ ମୋଟ ପ୍ରସ୍ତାବପତ୍ର ସଙ୍ଗେ ନ ଚାକରୀ
 କଲି ପ୍ରସ୍ତାବପତ୍ର ପତ୍ର ଦୁଗୁଣ୍ୟସହିତ ନାହିଁ ।

NOTICE.

The power of attorney granted by the undersigned to Ms. A. W. BELLIS is cancelled from this date.
 Cuttack, }
 25th Feby. } J. BULLOCK & Co.
 1883. }

ଗରୁଡ଼ମେଘ ବିଦ୍ୟୋକା ଯେହୁଣିକଲ ।
 ଏକା ଦୁଇଦେଶରେ ଦୁଇଜାତର ଗରୁଡ଼ମେଘ
 ଉତ୍ତର ଦେଶ ବାସୀଙ୍କୁ । କରକାର ପ୍ରକାର
 ଉପକରଣାଦି ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କୁ
 ଉପକରଣାଦି ବ୍ୟବସାୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କୁ
 ଉପକରଣାଦି ବ୍ୟବସାୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କୁ
 ଉପକରଣାଦି ବ୍ୟବସାୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କୁ
 ଉପକରଣାଦି ବ୍ୟବସାୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କୁ

ଉତ୍କଳସମିତୀରେ ଲେଖନୀ ଉପାଦାନ ଚଳି ଚଳି
 ଶିବ ଭୂତେ ଶର୍ତ୍ତ ଦୋଷପତ୍ର ଗଣା ।—
 ପ୍ରଥମ ଶିବ ପ୍ରକାଶ
 ଶିବ ପ୍ରକାଶ ୩ ୨୪
 ଶିବ ପ୍ରକାଶ ୩ ୨୫
 ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିବ ପ୍ରକାଶ ୩ ୨୬
 ମତ ଦୋଷପତ୍ର ଲେଖନୀ ଉପାଦାନ ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ୩ ୨୭ ଶିବ ପ୍ରକାଶ ଚଳି ଚଳି ।
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି

ମୂଲ୍ୟପତ୍ର ।

କାନ୍ତ ବାସୁଦେବ ପଦ୍ମାବତୀ ଚାକରୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି
 ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି ଚଳି

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୮୮୭
୧୯୦୩

ପା ୧୧ ରବି ମାସେ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୦୩ ମସିହା । ମୁ । ଚିତ୍ର ଚ ୨୦ ୧୨୧୦ ମାଲ ଶକାବ୍ଦ

ମୂଲ୍ୟ	ଅଗ୍ରମ	ବର୍ଷାନ୍ତ
ଦ୍ଵାରିକ	୪ ୫ ୧	୪ ୨୧
ଜାକମାସୁଲ	୪ ୦ ୩	୪ ୧୧

କ୍ରମେ ସକ୍ଷେପେକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି
କୋରୁଆ ଖାଜି ଦାଟାରେ ଚଳଇ ମାସ ୩୨
କ୍ରମେ ମେଲଣ ହୋଇଥିଲା ଏକ ଭଲ ଗୁର
ହକାର ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ସେଠାକୁ ଯାତ୍ରା ଦେଖି
ଅସିଥିଲେ ଓରଡ଼ ସରକାରୀର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
ଅଧିକାରୀ ଅପଣା ପିତା ଓ ପିତାମହଙ୍କ ପ୍ରାପିତ
ଏହି ଯାତ୍ରାକୁ ଗ୍ରାଣ ସମାପ୍ତେ ସହଜ ଠାକୁର
ସେନା ମାଲ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସବ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀପି-
ତାଙ୍କ ଅବସ୍ୟତା ଏବଂ ସମାଦପତ୍ର ପଠନ
ପଦ୍ୟାଦି କ୍ରମପୂର୍ବେ ଗୋଟିଏ ବହୁତା କର-
ଥିଲେ ଏବଂ ଅନେକ ଲୋକ ତାହା ମନୋ-
ଯୋଗ ପୁଞ୍ଜର ଶୁଣୁଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀମାତାରେ
ସାଧାରଣ ଉଦ୍‌ଗତର ବହୁତା ପ୍ରଦାନର କବ-
ଶାସ୍ତ୍ର ବଜ୍ର ସମୟ ଏବଂ ଅନୁକରଣୀୟ ଅଟଇ ।

କ୍ରମେ ଲକ୍ଷ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଦେବ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ
ସଙ୍ଗୀ ଆଉ ଭଲଜଣ ସରକେଅର ସାଦେବ କି
ସେହିମାନେ ପ୍ରସ୍ତାବତ ବନାଲ୍ୟ କଟକ ରେ-
ଲବାଟି ଜଣକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଅ-
ଛନ୍ତି ସେମାନେ କେଉଁ ଛଡ଼ ଅନୁର୍ବିତ ଗୋନା-
ସିକା ପଦ୍ମତ ପାଖରୁ ବୈଭବଶୀ ନଦୀ କୂଳେ
ବାଟ ଦେଖି ଅସୁଅଛନ୍ତି ଅଗାମୀ ରା ୧୫ ରଖ
ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେନାପୁରଠାରେ ପ୍ରବେଶ ହେବେ
ଏବଂ ସେଠାରୁ ଦାଲଲେବର ନାଳ କୂଳେ
କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସିବେ । ଏଥିରୁ ଅନୁମାନ
କୃଷ୍ଣ ଅପ୍ରେଲ ମାସ ପେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏମାନଙ୍କ

କାର୍ଯ୍ୟ ପେଶ ହୋଇ ପାରେ କାରଣ ସେନା-
ପୁରଠାରୁ କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଟ ଏକପ୍ରକାର
କଣକ ହୋଇ ରହିଅଛି ଅଧିକ କିଛି ଦେଖି-
ବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ଏ ବର୍ଷ ଦୋଳଯାତ୍ରା ଉତ୍ସବରେ ଏ
ନଗରରେ ଭଲୋଟ ବଡ଼ ମଜଲସ ହୋଇଥିଲା ।
ଗୁନଜଗୌଡ଼ରେ କାନ୍ଦୁ ବିଦାରଲଲ ପଣ୍ଡିତ
ଅପଣା ବରିଷ୍ଠକୋଠିରେ ମଜଲସ କରୁଥିଲେ
ଏବଂ ସେଠାରେ ନାଚବା ଚାରିଶ କଲକତାରୁ
ତୁଲ ପଞ୍ଜା ବାରି ଅଣାଇଥିଲେ । କଲକତା
ବାରିମାନେ ଉଲ୍ଲସ ନ ହେଲେହେଁ ଏଠାକୁ
ପ୍ରତି ମନ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ
ନାଟ ଦେଖିବାପାଇଁ ବହୁତ ଲୋକ ରୁଣ୍ଡି
ହୋଇଥିଲେ । ବକସିକଜାରର ଧନାତ୍ୟ ମହା-
ଜନ ବାନ୍ଦୁ ଦୁର୍ଗାପ୍ରସାଦ ଭଗତ ଏବଂ ଶିବପ୍ରସାଦ
ଭଗତ ତୁଲ ପୁଅଙ୍କ ମଜଲସ କରୁଥିଲେ ଏବଂ
ତୁଲଥିରେ ଏହି ନଗରବାସୀ ବାରିକର ନାଚ
ଦେଉଥିଲ ଅନେକ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ବଦୁଲେ-
କଙ୍କୁ ଅମରଣ ହୋଇଥିଲ ଅଧିକକୁ ବାନ୍ଦୁ ଶିବ-
ପ୍ରସାଦ ଭଗତ ପଲଟନର ଇଂରାଜୀ ବାଦ୍ୟବା-
ରମାନଙ୍କୁ ଅଣାଇ ତାହାଙ୍କ ବାଦ୍ୟବାଦ ନୂତନ
ପ୍ରକାର ଅମୋଦ ଦେଖାଇଥିଲେ ! ଠାକୁରଙ୍କ
ମେଲନ ଏବଂ ଛୁଲଣ ସମ୍ପର୍କରେ ନୂତନ କିଛି
ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ।

ନୂତନ ମିତ୍ରନିର୍ମିତାଣୀ ଅଇନ ସମ୍ପର୍କରେ
ବଳବାସୀ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଅଛନ୍ତି କି କର୍ମଗୁରୁଙ୍କ
ବାଦାଲ ବରଖାସୁର ଭାରି ଏକା ତେପୁରା-
ମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ ଦେଇ କମିଶନରମାନଙ୍କୁ
ଦେବା ଉଚିତ ଏଥିରେ କମିଶନରମାନଙ୍କର
ସମ୍ମାନ ରୁକି ହେବ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ କର୍ମଗୁରୁ
ବାରି ନେବାର ଅଧିକ ପ୍ରକାଶ ହେବ । ଏହି
ଦେଇ ଅମ୍ବେମାନେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ
ଅନୁମୋଦନ କରୁ । ଏକା ତେପୁରାମାନଙ୍କ
ହାତରେ କର୍ମଗୁରୁ ନିୟୋଗର ଭାରି ରହିଲେ
ସମୟରେ ସେପର ଅନୁଷ୍ଠା ଗଠିବାର ସମ୍ଭା-
ବନା ତହିଁର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଅମ୍ବେମାନେ ଏହି
ନଗରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଅଛୁ ଅନୁମାନଙ୍କ ଭାରି-
ସ୍ତେପୁରାମାନ ମାନଙ୍କୁ ସାଦେବ କ୍ରମେ ଯୋଗ୍ୟ
କରୁମାନୁ ବିନାଦୋଷରେ ବାଦାଲ କର ଦେଇ
ଏମନ୍ତ ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ଯେ ସେ ତାହାଙ୍କ
ଅଖିରେ ଧୂଳ ଦେଇ ମିତ୍ରନିର୍ମିତାଣୀ ଟଙ୍କା ଅତ-
ସାତ କଲ ଏବଂ ତାହା ଉତ୍ତରୁ ସେହିମାନଙ୍କୁ
ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ପରୁରେ
ଅବଧି ସବସାଧାରଣଙ୍କ ମନ ମାନ ନାହିଁ ।
ଏହିକ ସଦର କତେଶର କଥା ନଗର ସଂସାର
କର୍ମୀଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ କର୍ମଗୁରୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଏହିପର ସମୟରେ ଅଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ
ହେବାର ଦେଖାଯାଇ ପଡ଼ି । ଏପର ତାଣ୍ଡ
କିବାରିଣ କରବା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି
କଥାନ କରବାର ଉଚିତ ଓ କମିଶନରଙ୍କୁ ଅଧ-

କାର ହୁଏ ଗଲେ ତାହା ଅନାୟାସରେ ହୋଇ ଥାଏ ।

ବାଲେଶ୍ଵରରେ ନାନ ଖୋଳାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ସରକାରୀ କାରଖାନା ଭଳି ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଅଛି । ସରକାର ସମ୍ପର୍କ ସାହେବ ସେହି କାରଖାନାର ପ୍ରସାରଣେ ଶ୍ରେୟା ଉତ୍କଳ ଦର୍ପଣରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ଲୋକ- ନାଥ ବଡ଼ ନାମରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ପ୍ରସ- ଯଣେ ଶ୍ରେୟ ଏକ ତାହାଙ୍କ ପୁଅ ନାମରେ ସେଠା ଫଉଜଦାରୀ ଅଦାଲତରେ ଏହି ନାଲିସ କର ଅଛି କି ତଳର ଚୈତ୍ରମାସ ୧୨ ନ ସକାଳ- ବେଳେ ସେ ଉକ୍ତ କାରଖାନା ସମ୍ମୁଖରେ କା- ଦାର ସଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲା ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ମଦାଲମାନେ ତାହା ନିକଟକୁ ଆସି ରୁହନ୍ତୁ ଓ ଶ୍ରେୟବାଦରେ ଅନେକ ପ୍ରଦାର କଲ ଉକ୍ତରୁ ତାହାକୁ ପଛମୁଣ୍ଡା କର ବାଜି ଗୋଟାଏବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିନା ଅଳ୍ପ ଜଳରେ କିଏବ ରଖିଲେ ଓ ତାହାର ଦୁର୍ଗାପତ୍ର ପୁଲ- ସରେ ଇତ୍ତର ଦେବାରୁ ପୁଲସ ସଦ୍-ଇନ୍-ସେକ୍ଟର ସେଠାକୁ ଯାଇ ତାହାକୁ ମୁକ୍ତଲାଇ ଅଣିଲେ ମୋକଦମା ଦଣ୍ଡହୁଏ ଯା ୧୨୩ ଓ ୧୩୨ ଗୁନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଅଛି କଥର ହୁଅଇ ଏହି ସାହେବଙ୍କ ନାମରେ ଏଥି ପୁରୋ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ନମ୍ବର ଏହିପରି ମୋକଦମା ଦୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ଟଙ୍କା ଲେଖିଏ ଜଣାମାନା ଦେଇଅଛନ୍ତି । ପୁଣି ତାହାଙ୍କ ନାମ- ରେ ମୋକଦମା ଦେବାରୁ ସେ ନଗରରେ ଏଥିର ଗୁଣ ଚର୍ଚ୍ଚା ଲାଗିଅଛି ଏକ ପୁଲସକାର ଉତ୍ତମ ଚତାରଣ ଦେବାର ଅଥା ନ ଦେଖି ଫରସ୍ତାଦ ପୁଲସ ହାକରୁ ମୋକଦମାକୁ ବାହା- ର କର ନେବା ସକାଶେ ଦୁଇଖାସ୍ତ ଦୋଇ ଅଛି । ଅନେମାନେ ପ୍ରାଣସ୍ତ ହାବମକୁ ଅନୁ- ରୋଧ କରୁଅଛୁଁ, ଏହି ଗୁରୁତର ମୋକଦ- ମାର ସପାଥ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ବିଶ୍ଵର ପକ୍ଷରେ ବିଶେଷ ମନୋମୋଗୀ ଦେବେ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର ସଜଗ୍ରାହାମାନେ ଅପଣା ମନୋରଥ ସିକ କରବା ଲାଗି ସାମାନ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କର ନାହାନ୍ତି । ଅନେମାନେ ମନେ କରୁଥିଲୁଁ ସେମାନେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ସନ୍ତୁ ଦେବେ କିନ୍ତୁ ତାହା ନୁହେ । ସକାଳ-

ପ୍ରମନକରେ ପଠ କଲୁଁ ଯେ ସେମାନେ ଶାଳ୍ମିମେଘ ସଭାର ଜଣେ ସଦ୍ୟ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ସାହେବଙ୍କ ଯୋଗେ ଅପଣା ଗ୍ରହାର ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ କରୁଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ସାହେବ ଗୁରୁତରଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ବନ୍ଧୁ ସେ ଗୁରୁତରଙ୍କର ଦୁଃଖ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ କରବାକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ହୁଏ । ଗୁରୁତରଙ୍କ ଦୁଃଖ ତାହାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଦେବାରୁ ସେ ଗୁରୁତର ଗୁରୁତରଙ୍କର ଅଗ୍ରର ସେକଟିଂସ୍ ସେ ବିଷୟ- ରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ଏକ ଅଗ୍ରର ସେକଟିଂସ୍ ବିହାର ଉକ୍ତର ଦେଲେ କି ଇଂଲିସମାନ ସକାଳପ୍ରଭାରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ବିଷୟରେ ଯାହା ଲେଖା ଥିଲା ସେ ତାହା ପଢ଼ିଅଛନ୍ତି । ସେ ଲେଖାରୁ ଜଣାଯାଏ କି ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଗଜା ଗୋଟିଏ ଦୁଇବର୍ଷ ବୟସର ନାବାଳକ ସନ୍ତାନ ରଖି ମରାଠିକାରୁ ସାଧାରଣ କର୍ମନୁସାରେ ଉକ୍ତ ଗଜାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଶକ୍ତି ସକାଶେ ଗବର୍ଣ୍ଣ- ମେଘ ସାମୟିକ ବନେକସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାଙ୍କର ବିଷାଦ ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ ଇନ୍ଦ୍ରିୟା ସକଳ ବିଷୟ ବିବେଚନା ପୂର୍ବକ ଯେପରି କନୋବସ୍ତ କରବା ଉଚିତ ଜ୍ଞାନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେପରି କରୁଅଛନ୍ତି ସତରଂ ବିହାରରେ ବସୁଷେ- ପ କରବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ସଦ୍ୟେ କି ଏହିରୂପେ ଗୁରୁତରମାନଙ୍କର ଅଗା ବିଷୟ ଦେଲି ତଥାଚ ସେମାନେ ଯାହା ସେମାନେ ଚେଷ୍ଟା କର ଦେଖିଲେ ଏଥିରେ ତାହାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରୁଅଛୁଁ । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଫଳ ଲଭ କରବା ସମସ୍ତଙ୍କ ହିସାବରେ ଉଚିତ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍ୟମ ଓ ଯତ୍ନ କରବା ମନୁଷ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟଇ । ଅନେମାନେ ଅଗା କରୁଁ ଏଥର ଗୁରୁତରମାନେ ସନ୍ତୋଷ ପୂର୍ବକ ସ୍ତ ଗୁରୁତରୁ ଫେର ଆସି ଅପଣା ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ- ରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦେଖା- ଇବେ ଯେ ସେମାନେ ପୁଣ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି- ବାରୁ ସେମାନେ ଦୁର୍ଗ ତାହା ଅଲଭକରତ ମନ କଷ୍ଟକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ଚତୁର୍ପ ଦୁର୍ଗ ଅଟନ୍ତି ବାସ୍ତବରେ ଏଥିରେ ଅଧିକ ପୁରୁଷାର୍ଥ ଅଛି ।

ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର ମୋକଦମା ।
ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାରେ ଦୟୋଟ ଗୁଣ ଫଉ- ଜଦାରୀ ମୋକଦମା ଦୋଇଅଛି ଏବଂ ସେହି ମୋ- କଦମାମାନ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଉଠାଇ ନେବା କାରଣ ଦ୍ଵାରକୋଟରେ ଯେଉଁ ଅବେଦନ ଦୋଇଅଛି

ଉକ୍ତରୁ ଜଣାଯାଏ ସେଠା ମାଳିକେଟ ବିଜ୍ଞାନ ସାହେବଙ୍କ ଏକ ଗୁରୁ କି ତାହାଙ୍କ ନାମ ଏବଂ ଏ ବିଜ୍ଞାନ ଅଟଇ କୋଷ୍ଠ କେନାଲର ବିକ୍ରୟକାରୀ କର୍ମ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଉତ୍କଳର ସିଂହ ନାମରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାଙ୍କ ଅଧୀନ ଜଣାହୁଏ ଏବଂ ଏକାନ୍ତାୟ ଥିଲେ । ଏହି ବିଜ୍ଞାନ ସାହେବ ଉତ୍କଳର ଉପରେ ଉଦ୍‌ବଳ ଉପରଫଳ ସଦେ- ଦ ହର ଜ ୧୮୯୪ ଶ ମନୁଷ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଏକଦ- ନ ତାହା ପରବାର ସହର ରହବା ଉକ୍ତରୁ ଦେଖିପଇ ତହାର ଦେଖାଏ ପ୍ରତ ନଗର ଟଙ୍କା ଦୋଡ଼ା ଗେରୁ ଇତ୍ୟାଦି ଅପଣା ବଜା- ନାକୁ ଦୋଇ ଅଣିଲେ ଏବଂ ୨ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାକୁ ଅଟକ ରଖି ଟଙ୍କାର ଭାଗଦା କଲେ କିଛି ଟଙ୍କା ନ ମିଳିବାରୁ ବିଜ୍ଞାନ ସାହେବ ଅପଣା ମାଳିକେଟେ ଗୁରୁକୁ ମୋଟସଲରୁ ଚିଠି ଲେଖି ଅଗାଙ୍କ ତାହାଙ୍କ ସାମାଜରେ ଅପଣା ବିଜ୍ଞାନକୁ ଉତ୍କଳକୁ ଡକାଇ ଟଙ୍କା ଭଲବ କଲେ ଏବଂ ଟଙ୍କା ନ ଦେଲେ ଦାକରୁଥି ଯଠାଇବେ ବୋଲି ମାଳିକେଟେ ଅପଣାଠରେ ଉତ୍କଳର ବିଜ୍ଞାନ ଖାଇ ଯାଇ ନ ପ୍ରଦାର ଓ ଦେଖାଏ ବଦା ଦେଲେ ତାହା ଦେବାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଦାର କହଲେ । ସତ୍ତ ସେତ ବା ୧୩ ସମୟରେ ଏ କଥା ହେଲ ଓ ମାଳିକେଟଙ୍କ ଅବେଷମରେ ତାହାଙ୍କ ଗୁରୁ ଶ୍ରେୟାତ୍ର ଯୌ- ତହାସ ନାଲିସ କରବାରେ ଉତ୍କଳର ଖାଲ- ଘରେ ଶିରପ୍ରାୟ ଦୋଇ ଡେପୁଟି ମାଳିକେଟ- କ ନିକଟକୁ ବିଭୁର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରେରତ ହେଲା ଏବଂ ସାମିନରେ ଶଲସ ଯାଇ ବିଜ୍ଞାନ ସାହେବ ନାମରେ ଅନ୍ୟାୟ କିଏବ ଦେଖି ଉଦ୍‌ବଳର ଅଭିଯୋଗ କଲ । ଡେପୁଟି ମାଳିକେଟ ଏ ମୋକଦମା ଗୁଣିବାରୁ ସମଜା ରଖୁ ନ ପ୍ରଦାରୁ ମାଳିକେଟଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ମ.ସ ସେ ତେତେ- ବେଳେ କିଛି ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ନାହିଁ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ କିଛି ମାଳିକେଟ କମିଶ୍ନର ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାର ସକାଳ ସାକାୟତ ହେଲା ଏବଂ ଉତ୍କଳର ମଧ୍ୟ ତାର ସକାଳ ପଠାଇବାରୁ ମୋକଦମା ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ବିଶ୍ଵକମିତ୍ତ ପ୍ରେରତ ହେବ ବୋଲି କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଉକ୍ତର ଦେଲେ । ଏହି ସମୟରେ ମାଳିକେଟ ସାହେବ ମୋକ- ଦମାମାନ ଉତ୍କଳର ଡେପୁଟି ମାଳିକେଟ ଶକଟ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ବିଭୁର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପଠାଇଲେ ଏବଂ ନିକଟ ସାହେବ ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନ ସା-

ଦେବଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ଅତିଜେବଟ ହୋଇଅଛି । ବନ୍ଧୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାର ଦେବାକ ଟଙ୍କା ଯୋଡ଼ା ଲୋକୀକ ପୁଲିସ ଜମା ଦେବା ଲାଗି ଚଳାଇଲ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇ ମାତ୍ର ଚହଁରେ ବହୁ କୁଳୁମ ହୋଇ ନାହିଁ । ତୁଳାଇଲ ଅହୁର କହୁଇ ବି ସେ ଜାଗଜପତର ନି-ହର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲ ମାତ୍ର ସେ ସମସ୍ତ ପାଇ ନାହିଁ । ସେ ଅହୁର କହୁଅଛି ବି ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଏକଜଣ ମାତ୍ର ଉଲାଇ ଅଛି ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ସରକାର ଉଲାଇ ଏବଂ ବଡ଼ନ୍ ସାଦେବ ତା-ହାକୁ ଆଗତାରୁ ନିୟୁକ୍ତ କରାଅଛନ୍ତି ଅଉ ମୁକ୍ତାରମାନେ ତାହାର ମୋକଦମା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅର୍ପାକାର କଲେ । ଏହି ସବୁ କଥା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ବି କାରଣ ମୋକଦମା ଅନ୍ୟ ଦାକମ ପାଖକୁ ବଦଳ ହୋଇ ନ ଯିବ ଚହଁର କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ସକାଶେ ଶାୟୁକ୍ତ ବଡ଼ନ୍ ସାଦେବ ଏବଂ ପବଲକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ୍ୟ ଟରକ ଉପରେ ଦାଇକୋଟି ଅଦେଶ ପ୍ରଭୃତ କରାଅଛନ୍ତି ।

ଅମ୍ବେମାନେ ଉପର ଲିଖିତ ବିବରଣଣ କ୍ରାନ୍ତି ପବଲକ ଓପିନସ୍ତନରୁ ଉକ୍ତ କର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲୁ । ଦାଇକୋଟି ବି ବିଚାର କରିବେ ତାହାପଥା ସମୟରେ ଜଣା ଲୁ । ସମ୍ପ୍ରତି ମୋକଦମା ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ମତାମତ ପ୍ରକାଶ କର ନ ପାରୁ । ମାତ୍ର ବଡ଼ ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ବସୟ ସେ ଏତେ କାଣ୍ଡ ହୋଇ ଗଲ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ତୁଳଖଣ୍ଡ ସମାଦପତ୍ର ଆଉଁ ଏଥିର କୌଣସି ବିବରଣ ଏଠାରେ ହେବୁ ଜାଣି ପାରଲେ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳଦର୍ପି-ଣରେ ଅତି ସଂକ୍ଷେପରେ ଏଥି ପ୍ରବେ ଯାହା ଲେଖାଅଲ ଚହଁରୁ ଏତେ ବଡ଼ ବୁରୁତର ମୋକଦମାମାନ ହୋଇଅଛୁ ବୋଲି ଅମ୍ବେ-ମାନେ ଅବୌ ସ୍ତ୍ର ବି ବରଦାରୁ ସମନ ହୋଇ ନ ଥିଲୁ ।

ନୂତନ ମିତ୍ତନସିପଲ ଆଇନର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ।

ଉତ୍କଳ ଦର୍ପଣରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ବାଲେଶ୍ଵର ସଭା ଏକ ବସେଣ ଅଧିକେଶନରେ ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ସମାଲୋଚନା କର ତଳଲି-ଖିତପରିବର୍ତ୍ତନମାନ ଅବଶ୍ୟକ ଥିବାର ଦିକାନ୍ତ କରାଅଛନ୍ତି ଯଥା ;

ଧା ୧୪ ସ ପ୍ର ୧ ଚଉଶ—ଏଥିରେ କେ-

ବଲ ପୁରୁଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କମିଶନର ମନୋମତ କରବାର ଅଧିକାର ଦୟା ମାଇଅଛି । ଏଥିକୁ ସଭାର ବିବେଚନାରେ ସେହି ଶ୍ଳୀମାନେ ମିତ୍ତ-ନସିପାଲଟା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପରର ମାଲିକ ଅଟନ୍ତି ସେ ଶ୍ଳୀମାନଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଅଧିକାର ଦେବାର ଉଚିତ ।

ଧା ୧୬—ଏଥିରେ ନିୟମ ହୋଇଅଛି ବି ଯେବେ ନିବୃତ୍ତନକାରମାନେ ସମୁଦାୟ କମି-ଶନର ମନୋମତ କରବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହେବେ ତେବେ ସଖ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବାକୁ ଯେତେ କମି-ଶନର ଅବଶିଷ୍ଟ ରହୁବେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେମା-ନଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତ କରବେ । ଏଥିକୁ ସଭା ବୋଲନ୍ତି ସେ ଏହି ଅବଶିଷ୍ଟ କମିଶନରଙ୍କୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିୟୁକ୍ତ ନ କରି ମନୋମତ ହୋଇଥିବା କମି-ଶନରମାନେ ନିୟୁକ୍ତ କରବେ ।

ଧା ୧୭—ଏଥିରେ ନିୟମ ହୋଇଅଛି ବି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କୌଣସି ମିତ୍ତନସିପାଲଟାକୁ ନିବ୍ୟ-ତନ ପ୍ରଶାଳୀରୁ ଅନ୍ତର କରି ପାରବେ । ସଭାର ବିବେଚନାରେ ଏହି ଧାରଣ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଅଟଇ । କେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କୌଣସି ମିତ୍ତନସିପାଲଟା ପ୍ରତି ଏହି ଅଧିକାର ତଳାଇ ପାରବେ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଆଇନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରବାର ଉଚିତ ।

ଧା ୨୪—କେହି ମିତ୍ତନସିପାଲଟାରେ କମିଶନରମାନେ ଅପଣା ସଭାପତି ମନୋମତ କର ପାରବେ ଏବଂ କେହିଠାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସଭାପତି ନିୟୁକ୍ତ କରବେ ଏହି ଧାରଣରେ ଲେଖା ନ ଥିବାରୁ ସଭା ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଅଛନ୍ତି ବି ସେହି-ଠାରେ ନିବୃତ୍ତନ ପ୍ରଶାଳୀ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହେବ ସେଠାରେ ମନୋମତ କମିଶନରମାନେ ଅପଣା ସଭାପତି ନିୟୋଗ କରବେ ।

ଧା ୨୬—ମିତ୍ତନସିପଲ ଟଙ୍କା ଯେ ସମସ୍ତ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟୟିତ ହେବ ଚହଁ ମଧ୍ୟରେ ତଟ-ପର କମିଶନ କରବା କଥା ଘୋଗ ହେବ ।

ଏଣିକି ମିତ୍ତନସିପାଲଟା ଅଧୀନରେ ପୁଲିସ ନ ଥିବାରୁ ଦାର୍ଯ୍ୟର ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେଉଅଛି ଏଣୁକରି ମିତ୍ତନସିପଲ ଆଇନ ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟା-ଧ୍ୟମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା କାରଣ ପୁଲିସ ପ୍ରତି ଅଦେଶ କରବାର ଅଧିକାର କମିଶନରମାନଙ୍କୁ ଦେବାପାଇଁ ସଭା ଅନୁସୂଚ୍ୟ କରାଅଛନ୍ତି ।

କଟକର ସଭା କେତେବଦଳ ହେଲୁ ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିକୁ ବିବେଚନା କରୁଅଛନ୍ତି ଅବଧି ଶେଷ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଅମ୍ବେମାନେ ସକଳ

ବସୟ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବାରୁ ଅକ୍ଷମ ହେଲୁଁ କେବଳ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଅଛି ଚହଁରୁ ଦେଖାଯାଏ ସେ କଟକ ସଭା କେତେକ ବସୟରେ ବାଲେଶ୍ଵର ସଭା ସଙ୍ଗେ ଯିକ୍ୟ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ।

ବାଲେଶ୍ଵର ସଭା ଶ୍ଳୀମାନଙ୍କୁ କମିଶନର ମ-ନୋମତ କରବାର ଅଧିକାର ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କଟକ ସଭା ଚହଁର ବିରୋଧୀ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ବାଲେଶ୍ଵର ସଭାର ମତ ଯଥାର୍ଥ ଅଟଇ । ଶ୍ଳୀମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦତ୍ତ ଉ-ଦେଶ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କାନା ଉପାୟ ଅବଲ-ମ୍ବିତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଶ୍ଳୀମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦତ୍ତ ଏକାନ୍ତ ବାହ୍ୟମାୟୁ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ସୁଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅଧି-କାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରବା ଅବଶ୍ୟକ ବୋଧ ହୁଅଇ ବିଶେଷତଃ ନଗର ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଶ୍ଳୀ ସମ୍ପ-ତ୍ତିର ଅଧିକାରଣୀ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ପୁରୁଷ-ପର ସମାନ ଭାବରେ ଟାକୁ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଟାକୁ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତମରୂପେ ଜଡ଼ିତ ରହୁଅଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା କରବାର କୌଣସିୟୁକ୍ତି ଅମ୍ବେମାନେ ଅନୁମାନ କର ପାର ନାହିଁ । ବାଲେଶ୍ଵର ସେମାନୁ ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟରେ ସାବିତ୍ରୀ ବିଗୟରେ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ହୋଇଅଛି ସେହିପରି ଏହି ପ୍ରସ୍ତା-ବରେ ଉଦାରତା ଦେଖାଇଅଛି । କଟକବା-ସିଙ୍କର ହୃଦୟରୁ ଏହି ସକାଶ୍ଟିତା ଅବଧି ବଦ୍ଧ-ରତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଧା ୨୭ର ଯେଉଁ ସଂଶୋଧନ ବାଲେ-ଶ୍ଵରସିପାମାନେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଅଛନ୍ତି କଟକ ଚହଁରେ ଯିକ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅମ୍ବେମାନେ ବୋଧକରୁଁ ଏ ଧାରଣ କୌଣସି ସଂଶୋଧନ ପ୍ରସ୍ତୋଜନ ନାହିଁ । ଯେବେ ଲୋକେ ଅପଣା କମିଶନର ମନୋମତ କରବାକୁ ଅପ୍ରସର ନ ହେବେ ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିକୁ ସେ ସମକା ଦେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅବଶ୍ୟ ସେଠାରେ ଅପଣା ଅଧି-କାର ତଳାଇବେ ।

ଧା ୨୯ର ସମ୍ପର୍କରେ ବାଲେଶ୍ଵର ଓ କଟ-କର ମତ ଏକା ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ସେ ସୁଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପାଉଅଛି ବି ସେପରି ଅନେକ ଅବସ୍ଥା ଘଟଣା ହୋଇ ପାରେ ଏବଂ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରବା କୌଣସିରୂପେ ସହଜ ନୁହେଁ ସେ ସୁଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ବିଚ୍ଚର ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

କରି ଏହି ଧାରା ସେମନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସେହିପରି ରଖି ଦେବାର ଉଚିତ ।

ଧାନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ବାଲେଶ୍ଵର ଓ କଟକର ମତ ଏକା ହୋଇଅଛି ଏହି ଧାରାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଅର୍ଥୀମ ଅଧିକାର ଦେବା ଉଚିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ ପ୍ରଣାଳୀର ନିର୍ମୂଳକା ସହର ସଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ସରକାରୀ ନିୟୋଗ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ ପ୍ରଥମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବିଶେଷତଃ ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ କରିବ । ଏମନ୍ତ ହୋଇପାରି ପାରେ ଯେ କୌଣସି ମିତ୍ତନସିପାଲିଟୀରେ କମିଶନର ମନୋମତ ଅଧିକାର ଦେବା ଉଚିତ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସରକାରୀ ନିୟୋଗର ଉଚ୍ଚ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହିକାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଅନୁମୋଦନ କରୁଁ ବ ସେହିଠାରେ ଏପରି ଦୋଷଅଛି ଯେଠାରେ ମନୋମତ ପ୍ରଥମ ସଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ସାଦର ପୂର୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଉଚିତ । ବିଶେଷ ଯେ ପୁଲେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ ସହର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିୟୁତ କରିବେ ସେ ପୁଲେ ସରକାରୀ ନିୟୋଗର ଉଚ୍ଚ ଅପଣା ଦାତରେ ରଖିବାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନ ହେଉ ନାହିଁ ।

ଧାନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବାଲେଶ୍ଵର ସହର କଟକ ଉପରେ ହୋଇ ନାହିଁ ଅନୁମୋଦନ କେବଳକାରେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ମିତ୍ତନସିପାଲିଟୀ ଅପଣା ଦାତରେ ନେଲେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତି ଅକାରଣ ଦସ୍ତଖୋଜ କରିବା ଦେବ ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ମତେ ବାଧ୍ୟତା ନୁହଇ । ବାଲେଶ୍ଵର ସହର ପୁଲସକୁ ଯେଉଁ କ୍ଷମତା ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛି ଅନୁମୋଦନ କେବଳକାରେ ତାହା ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଉପାଦାନ ଅଟଇ । ଯଦ୍ୟପି ବ ପୁଲସ ପାସନ କାର୍ଯ୍ୟର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ ହେଉ ଅଳ୍ପ ମାତ୍ର ପୁଲସଦ୍ଵାରା ଲେବେ ଯେତେପ୍ରକାର ପ୍ରସାଦିତ ହେଉଅଛନ୍ତି ତହିଁର ସୀମା ନାହିଁ । ପୁଲସ ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗୁଡ଼ାରି ସଫଳ ହଗରେ ଶୁଣାଯାଏ । କୌଣସିରୂପେ ଏମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ଉଚିତ ଯେଉଁ କ୍ଷମତା ଏମାନଙ୍କ ନ ଦେଲେ ନ ତଲେ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ ମାତ୍ର ମିତ୍ତନସିପାଲି ଅଭଳ ଲୁପନ ଅପରାଧ ସେପରି ନୁହଇ । ବିଶେଷତଃ ମିତ୍ତନସିପାଲି ଅଭଳର ଏକପ୍ରାକରେ ବ୍ୟ ଅଳ୍ପ ବ କମିଶନରମାନଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ଭବ ଏପ୍ରକାର

କୌଣସି ଅପରାଧର ନାଲିଶ ହେବ ନାହିଁ । ସେବେ କମିଶନରମାନେ ପୁଲସକୁ ସେ ସମସ୍ତ ଅପରାଧ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାର ଦେବେ କେବେ ଅଳ୍ପ ସେମାନଙ୍କର ମଞ୍ଜୁରୀର ଅବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନେକ ପୁଲେ ଏମନ୍ତ ଗଠଣା ହେବ ଯେ କମିଶନରମାନଙ୍କ ଶୁଭସା- ରରେ ଅସିଲେ ଯେଉଁ ଅପରାଧ ମାର୍ଜନା ସେମାନେ କରି ପାରନ୍ତେ ପୁଲସ ଅମତାରୁ ଅପରାଧୀକୁ ଗୁଲ୍ଲମ କରିବାଦ୍ଵାରା ସେ ଅବକାଶ ରହିବ ନାହିଁ ମୂଳକତା ଏକକ କମିଶନରଙ୍କର ଏ ବିଷୟରେ ପୁଲସର ସାଦାସ୍ୟ ନେବାର ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ ମିତ୍ତନସିପାଲିଟୀର ଓକର- ସିପୁର କମ୍ପାବାର ପ୍ରଭୁ କମିଶନରମାନେ ଏପରି ଅପରାଧ ନିବାରଣ ଏବଂ ଅପରାଧୀକୁ ବିଚ୍ଛେ- ଧାନରେ ଅଣିବା ନିମିତ୍ତ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ଏହି କମରର ପୁଲସମାନେ ଏହିପ୍ରକାର କମତା ପାଇ ଯେତେ ଅନିଷ୍ଟ କରିଅଛନ୍ତି ତାହା ଅନୁମୋଦନ ଅନେକ ଥର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଣିବାବେଳେ ସେହି ସମସ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ସୁରୁଣ ଦେବାରୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଉଚ୍ଚ ଦେଉଅଛି । ଏହି ଅଭଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍କଳ ସରକାର ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଅଭିପ୍ରାୟ ଏପରି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ।

ଉତ୍କଳ ।

ପୁଣ୍ୟ ମିତ୍ତନସିପାଲିଟୀର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ।
ଏ ସ୍ତାନର ଟାଉନ ଓକରସିପାର ବାଦ୍ ଶାରଦାପ୍ରସାଦସରକାର ସହରପୁ ଏକ ଗୁଡ଼ାପୁ ଘରେ ଖରପ ଗୁଡ଼ା ଥିବାର ଅନୁସନ୍ଧାନଦ୍ଵାରା ହିର କରି ଏକଦମ ଉକ୍ତ ଗୁଡ଼ାପୁ ଗୁଡ଼ାରେ ପ୍ରବେଶ ପୂର୍ବକ କେତେକ ଗୋଟା ଖରପଗୁଡ଼ା ହରମଦ କରି ଉକ୍ତ ଗୁଡ଼ା ସବୁକୁ ଏଠା ମିତ୍ତନ- ସିପାଲିଟୀ ଲୁଗସତେପୁରମାନ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଉଦ୍ଧର- ପୂର୍ଣ୍ଣପର୍ଣ୍ଣ ସାଦେବକ ଦଳରକୁ ପଠାଇବାରୁ ଲୁଗସତେପୁରମାନ ସେ ସବୁ ତାଲୁକସାଦେ- ବକ ନିବନ୍ଧକୁ ପଠାଇଥିଲେ, ତାଲୁକସାଦେବ ଗୁଡ଼ା ପଶ୍ଚାତ୍ତର ପ୍ରକୃତ ଖରପ ଥିବାର ସାହି- ଫିକଟ ଦେଲୁକୁ ଲୁଗସତେପୁରମାନ ତେଅର- ମାନ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଗ୍ରାଧ୍ୟ ସାଦେବକ ନିବନ୍ଧକୁ ଏଥୁର- ମକଦମା ତଲାଇବାନମନ୍ତେ ଠି ଲେଖିଥିଲେ ମାତ୍ର ଅନୁମୋଦନର ପ୍ରକାଶଦ୍ଵାରା, ସତ୍ତ୍ଵେତଦ କାମ୍ପୂର ତେପୁରମାନ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଗ୍ରାଧ୍ୟ ସାଦେ- ବ ମହୋଦୟ ଗୁଡ଼ା ନାମରେ ମକଦମା

ତଲାଇବାର ତେଣେ ଆଉ ଟାଉନ ଓକରସିପାର ଗୁଡ଼ାପୁ ଘର ମଧ୍ୟରେ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରି ତାହାର ଗୁଡ଼ା ଉଠାଇଅଣି ଥିବାରୁ ଅ- ଲ୍ୟାୟ ଓ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଗୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ାପୁକୁ ଟାଉନ ଓକରସିପାର ନାମରେ ଓକର ମକଦମା ତଲାଇବା ନମନ୍ତେ ଅଦେଶ ଦେଲୁକୁ ଗୁଡ଼ାପୁ ଉଦ୍ଧରପାରେ ଓକରସିପାର ନାମରେ ମକଦମା କରିଅଛି ଯେ ମକଦମା ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଦେବ ପ୍ରଶାସିତକ ଦଳରରେ ଦାଏର ଅଛି । ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ ହାଇ ପରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ । ଏବେ ଉତ୍କଳ ତେପୁରମାନ ବରମଦ ଗୁଡ଼ା ଘେନ ବଡ଼ ବି- ରକରରେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ତେପୁରମାନଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଗୁଡ଼ା ସବୁ କଷଣ କରିଥିବ ବୋଲି ସମ୍ଭରଲକୁ ତେପୁରମାନ ସେଥିର ଉତ୍ତମ ଜବାବ ଦେବ ଅଛନ୍ତି, ସେ କହୁ ଅଛନ୍ତି କ ମୁଁ ଗୁଡ଼ା ଅଣିବି ସକାଶେ ଉକ୍ତମ ଦେଇ ନାହିଁ କ ସେ ବିଷୟ ବହୁ ଜାଣେ ନାହିଁ ଗୁଡ଼ା କଥା ମୁଁ ଜାଣେ ଏଣେ ଲୁଗସତେପୁରମାନ ଗୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ାପୁ- ଘେରୁ ଦେବେ କ କୋଟରେ ଯଦ୍ଵି ର- ଦେ ଏହା ଘେନ କଷ୍ଟ ସମାପଣରେ ଅଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ପଶ୍ଚାତ୍ତ କେବଳକା ନ କରି ସର୍ବଦା କେବଳ ଗରବ ପ୍ରକାଶଦର ଅନୁକ୍ର ତେପୁ ଦେ- ରୁବ ଥିଲେ ଉତ୍କଳ ମହିଲେ ବାଧା ଦେବ ଅଛି । —ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପଣିକା ।

ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦ ।

ଏଠା କେବଳକା ସମ୍ପର୍କରେ ଯଦ ପଦା ଯେଉଁ କା- ବଟ ଦେବର କଥା ଅନୁମୋଦନ ଏପୂର୍ବକେ ଦେଖିବୁଁ ତେ- ମାନମାସର ବୌଦ୍ଧ ଦେବରେ ତାହା ପଦା ଯଦକାବର କା- ଲର ବାବର ଅଳ୍ପ ହୋଇଅଛି । ବିକାଶଦେବ ଏବଂ ଅଳ୍ପ ଗମସ୍ତକର ସଂସ୍କାରପଦ ହୋଇଅଛି । କେଉଁ କା- ଦୁଃଖାତୁରୀ ସେ କବଚ କାହିଁକି ତେଜସାଗରେ କେ- ପଦସାଦର ଅକାରଣ ଗୋଟାଏ ପଦରକେବା ଯୋଗାଣ ।
ପୂର୍ବକା କଥା ମୋକଦମା ସତ ଗୁଡ଼ାପୁ ଏଠା ସାଦେବ ସାଦେବକ ଘଠାଇତରେ ମସୁରି ହୋଇବ । ତଦ- ଉତ୍ତମ ଗୁଡ଼ାପୁର ଘର ମାଟି-ତଳ ଉଦ୍ଧରକାର ସାଦେବ ତା- ତାହାକ ଚଣି ତେଲେ ଏକ-ଗୁଡ଼ାପୁ-ପୁଣ୍ୟପୁ ବଦଳିବାର ପ୍ରମାଣ କଲେ ନାହିଁ ।
ଏ ବର୍ଷ ତୋଳଗାଣାରେ ଗୁଡ଼ା ଚଳି ହୋଇ କ ସା- ବୁତେ ବୌଦ୍ଧ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘାଟିବ । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅପଣା ତେଜ ସାଦାକାତ ତେଜ ସାଦେବ ଗୁଡ଼ାପୁ ଘର ବଦଳିବାର ସହର ଅପଣା କର୍ମିବ ତୋଳ ଚଳି । ସାଦେବକ ମଧ୍ୟରେ ତେଜ ଘରଗୋଟି ପ୍ରମାଣ ତେ- ଘୋଟିବ ସମ୍ଭବ ନାନ ଘାଟକ ବଣି ଅପଣା ଏବଂ ଘାଟକ ଦେବ ପ୍ରମାଣ କର୍ମିବ ଚଳିବାରୁ କର୍ମିବ ତେଜ ଘର- ଘେରୁ ଓ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦେବେ ଦେଖାଣ ଓ ତଦ-ପଦ

ଦ୍ୱାରା, ଅନେକ ସହା ଓ ପରଦର୍ଶନାଦିରେ ସେ
 ଯେପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ଏଠା ଅନ୍ୟ
 ଦ୍ରୋଣସି ଲେକଠାରୁ ସେ ସମସ୍ତ ଅକାତରରେ
 ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ସ୍ୱଚ୍ଛିନ । ବାବୁ ମହାଶୟକ-
 ଠାରେ ଅଭିନୟକାଣ୍ଡ ମେଳ ନିରାନ୍ତର କୁଞ୍ଜଭା-
 ପାଠରେ ଅବକ ଦୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅପଣ ମଧ୍ୟ
 ଯତ୍ନ ଓ ସଦାନୁରୂପରେ ସେମାନଙ୍କୁ କଣି ନେଇ
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରାମାନେ ମଧ୍ୟ ସଦାନୁରୂପ
 ଓ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ମନୋହରଣ
 କରୁ ଶାଧାରଣ ଧର୍ମବାଦର ପାଠ ଦୋଇଅଛନ୍ତି ।
 ନିମ୍ନଲିଖିତରୂପେ ଅଭିନୟକାଣ୍ଡ ମେଳ ଅର୍ଥ
 ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିବାର କୁଞ୍ଜଭା ସହଚରେ ସ୍ତ୍ରୀ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗା ରାଜିଅଛନ୍ତି
 ଯେ ବିବିଧ୍ୟକୁ ଚିନ୍ତାଦିପାନେ ଓ ଅନ୍ୟ
 ଦେବତାଦେବୀ ଲେକେ ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି
 ପର ସଦାନୁରୂପ ଓ ଅବକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରବେ ।
 ବୋଲି ବାହାରେ ଯେ ଉପସ୍ଥଳ ପାଣି ଦେବା
 ଯାଏ ନାଟକାନୁଗୁଣୀ ମେଳ ସାଧାରଣ ସମସ୍ତରେ
 ସାହାଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଉଥିବେ । ଇତି ।

ଶ୍ରୀ ବାବୁ ନିନକପୋର ଦାସ	ଟ ୧୦୯
ଶ୍ରୀ ମଦନୁ ନିରସିଂହ ଦାସ	ଟ ୧୦୯
ଶ୍ରୀ ଭେକାନାନ ମହାରାଜା	ଟ ୫୯
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥନ ରାୟ	ଟ ୫୯
” ଦରବସ୍ତକ କେଶ	ଟ ୫୯
” ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟ	ଟ ୫୯
” ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ରାୟଗୁରୁ	ଟ ୫୯
” ଜଗନ୍ନାଥନ ଲାଲ	ଟ ୫୯
” ଜାନକୀବସନ୍ତ ଦୋଷ	ଟ ୫୯
” ରାମପ୍ରସାଦ ହିନ୍ଦ	ଟ ୫୯
” ଗଣେଶପ୍ରସାଦ ହିନ୍ଦ	ଟ ୫୯
” ସ.ମହେନ ରାୟ	ଟ ୧୧
” ବଧୂବାମନ ଦାସ	ଟ ୧୧
” ଭୁବନେଶ୍ୱର ବଡ଼	ଟ ୧୧
” ଅପୋଧ୍ୟାସନ ଦୋଷ	ଟ ୧୧
” ପାଦ୍ମାବତୀର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ	ଟ ୧୧
” କୃଷ୍ଣମୋହନ ସଞ୍ଜୁନାୟକ	ଟ ୧୧
” ଶୁଣନଧି ମହାନ୍ତି	ଟ ୧୧
∞	ଟ ୫୨୯

୧୮୩୩ ଅପରାଜିତ ବସନ୍ତ
 ନାଟକାନୁଗୁଣୀ ମେଳର
 ଜଣେ ସହା ।

ମହାଶୟ ।
 ପୁରୁକାଳର ହିନ୍ଦୁମାନେ ଯେ କେତେଦୂର
 ଉନ୍ନତମନା ଓ ସୁଖଦର୍ଶୀ ଥିଲେ ତାହା ସେମା-
 ନଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାରୁ ସୁଖରୂପେ
 ବର୍ତ୍ତୁ କଲେ ସମ୍ପୁ ପ୍ରଜାସ୍ୱମାନ ହୁଏ ଓ ମନ
 ବିସ୍ମୟନୁଭବ ହୁଏ । ଯେତେ ପ୍ରକାର ବ୍ରତ ଓ
 ପଦ୍ୟ ପଦ୍ୟାଣି ଅଛି ତାହାର ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ଗୋ-
 ଟିଏ ସୁମହତ୍ତ୍ୱ ଉପକାର ଅଛି । କାହିଁରେ
 ଶାନ୍ତରକ କାହିଁରେ ବା ମାନସିକ ଏବଂ କାହିଁରେ
 ବା ସାମାଜିକ ଉପକାର ନିହିତ ଅଛି । ଏକା-
 ଦର୍ଶୀ ଓ ସତ୍ତ୍ୱଜୟନ୍ତୀ ପ୍ରକୃତିରେ ମାନସିକ
 ଉପକାର ଗୌରୀଶଙ୍କର ଥିଲେବେ ସାନ୍ତରକ
 ପ୍ରଧାନ । ସେହିପରି ସାକ୍ଷୀ ଓ ଚକ୍ରପୁକା ବା
 ବୈଶାଖ୍ୟ ଧର୍ମରେ ମାନସିକ ଏବଂ ଦୋଳ
 ଦୁର୍ଗୋତ୍ତର ଓ ରଥସାହାଯ୍ୟରେ ସାମାଜିକ
 ଉପକାର ସମ୍ପୁ ପ୍ରଜାସ୍ୱମାନ ହୁଏ । ଜଗତର
 ଶାନ୍ତରକ ବା ମନର ଉନ୍ନତ ସାଧନଠାରୁ ସମା-
 ଜର ଉନ୍ନତ ସାଧନ ଯେପରି ଶ୍ରେୟସ୍ୱର ଓ
 ଦୁର୍ଭୁବ କାର୍ଯ୍ୟ, ସୁବୋଧି ଏକାଦର୍ଶୀ ଓ ସାକ୍ଷୀ-
 ବ୍ରତଠାରୁ ଦୋଳ ଓ ଦୁର୍ଗୋତ୍ତର ସେହିପରି
 ବିଶ୍ୱାସ ଓ ବ୍ୟୟସାଧ୍ୟ । ଦୁର୍ଗୋତ୍ତର ଓ ଚକ୍ରପୁ-
 ପ୍ରକୃତି କେତେକ ଜାତିକର ନାହିଁ କହିଲେ
 ଅଭୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ତାହା ବଙ୍ଗାଳୀମାନଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ସମାଦୃତ । ମାତ୍ର ଦୋଳ ଭି-
 ତର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥାନରେ ହୁଏ ଓ ତାହାର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେବଳ ସମାଜରେ ଏକତା ପ୍ରାପନ ।
 “ମେଲଣ” ଏହି ନାମହିଁ ତାହାର ଉପସ୍ଥଳ
 ପ୍ରମାଣ । ଅବକ କୁଲୁମାତର ପିତାକାଣ୍ଡ
 ପରମ୍ପର ଅନୁଗୁଣ (ରାଜୁବର୍ଣ୍ଣ) ପ୍ରଦାନର ଚିତ୍ତ
 ସ୍ୱରୂପ । ଠାକୁରଙ୍କର ପ୍ରତିମା କେବଳ ଉପକାର
 ମାତ୍ର । ଅପଦା ଶରଣ ସାଗରେ (ଧର୍ମହୟ-
 ଦେଉ) ଲେକକ ମନରେ ଅବକ ଦୂରତା
 ସମ୍ପାଦନ ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବର୍ତ୍ତମାନର
 ମେଲଣ ସବୁରେ ଭକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧ୍ୟ
 ନ ହେଲେବେ ଅଶୁଦ୍ଧ ହେଉଅଛି । ଦୁଃଖର
 ବିଷୟ କାଳକ୍ରମରେ ତାହା ଚନ୍ଦ୍ର ଶାଶାବସ୍ତ୍ରା
 ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଅଛି । ତାହାର ଅନେକ କାରଣ
 ଥିଲେବେ ଧର୍ମପ୍ରତି ଲେକକର ଅନାପ୍ରା ଓ
 ଚର୍ଚ୍ଚା ରହିତାହିଁ ପ୍ରଧାନ କାରଣ ବୋଲି ପ୍ରଜାତ
 ହୁଏ ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୋଳ ସମୟରେ ସରକାରୀ ଚି-
 କରଅମାନେ ଅନିଚ୍ଛା ପାଇବାରୁ ଓ ପ୍ରାୟ
 ସରକାରୀ ସାଲହମାନୀ କାଗଜପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ସେହି

ସମୟରେ ଦେଉଥିବାରୁ ସେମାନେ (ସରକାରୀ
 ଚିକରଅମାନେ) ଦୋଳର ପ୍ରକାରଣ କର
 ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ସେହି ଅଭାବ
 ଦୂର କରିବା ସକାଶେ ଏଠାରେ କେତେକଜଣ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ଚିନ୍ତା ସମ୍ପଦ କର ଦୂରବର୍ଷ ହେଲ
 ମେଲଣ କର ଅସୁଅଛନ୍ତି । ତାହା ଗତ ସୋମ-
 ବାର ରାତ୍ର ଦୁଇଟାଠାରୁ ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନ
 ସକାଳ ୭ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ପମାଗେଦର
 ସହର ସମ୍ପନ୍ନ ଦୋଇଗଲା । ଏଥିରେ ପ୍ରଧାନ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବାବୁ ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଚରଣ ମହାନ୍ତି ସ୍ୱ-
 ଓହରସିଅର । ଏ ଜଣେ ନିଗୋଳା ହୁଏ ଏବଂ
 ଏପରି ସଲାର୍ଯ୍ୟରେ ମୁକ୍ତହସ୍ତ । ବ୍ୟାସମୁଖରେ
 ଅବଗତ ହେଲୁ । ପ୍ର । ବାଖରବାଦ । ମୋ ।
 ଅଭିଳେରେ ଦେଉଥିବା ମେଲଣର ପ୍ରାପକ-
 କର୍ତ୍ତା ଚୌଧୁରୀ ଗଦାଧର ସଞ୍ଜୁନାୟକଙ୍କର କୁଳ
 ଲେଖ ଦେବାରୁ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମେଲଣର ବନ
 ଦୋଇ ଯାଉଥିଲ । ମାତ୍ର ବାବୁ ମହାଶୟ
 ଅଜକୁ ବର୍ତ୍ତ ହେଲ ନିକେ ସେ ମେଲଣଟି
 ଚଳାଇ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏପରି ସଲାର୍ଯ୍ୟ
 ସକାଶେ ଅମ୍ଭେମାନେ ତାଙ୍କଠାରେ କୁଞ୍ଜ ଅଛି
 ଓ ଉତ୍କଳରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ଯେ
 ସେ ବାବୁ ମହାଶୟକୁ ଅସ୍ୱେଗୀ ଓ ଦାର୍ଯ୍ୟଜାଣ
 କରଥାନ୍ତି ତାହା ହେଲେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏହିପରି
 ସଲାର୍ଯ୍ୟମାନ ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ସମ୍ପନ୍ନ ହେବାର
 ଦେଖୁଥିବୁ । ଇତି

କାଳୀମାଳ } କହିତ ଦର୍ବଦଃ
 ଅଖ୍ୟାସପଦା }

To THE EDITOR OF THE UTKAL DIPIKA
 SIR,
 I am unable to make out, though
 I have thought much about it, as to
 why the East Indians and Eurasians,
 who are already subject to the juris-
 diction of the Native Magistrates,
 have joined in the agitations against
 the Criminal Procedure Code Amend-
 ment Bill. To my mind it must be
 for one of three things,—either the
 natural sympathy with their parental
 stock, or the selfish object of gaining
 back with the assistance of the Eng-
 lishmen the rights and privileges they
 have lost, or a desire to worry Govt.
 for not reserving for them all the
 loaves and fishes of the state.
 Whatever it be, they have commit-

ଉତ୍କଳ ଦାକତା

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୯୧୩
୧୯୧୩

ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସମ୍ମାନ ସମ୍ପାଦନା । ମୁଦ୍ରିତ ତାରିଖ ୧୯୧୩ ମସିହା ୧୨ ମଇ ୧୯୧୩ ମସିହା ପତ୍ରିକା

ମୂଲ୍ୟ	ଅକ୍ଷୟ	ବର୍ଷାକ୍ରମ
ବାର୍ଷିକ	ଟ ୫୯	ଟ ୧୯
ଜାକମାସିକ	ଟ ୦ ୩	ଟ ୧୯

ପ୍ରାୟାଶ୍ଚୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଇଂରାଜୀ ବଙ୍ଗଳାଦେଶୀ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ ହେବେ ଯେ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ମାଲକ୍ଷୀ ନାଲମାନ ଆଗାମୀ ମସିହା ମସିହା ୧୯୧୩ ମସିହା ୧୨ ମଇ ୧୯୧୩ ମସିହା ଏହି ମସିହା ବାର୍ଷିକ ମସିହା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେବ ଏବଂ ପତ୍ରିକାଟି ମସିହା ସମାପ୍ତ ହେବ ଏହି ସମୟରେ ମସିହା କଲ ଉପା କର ଦାୟିତ୍ୱ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟତାମାନ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଦାନ ଦେବ ଏବଂ ସେହି ଦେବ କଟକ ଓ ଗୁରୁକାଳ ମଧ୍ୟରେ କାହାକି ଯାହାପୂର୍ବ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଦେଖିବାରେ ଆସଇ ନାହିଁ ସୁତରାଂ ବର୍ଷର ପଳ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇଅଛୁ ।

ଭାରତବର୍ଷୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅର୍ଥାତ୍ ବଡ଼ଲଟ ମହୋଦୟଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ସମୟରେ ଲେଖି ଯେଉଁ ଆବେଦନପତ୍ରମାନ ଆଗରୁ କରୁଥିଲେ ତହିଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଏଣିକି ନିଜର ବ୍ୟତ୍ୟାସ ହେଉଅଛି । ସାମାଜ୍ୟ ସମାଜ୍ୟ ଅବା ଆଇନ ଓ ଗୁରୁକାଳ ଦେଇ ଯେଉଁ ଆବେଦନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ତାହା ଏତାଦୈବକେ ବଡ଼ଲଟ ମହୋଦୟଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ପଠାଯାଇ ପାରିବ । ମାତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟତ୍ୟାସ ଅବା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଆଇନ ଦେଇ ଯେଉଁ ଆବେଦନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ତାହା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଦେଇ ଯିବ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଆଇନ ଦେଇ ଆବେଦନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ ତାହା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଗରୁ କଲବେଳେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ଅନୁଭବି ବଡ଼ଲଟଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ । — ଏ ବ୍ୟତ୍ୟାସ ଚିତ୍ତୁର ହୋଇଅଛି ।

ଦିନ ଅପରାହ୍ଣ ୩ ଶା ସମୟରେ ଦରବାର କରି ଉଲ୍ଲୁ ପଦ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ଦେବାର ହୁଏ ଶେଷ ହେଲେ । ଏହି ଉପଲକ୍ଷରେ ସେ ଦିନ ସକାଳରୁ ଅନେକ ଗୃହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀମାନ ଆରମ୍ଭବାକି ସାଦେବ ଓ ମେମମାନଙ୍କର ଗୋଳ ଏବଂ ନୃତ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ନିବାଦ ବାହାଦୁରଙ୍କର ଅନେକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବ । ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତରେ କୁହିବାକୁ ଗଲେ ଏ ଦରବାରଟିକୁ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ ବୋଲିପାରି ନ ପରେ । କାରଣ ଏତାହାର ବଙ୍ଗଳା ଦେଶର ନିବାଦ ନାଜିମ ସ୍ୱରୂପ ଉଚ୍ଚ ଉପାଧି ବି ସହିତ ଗୌରବ ଲାଭଦାୟକ ଓ ଜନପ୍ରସାଦରେ ବିଷୟରୂପେ ବିଦର ଉତ୍ତୁଷ୍ଟ ତାହା ଲେଖି ଦେଲ । ବାସ୍ତବରେ ତାଙ୍କର ବି ବିଚିତ୍ର ଗଲ ।

ଏଠା ଦୁଗ୍ଧ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ମହଲମରେ ଶ୍ରେଣୀବ ମୋଦରୀଙ୍କ କର୍ମ ହୋଇଥିଲା । ବ୍ୟତ୍ୟାସରେ କଲ୍ୟାଣ ଦିଅରିବାରୁ ଅନେକ ଲୋକ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହେଲେ ଏବଂ ତହିଁ ମଧ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତସମ୍ପଦ ୧୨ ଶ ହାତ୍ର ନେଇ ସେମାନଙ୍କର ପଶୁଷା କରି ଏକ ଜଣକୁ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲେ । ଏହି ନିୟୁକ୍ତ ହେବାରେ କଲ୍ୟାଣ ଦେବକାଳରେ ଦରଖାସ୍ତ ହୋଇଅଛି ଓ ଏ ଜଣର ପ୍ରତିକର ଉପା ଓଡ଼ିଆ ଥିବା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୁକ୍ତସମ୍ପଦ ବଙ୍ଗ ଉପାରେ ପଶୁଷା କଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଲେଖା ପଢ଼ା ଓ ବ୍ୟୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତା ସମ୍ପର୍କରୁ ଉପା ତାହାକୁ ଉଚ୍ଚ କର୍ମରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲେ । ଏପରି କୌତୁକଜନକ ଦରଖାସ୍ତ ସତରଂଗର

ଗର ମାସ ତା ୨୭ ରଖରେ ବଙ୍ଗଳାର ଶେଷ ଲଟିଆଦେବ ମୁକ୍ତସମ୍ପଦାବାଦକୁ ଗୋଷ୍ଠୀବ ଦରବାର କରିବା କାରଣ ଯାଇଥିଲେ । ଦରବାରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବଙ୍ଗଦେଶର ନିବାଦ ନାଜିମର ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଅଲିକଦରଙ୍କୁ "ନିବାଦ ବାହାଦୁର" ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିବା । ସେହି

ଏଠା ପ୍ରଧାନ ସଚିବର ପାର୍ଶ୍ୱ ଭାଗରେ ଆଗେ କର୍ମାଳମାନେ ଦୋକାନ ଦେବାର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ତାହା ନିଜାନ୍ତ ଦୁଷ୍ଟିକଟ୍ ଓ ସାଧାରଣଙ୍କର ଅପକାରକ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ତ ସେପରି ପ୍ରାୟରେ ଦୋକାନ କରିବାକୁ ଅନମତ ଦିଆ ଯାଇ ନ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଅବଶ୍ୟ ଦୁର୍ଗାଜନକ ଅପରାହ୍ଣର ଦୁବନ୍ଧ ବ୍ୟବହାର ସେପରି ପ୍ରାୟମାନଙ୍କରେ କଲେ ସେ ସାଧାରଣଙ୍କର ବିରକ୍ତ ଜନକ ଦେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ନି-

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି । ମାତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ ବା ଛାତ୍ରଶିକ୍ଷା ମାନ ପ୍ରଧାନ ସତ୍ତ୍ୱେ ପାର୍ଥକ୍ୟରେ କରାଯାଇ ନ ଦେବା ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବା ଉଚିତ । ଅନେକ ଲୋକେ ସମୟରେ ମଧ୍ୟମକ ଓ ଅଧ୍ୟ୍ୟ ଅପରାଧକୁ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କରିବାରେ ଯେ ବରଜ ହୋଇ ବାଟ ଖୁଲିବାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଖା କରନ୍ତି ତାହା କହିଦେବା ଅଧିକ । ଗୋଖାନା ନିକଟରେ ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଶିକ୍ଷିତ ଏ ଅଛି ଅପରାଧ ସମୟରେ ତାହା ବିଶେଷ ଜାଣି ହୁଏ ଏବଂ ସେ ସମୟରେ ନାହିଁ ମୁଖରେ ଲୁଗା ଦେଇ ଅର୍ଦ୍ଧମୁଦ ଭାବରେ ନ ଖୁଲିଲେ ରକ୍ଷା ମିଳେ ନାହିଁ । ସତ୍ତ୍ୱେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଭାବକୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ନେଇ ଯିବା ଉଚିତ ଚର୍ଚ୍ଚିତସଙ୍ଗର ଏଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ କି ?

କଳା ଗବଣ୍ଡିମେଣ୍ଡ ଗୋଟିଏ କୁଲି ଅଇଳ ବ୍ୟବସାୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ଅଇଳ ଦାରକଲିଂ ଏବଂ କୁରସୋଙ୍ଗରେ ବାସ କରୁଥିବା ପଦ୍ମାବତୀ କୁଲିଙ୍କ ପ୍ରତି ଜାଣି ଦେବ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହି ଫଳ ଦେବ ଯେ ସେଠା ମିତ୍ର-ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ଯେଉଁ ଦର ପ୍ରତି କରାଯାଏ ବେ ସେହି ଦରରେ ମୂଲ ନେଇ ସେହି କୁଲିମାନେ ଲୋକଙ୍କ ଜିନିଷ ପତ୍ର ଲେଖାଦି ବୁଦ୍ଧି ବୋଧ କରନ୍ତେ । ଏଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ତରା ରହିବ ନାହିଁ । କାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନ କଲେ ଦଣ୍ଡ ଲାଗିବେ । ଦାରକଲିଂ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ପର୍କର ସ୍ଥାନ ସେଠାକୁ ଅନେକ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ଯାତାୟାତ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀ ବୃଦ୍ଧି ବାରିଣ ସଙ୍ଗେ ମୂଲ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକନ ହୁଅଇ । ଉପ-ସ୍ଥଳ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ଯେ ମୂଲ୍ୟ ମିଳଇ ନାହିଁ ଏପରି ଅନୁଭବ କରିବାର ବସ୍ତୁର ଦେଉ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ହେଁ ଏହି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଅଛି ବଡ଼ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀ ବସ୍ତୁ । ବସ୍ତୁଆମାନେ ଏହି ଅଇଳଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦୀପିତ ଦେବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ତରା ଅତି ରହିବ ନାହିଁ ଏବଂ ବିଲକ୍ଷଣ ଜଣା ଯାଉଅଛି । ଏହାକୁ ଏକପ୍ରକାର ବେଟି ବୋଲାଯାଇ ଯାରେ ଏବଂ କଳାକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଖୋଲିଟି ଟିପସନ୍ ସାହେବ ଏପରି ଅଇଳ ଜାଣି କରି ଅମୃତାନଙ୍କୁ ଦୂରୀତ କରିଅଛନ୍ତି । ମହାନାମିକ ଲିଡ଼ି ରିପନ ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଅପରାଧ ସ୍ୱୀକାରକ ଉତ୍ତର ମନର ଗୌରବ ରକ୍ଷା କରିବେ କି ?

ଅମୃତାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟର ଶୁଭକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକା ଫଳକ୍ରମାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବ ଅବତାରଣା କରା ଥିଲେ । ସେହି ସମୟରୁ ଅକ୍ରମାଏ ଏକାକୀରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଅନେକନ ଲାଗି ରହିଅଛି । ଇଂରାଜ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲୋକେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଟିପସନ୍ ଲାଗାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପର୍କରେ ଅପରାଧ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଟିପସନ୍ କରୁଅଛନ୍ତି ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଲିକତା ବଣିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଗ୍ରଗଣୀ ହୋଇ ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଂପ୍ରାପ୍ତ କରି ଚାହାନ୍ତି ସଂଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବିଷୟ ଯାଦୁକର ଜଣା ଅଛି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗର ଅତି ଏକ ଅଧିବେଶନ ହୋଇ ଯାଇଅଛି । ସଙ୍ଗର କାର୍ଯ୍ୟ ଅତି ଦେଲେ ସେଦଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟରେ ଟ ୨୦୦୦୦ କି ଅଦାୟ ହୋଇ ଥିବାର ସଙ୍ଗର ବ୍ୟୟ କଲେ । ଇଂରାଜମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏଲେ ଅଧିକ ଟିକା ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଉଠିବାରେ ବହୁତ ଅଧିକାରୀ ଉପାଦ ସେମାନଙ୍କର ପଥକସାଧୁକୁ ଧନ୍ୟ ବୋଲିବ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକମାନେ ମନେକରୁଥିଲେ ଯେ ବାରିଷ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗର ଦେବେ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଯାଇଅଛନ୍ତି ସେଥିରୁ ଅତି ସେ ବଳଦେ ନାହିଁ ବରଂ ଅପରାଧ ଲୋକ ନିମିତ୍ତ ସମାପ୍ତାର୍ଥନା କଲ ଯେ ସେଦଳର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଦେବେ ମାତ୍ର ତାହା ଅମୃତାନଙ୍କର ଗୁମ । ସେହି ଅଧିବେଶନରେ ସେ ଲୋକବାସିଣା ଇଂରାଜ ମହଲାନାମକ ସ୍ଥାନ ଉପ ଶୁଣି ଏ ଅଧିବେଶନର ଉପଦେଶକ ଗୋରୁରକୁ ପଠାଯାଇ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ଏ ଉପାୟଟି ମନ ନୁହେଁ ଯୁମ ନେ କଲତରେ ବିଶେଷ ପଦ୍ୟ ମହାନାମା ସେମାନଙ୍କ ଗୃହୀତ ନ ଶୁଣିବେ କି ? ବାରିଷ୍ଟର ନ ଦେବେ ଏପରି ଉପାୟ କିଏ ଉଦ୍ଧାରକ କରି ପାରନ୍ତା ?

ନିଉନିପିପଲ ଅଭିଧାନ ।
 ଅତିକୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଦେଲ ଏ ନଗରରେ ମନାଦ୍ୱାରା ଗୋଷ୍ଠୀ ଦୟା ଯାଇଅଛି କି ସତ୍ତ୍ୱେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହିଷ୍କରଣ କେହି ଉପର-ବନୀ କରିବ ନାହିଁ । ଏ ଅଙ୍ଗ ଯେ ମିତ୍ରନି-ପିପଲ କରାଯିବାର ପ୍ରାର୍ଥନା ହୋଇଅଛି ଏ କଥା ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ମନାଦ୍ୱାରା ଠିକ କି ଅଙ୍ଗ ଲୋକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଇଅଛି ଅନେ-ମାନେ କହି ନ ଯାଉଁ କାରଣ ଉନ୍ନତ ଲୋକ ଉନ୍ନତ ପ୍ରକାର କରୁଅଛନ୍ତି । ଅନେମାନେ ଅ-

ନିଉନିପିପଲ ଗୃହିତ୍ୱ ସେ ଉନ୍ନତଗୌରବ ବ୍ୟା-ଲକ୍ଷଣରୁ ଅଦାଲତ କରେଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତ୍ତ୍ୱେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀର ବରପ୍ରତି ଉକ୍ତ ଅଙ୍ଗ ଖଟିବ । ଏହି ସ୍ତରର ଉପଦେଶମାନେ ଅପରାଧ ଦର ଉପରବନୀ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ମିତ୍ରନି-ପିପଲ ବିଶ୍ୱାସକର କରେଣରେ ଅନୁମତି ପା-ଦାର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ଏପରି ମଧ୍ୟ କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ଅନୁମତିର ପ୍ରାର୍ଥନା ଦେବେ ପ୍ରା-ର୍ଥନାକାରକୁ ବୃଦ୍ଧିର ଦେଖି ଯିବ ଯେ ସେ ଅପରା ଉପରୁ କୋଠା ଅପରା ଉପରେଲ କରିବ କିନ୍ତୁ ଉପରେ ବୃଦ୍ଧିର ପାରିବ ନାହିଁ । ମିତ୍ରନିପିପଲଟିର ଉପର ସଙ୍ଗର ଶୁଣି ଲୋ-କମ୍ ସଦେବକ ଅମଳରେ ଏହି ଅଙ୍ଗ ପ୍ରକାର ଦେବାରୁ ଅନେମାନେ ଏହାକୁ ତାହାକର ମିତ୍ରନିପିପଲ ଶାସନ ଉଚ୍ଚର ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ୟ ଦେ-ଇବାକୁ ବ୍ୟ ଦେଲୁ । ତେହଁ ବୋଇ ପାରିଲୁ କି ସେ ସ୍ତରେ ଉପରବର୍ତ୍ତ କମିଶ୍ନରମାନେ ଏହି ବ୍ୟୟ ପ୍ରତିକର କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ସ୍ତରେ ସଙ୍ଗ-ପ୍ରକାର ଏଥିରେ କି ଦୋଷ ହୋଇ ଯାଉଁ କିନ୍ତୁ ଉପରବର୍ତ୍ତ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରକାର ବୋଲିଲେ ଦେ ତାହାକରୁ ଉପର ଉପରବନୀର ଅନୁମତି ନେବା କାରଣ ବାଧ୍ୟ କର ଯାଇ ନ ଥିଲ ଏବଂ ଲୋକମାନେ ଅଧିକାଧିକ ବର୍ଷପର କିନା ତାହାର ଦସ୍ତକ୍ଷେପରେ ଅପରା ଉପର ବୃଦ୍ଧିର ଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଅଙ୍ଗଦ୍ୱାରା ତାହାର ବସ୍ତୁ ମାତ୍ର କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ ହୋଇ ନ ଥିଲ । ସେ ସମ-ୟରେ ଶୁଣିଲୁ ଯିବ ସାହେବ ସଙ୍ଗର ପ୍ରକାର ସ୍ତରେ ସେ ଅପରା ସ୍ୱୀକାର ବସ୍ତୁଗୁଣରେ ପ୍ରକାମାନଙ୍କ ଉକ୍ତ ଅଙ୍ଗ ଉଚ୍ଚର ଅଧିକାରକୁ ରକ୍ଷା କରିଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଅମଳ ନାହିଁ ।

ସଂଗୋଷ୍ଠର ମିତ୍ରନିପିପଲ
 ଅଇଳର ପାଣ୍ଡୁରପି ।
 ଏହି ପାଣ୍ଡୁରପିର ବର୍ତ୍ତୁର ଚର୍ଚ୍ଚିତ କଳାକାର ବ୍ୟବସାୟର ସଙ୍ଗର ମାନବର ଭେଦଭାବ ଗ୍ରାଣୀୟର ଅଭେଦ ମେବର ମଦକର ନରୁ-ସ୍ତ୍ର ଓ ଦରବସ୍ୟଦାୟ ମେବରମାନେ ବି-ଲୋକଟି କମିଟି କଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । ସେ-ମାନେ ଅଗ୍ରଭୃତ ଅନେକ ବ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତ କର ଯେପରି ପ୍ରତି କରିଅଛନ୍ତି ସେହି ବ୍ୟମାନ ସେମାନଙ୍କ ଉପୋକ୍ତ ସହିତ ଗତ କଲିକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । କମିଟିର ଉପୋକ୍ତ ଯାଠ କରି ଅନେମାନେ ସଦ୍ୟୁ-

ତା ୨ ରଖ ଅପ୍ରେଲ ସନ ୧୮୮୩ ମସିହା

ଅନନ୍ତ ଦୋର ଅହିଁ କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ ସାଧାରଣ ମତ ସହିତ ଯିବ୍ୟ ଦୋରଅଛି । ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ଅକାରରେ ପ୍ରଶ୍ନର ପ୍ରଶ୍ନର ଦୋରଅଛି ତହିଁରେ ପ୍ରାୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅପରମିତ ଉପକା ଦିଆ ଦୋରଅଛି । ଏମନ୍ତ କ ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଶ୍ନର କରବା ନ କରବା ଏବ ସଙ୍ଗ ପତ ନିୟୋଗ ବସପୂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ତାହାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟାନ ଥିଲା । ଅମ୍ଭାଗାସନର ମୁକ୍ତକରୁ ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀ ଦେଉଅଛି ପୁଣି ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀ ମତେ କମିଶନରମାନେ ନିୟୋଗ ଦୋର ମିଉନିସିପାଲିଟୀର କାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ପୁଣି କଲେ ସ୍ୱକା ଯେବେ ଜିଲ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗପତ ଦେବେ ତେବେ କମିଶନରମାନେ ସ୍ୱାର୍ଥୀକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସାଦର୍ଶୀ ଦେବେ ନାହିଁ ସତରଂ ନିବୀତନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବସନ ଦେବ । ଅତଏବ ନିବୀତନ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସମ୍ପଳ କରିବା ସକାଶେ ସେହି ନିୟମରେ ମନୋନୀତ ଦୋରଅଥବା କମିଶନରମାନଙ୍କୁ ଅପଣା ସଙ୍ଗପତ ମନୋନୀତ କରିବାର ଅଧିକାର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଜନ୍ତୁ ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଜାଣି ତରତା ଏବ ସଙ୍ଗପତ ନିୟୋଗ କରିବାର ଗୁରୁ ବେଦନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଧୀନ ଦେଲେ ଅମ୍ଭାଗାସନର ପ୍ରଭୁତ ଗୌରବ ରକ୍ଷା ଦୋର ପାରିବ ନାହିଁ ଏହି ବସପୂରୁ ବିଲେକ୍ଟ କମିଟି ଉତ୍ତମରୂପେ ଦୃଢ଼ସୂଚନା ମତେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ସେହି ଅପୀନ ଉପକାକୁ ଅପୂର୍ବରେ ଉତ୍ତରା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟମ କରିଅଛନ୍ତି କି କର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେ ସ୍ଥାନରେ ମିଉନିସିପାଲିଟୀ ସଂଗଠିତ ଦୋରଅଛି ସେ ସମସ୍ତକୁ ଦୁରଭାଗରେ ବଦଳୁ କରିବାକୁ ଦେବ । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀ ରୁଲିପାରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏକ ପୂଅକୁ ଭାରିକା ଦେବ ଏବ ସେ ସମସ୍ତ ଅପାରତଃ ସେ ଅଧିକାର ପାଇବାର ଉପସ୍ଥଳ ଦୋର ନାହିଁ ସେ ସମସ୍ତ ଅହିଁ ଗୋଟିଏ ତାଲିକା ଦେବ । ଏହି ଦୁଇ ତାଲିକା ବଜ୍ରପତ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରକାଶିତ ଦେବ । ଯେସମସ୍ତ ମିଉନିସିପାଲିଟୀରେ ନିବୀତନ ପ୍ରଥା ପ୍ରତିଳିତ ଦେବ ନାହିଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କେବଳ ସେହି ସମସ୍ତଙ୍କ କମିଶନର ନିୟମ କରିବେ । ଅହିଁ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନର କମିଶନରମାନେ ନିବୀତନ ପ୍ରଣାଳୀମତେ ନିୟୋଗ ଦେବେ । ନିବୀତନ ଅଧିକାର ପାଇ

ନ ଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କମେ ନିବୀତନାଧିକାର ପାଇଥବା ସ୍ଥାନମାନଙ୍କର ତାଲିକାରେ ପ୍ରବେଶ କରିବ ପାଇବେ ମାତ୍ର କମିଶନରମାନଙ୍କ କମା ମଞ୍ଜୁରରେ ନିବୀତନାଧିକାର ପାଇଥବା କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଅନ୍ୟ ତାଲିକା ରୁଲୁ କରି ପାଇବେ ନାହିଁ । ସଙ୍ଗପତ ନିୟୋଗ ବସପୂରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ବ୍ୟ ଦୋର ଅଛି । କେବଳ ବିଲେକ୍ଟ କମିଟି ଏତକ ନିୟମ କରିଅଛନ୍ତି କି ମନୋନୀତ କମିଶନରମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଜିଲର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ସଙ୍ଗପତ କରି ପାଇବେ । ଅମ୍ଭାଗାସନ ବଦେ-ତନାରେ ଏତକ ସ୍ୱକା ଉଠାଇ ଦେବାର ଉଚିତ । ଜିଲ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ସଙ୍ଗପତର ଅପୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଅଲନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦେଲେ ସଦାପେକ୍ଷା ଭଲ ଦେବ କାରଣ ଏମନ୍ତ ଅଶଙ୍କା ହୁଅଇ ଯେ ଜିଲ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ କୌଣସି ରୂପେ ମିଉନିସିପଲ କମିଟିରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ ଯେବେ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ମତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଦେବେ ତେବେ କମିଶନରମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥୀକତାପ୍ରତି ବାଧା ଦେବ । ଉତ୍କଳ ସଙ୍ଗ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି କି ଯେଉଁ ଜୁଜ୍ଞାୟଂଶ ସତ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିୟୋଗ କରିବେ ସେଥି ମଧ୍ୟରେ ଯେମନ୍ତ ଜିଲ କି ସଙ୍ଗପତକର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଅଥବା କିଏ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ପରଗଣିତ ଦେବେ ନାହିଁ ଏବ ଅମ୍ଭେମାନେ ଅଶା କରୁଁ କି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଙ୍ଗ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି ଏମାନଙ୍କ ସତ୍ୟ କମା ସଙ୍ଗପତ ନିୟୋଗ ଦେବା ବସପୂରେ ନିଷେଧ ବ୍ୟାଧ କରିବେ ।

ବିଲେକ୍ଟ କମିଟି ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି କି ଯେଉଁମାନେ ମାସରେ ଦୁଇଅଣା ବା ତଦୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟାକ୍ସ ଦିଅନ୍ତି ସେମାନେ ନିବୀତନାଧିକାର ପାଇ ପାରିବେ ଏବ ନିବୀତନ ମଧ୍ୟ ଦୋର ପାରିବେ କେବଳ ପୁରୁଷଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏ ବ୍ୟ ଖଟବ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅଧିକାର ଦେବାକୁ ନାହିଁ କରିଅଛନ୍ତି । ଏ କଥାଟି ଅମ୍ଭାଗାସନ ମତ ସହିତ ଯିବ୍ୟ ନ ଦେଲେଦେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏହାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରୁଅହିଁ କାରଣ ଏକା-ବେନକେ ସବୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲେଉଟିଏ ଏକପ୍ରକାର ଦୁରପା ଅଟଇ । ବିଲେକ୍ଟ କମିଟି ଅନୁର ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି କି କେବଳ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ ଟାକ୍ସ ରେକର୍ଡ୍ସରେ ଦର୍ଜ ଥିବ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଉପର ଲିଖିତ ଅଧିକାର ପାଇବ ଏମନ୍ତ

ନୁହେ । ଉକ୍ତ ରେକର୍ଡ୍ସରୁ ଲୋକର ପରିବାର ରୁଲୁ କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀଲିଖିତ ବା ସୁଯୋଗ୍ୟ ପୁରୁଷ ଉକ୍ତ ଅଧିକାର ତଲାଇ ପାରିବ ।

ଟାକ୍ସ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଅଭ୍ୟାଗୁର ଓ ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉ ଥିବାର ଅମ୍ଭାଗାସନ ଶୁଣିପାରିବେ ଅସିଅଛି ଏବ ତହିଁର ପ୍ରକାଶର ନିମିତ୍ତ ଉତ୍କଳ ସଙ୍ଗ କେତେ ଗୁଡ଼ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭାଗା-ନଙ୍କର ଅଶା ଦେଉଅଛି କି ଯଥା ସମୟରେ ସେ ସମସ୍ତର ଉତ୍ତମ ବଗୁର ଦେବ । ଅପା-ରତଃ ବିଲେକ୍ଟ କମିଟି ସେ ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ଗୋ-ଟିଏ ଉତ୍ତମ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି । ତାହା ଏହି କି କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଯେତେ ଘର ଅଛି ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ଯୋଗ ଶୁଣ କରିବାକୁ ଦେବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମିଉନିସିପଲ କମିଶନରମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟମତେ ଏକ ଯୋଗର ଅନୁର୍ଗତ ଭୁଲ୍ ଘରମାନଙ୍କୁ ଭୁଲ୍ ଯୋଗ ଶୁଣ କରି ତହିଁ ଉପରେ ପୂଅକ୍ କର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ଏବ ତଦନୁସାରେ ଏହି ସଦର ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀୟ-କ୍ତ ମାନୁଷ୍ଟି ସାଦେବ ଭଲସ୍ତେଦୋରମାନଙ୍କ ସୁଷ ବୁଦ୍ଧିରୁ ଅନେକ ଟାକ୍ସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଟାକ୍ସ ଦେଉଅଛନ୍ତି ବିଲେକ୍ଟ କମିଟିଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଭ୍ୟାଗୁର ନିବୀତନ ଦେବ ବକ୍ତ ସୁଖର ବସପୂ ଅଟଇ ।

ମିଉନିସିପାଲିଟୀ ମଧ୍ୟରେ ବାଜା ଲଭ୍ୟାଦ ଯେନ ସମାଗ୍ରେତ ପୁବକ ଯାଇଯାଇ ଉପରେ ମାସୁଲ ନେବାର ଏହି ଅଲନରେ ଏକ ବ୍ୟାନ ଦୋରଅଛି ବିଲେକ୍ଟକମିଟି ସୁବଗୁର ପୁବକ ତାହା ରହିତ କରିବାର ପରାମର୍ଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି କମିଟି ଯଥାର୍ଥ କରୁଅଛନ୍ତି କି ଏପରି ସମାଗ୍ରେତ ସଙ୍ଗରେ ମିଉନିସିପାଲିଟୀର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ତାହା ସୁଲସର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ । ଅତଏବ ମିଉନିସିପଲ ଅଲନରୁ ଏ ବ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ ବଦେ-ତନା ପୁବକ ଉଠାଇ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ପୁଣି ଏପ୍ରକାର ସମାଗ୍ରେତ ଉପରେ କର ବସିଲେ କେବଳ ଅଭ୍ୟାଗୁର ହୁଅନ୍ତା ଏମନ୍ତ ନୁହେ ବାସ୍ତବରେ ଧର୍ମ ସକାନ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ କର ବସାଇବା ହୁଅନ୍ତା । କାରଣ ସଂଗଠିତ ଠାକୁ-ରଣୀ ପୂଜା ଲଭ୍ୟାଦ ଉପଲକ୍ଷରେ ସଦା ତାନତା ବାଦାର ଆଏ ଏବ ଏ ସମସ୍ତ ଉପରେ ଦସ୍ତଖେପଣ ସୁକ୍ତିପୁକ୍ତ ଦେବା ତେଣିକ ଥାଉ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ସଜମତ ବିରୁଦ୍ଧ ଦେବ ।

ପରଶେଷେ ବିଲେକ୍ଷିତ କର୍ମିଣୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ
 ସଭାକୁ ଏହି ଅଭିନୀତ ଶାନ୍ତି କାଣ୍ଡ ନ କରବା
 ବିଷୟରେ ପରମର୍ଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ
 କହୁଅଛନ୍ତି ଏହି ବିଧି ସମ୍ପର୍କରେ ସମସ୍ତ ବିଭା-
 ଗୀୟ କର୍ମିଣୀଙ୍କର ଏକ ଅପର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମତ
 ପ୍ରଦାନ କରବା ଉଚିତ । ଅବଧ କେବଳ ଅଳ୍ପ
 ଲୋକ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ମତ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ
 ସେମାନେ ଏହି ଅଭିନୀତ ଏବଂ ମୋପାସଲରେ
 ଅଭିମତୀତ ଚଳାଇବାର ବିଧି ଏକା ଗଜନା-
 ଶର ଅନୁଗତ ଅଟଇ ଏବଂ ଶେଷଲକ୍ଷିତ ବିଧି
 ପ୍ରଚଳନ ଦେବାର ଅଭିନୀତ ବିଧିକୁ ଦେବାକୁ
 ବିଳମ୍ବ ଅଛି ସେ ପୁଲେ ଏହି ଅଭିନୀତ କରୁନି
 ବିଳମ୍ବ ଦେଲେ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ବିଶେଷତଃ ଅଭି-
 ନୀତ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଉଦ୍ଭବ ବିଧିମାନ ସମ୍ପି-
 ଦେଶର କରବାର ଅବଶ୍ୟକ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ
 ତହିଁ ସମ୍ପର୍କେ କିଛି ବିଳମ୍ବ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି
 ନାହିଁ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏହି ମତ ଏବଂ
 ଏହାକୁ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ଏ ବର୍ଷ ମିତ୍ତି-
 ନିପିପାଳିତୀ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ପରବର୍ତ୍ତନ ଦେବ
 ନାହିଁ ଏହି ବର୍ଷର ଶେଷଭାଗରେ ଅଭିନୀତ କାଣ୍ଡ
 ଦେଲେ ଅଗାମୀ ଅପ୍ରେଲମାସରୁ ଉଦ୍ଭବମାସରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଉଦ୍ଭବ ।

ସମାଜର ଉଦ୍ଭବ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗେ;
 ମାତ୍ର ଉଦ୍ଭବର ଅନୁଷ୍ଠାନ ପରବର୍ତ୍ତନକୁ
 ଦେହୁ ମୁଖା କରନ୍ତି । ଏମନ୍ତର ପରବର୍ତ୍ତନକୁ
 ବସ୍ତୁ ଭର ଉଦ୍ଭବପ୍ରତି ଅବୈଧ ଅଣନ୍ତା ପ୍ରକାଶ
 କରବାକୁ ଲକ୍ଷିତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଏପରି ଶ୍ରୀ
 ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଳ୍ପ ନୁହେଁ । ଏମାନଙ୍କରୁ
 ବିଶେଷ ପୁଲେ ଉଦ୍ଭବର ବ୍ୟାପାର ହୁଏ; ଏହି
 ଦେହୁ ଅମ୍ଭେ ଏ ବିଷୟରେ କେତେକ କଥା
 ଶାଠକମାନକୁ କହିବାକୁ ଲଜା କରୁଁ । ଅନ-
 ଚୁଡ଼ି ସଙ୍ଗେ ଲୋକଙ୍କର ଶାନ୍ତିମାନଙ୍କ ଉତ୍ତର
 ସାଧନକୁ ଅମ୍ଭେ ଉଦ୍ଭବ କରୁଁ, ବରଂ ଏପରି
 ବୋଲି ଯାଇ ପାରେ ଯେ କୌଣସି ଦେଶର
 ଲୋକଙ୍କର ଶାନ୍ତି ମାନ ଉଦ୍ଭବ ନ ଦେଲେ
 ସେମାନେ କଦାପି ଧନଶାଳୀ ହୋଇ ପାରିବେ
 ନାହିଁ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ପୁଂସୁପୁଂସୁ ଲାଭକାରି-
 ମାନେ ଉଦ୍ଭବ ଥିବାର କାହିଁରୁ ଜଣାଯାଏ ?
 ବିଶେଷତଃ ସେମାନଙ୍କର ସେ ସମସ୍ତର ଉଦ୍ଭବ
 ମାନିଷାହୁଁ । କେବେ ସାଧି ମାନ ଉଦ୍ଭବ ନ
 ଦେଲେ ଯେବେ ଉଦ୍ଭବ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ କେବେ

ଲୋକଙ୍କର ଶାନ୍ତି ମାନରେ କୃତ୍ରିମ ପରବର୍ତ୍ତନ
 ଦେଖିଲେ ଯେ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଦବାଣ ଓ
 କୃପିତ ହୁଅନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଏ ହୁମ ଦୂର କ-
 ରିବାର ଉଚିତ । ଏହା ବୋଲିବ ନାହିଁ ଯେ
 ଅମ୍ଭେ ପରବର୍ତ୍ତନକୁ ଉଦ୍ଭବ କରୁଅଛୁ । ଖୁବ୍
 କଥା ଏହି ଯେ ପରବର୍ତ୍ତନ ଉଦ୍ଭବର ଅନୁ-
 ସଙ୍ଗିତ ଓ ଅନୁକାର୍ଯ୍ୟ ଏ ପରବର୍ତ୍ତନକୁ ବସ୍ତୁ
 କରବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ସନ୍ତାନମାନେ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷା ଲଭ କରନ୍ତୁ
 ସବୁ ପିତା ମାତାଙ୍କର ଏହା ଏକାନ୍ତ ଲଜା ।
 ଏ ଦେଶରେ ଯେ ବଦ୍ୟାପ୍ରତି ଅନାଦର ଅଛି
 ଅମ୍ଭର ଏପରି କଦାପି ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ ଏ ଦେ-
 ଶରେ ଯେତେ ପାଠଶାଳା ଅନେକ ସଦ୍ୟ
 ଦେଶରେ ଏହାର ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଅଛି କି ନାହିଁ
 ସନ୍ଦେହ । ବଦ୍ୟାକୁ ଅନାଦର ଦୂରେ ଥାଇ
 ଅବଧାନକ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଅନାଦର ନାହିଁ । ଅବଧାନ-
 ମାନେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ପ୍ରହାର ନ କଲେ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ
 ପିତାମାତା ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରବାର ଦେଖା
 ଯାଏ । ତେବେ ବସ୍ତୁ ଏହି ଯେ କାଳେ ସନ୍ତାନ-
 ମାନେ କୌଳକ ପ୍ରଥାରେ ବସ୍ତୁ ପଢ଼ିଥାନ୍ତି, ପାଳ
 ଲୋକନ, କାତା କୌତୁବ, ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ପ୍ରଭୃତି
 ନ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଏପରି ବସ୍ତୁ ନାହିଁ
 ଯେ କାଳକ୍ରମେ ମନୁଷ୍ୟର ଅଗ୍ରର ବ୍ୟବହାର
 ଏକ ପ୍ରକାର ରବେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଅ-
 ପଣାର ଜୀବନଚରଣ ସୁଦ୍ଧା ପୁରୁଣ କରନ୍ତି
 ନାହିଁ । କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ପୁଂସେ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ
 ପଢ଼ିଥାନ୍ତି କରୁଥିଲେ ଯେଉଁ ସାମଗ୍ରୀ ଲୋକନ
 କରୁଥିଲେ, ଅଜି ତାହା ନାହିଁ । ପୁଂସେ ସେ-
 ମାନେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଗୀତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉ
 ଥିଲେ ଯେଉଁ ଅନାଦରରେ ଯାଁ ବାଳକଙ୍କୁ
 ମଗ୍ନ କର ଅଦକ୍ଷ ଦେଉଥିଲେ ଅଜି ସେ
 ସବୁରେ ଚୁପ୍ତି ନାହିଁ ଅବର ନାହିଁ—ବରଂ
 ଘୃଣା । ସେମାନଙ୍କ ସମବସ୍ତୁ ସମଜ୍ଞା, ଏକ
 ମତାକଲ୍ୟା କେତେ ବ୍ୟକ୍ତି କାଳକ୍ରମେ
 ଦେଶରେ ପଡ଼ି ଉଦ୍ଭବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାରକୁ ଶକ୍ତି,
 ପଦାପାତ କର ଅଧିକ ନୂତନ ବ୍ୟବହାରର
 ଅଗ୍ରସ୍ତ ନେଇ ଅପଣାକୁ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ମଣାଅଛନ୍ତି ।
 ବସ୍ତୁତଃ ଏପରି ଲୋକ ପ୍ରାୟ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ
 ଯାହାଠାରେ ପରବର୍ତ୍ତନର ଚିତ୍ତ ଦେଖା ନ ଯିବ
 ଯେବେ କେହି ଥାଏ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟ ଶକ୍ତି
 ବାତ୍ୟ ବିନା ସମସ୍ତ । ଏପରି ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନ
 କୃତ୍ରିମ ମାତ୍ର । ଅସଦ୍ୟ ଅଭିଶାପଠାରେ ସୁଦ୍ଧା
 ଏ ଚିତ୍ତ ନ୍ୟୁନାଧିକ ଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ମନୁଷ୍ୟ ଓ

ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦର ଯେତେ ଲକ୍ଷଣ
 ଅଛି ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ପରବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ । ବାଳକ
 କାଳର ବିମତ୍ତ ଉଦ୍ଭବ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟାକୃତି
 ହୋଇଅଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରବାକୁ କେତେକ
 ମତାମତୀ ଜାରିକରଣ ପରବର୍ତ୍ତନକୁ ମୌଳିକ
 ସୂଚି କର ଥିଲେ । ନମସଃ

ପ୍ରାପ୍ତ ।
(ଉତ୍କଳପ୍ରକାଶିତ ଉତ୍କଳ)
ଗରୁଡ଼ମଣି

ସୁଖୀ ସୁବଦେଶ ସାନ୍ତାଣୀ ।
 ବୋଲି ବାସ୍ତବ୍ୟ, ଭୁଂସେମାନେ ଏକ ଭୁଂ-
 ମାନଙ୍କର ପୁଂସୁପୁଂସୁମାନେ ନୋବର ସାମା ଓ
 ରାଦାଙ୍କର ପିତା ପିତାମତ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ଅଗ୍ରସ୍ତ
 ଓ ଦୟାକୁ ଜୀବତ ଏକ ଉଦ୍ଭବ । ଅଜି ଏହି
 ଅଗ୍ରସ୍ତୀମାନେ ଭୁଂସୁମାନଙ୍କର ଅଗ୍ରସ୍ତ ଓ ଦୟା ପ୍ରା-
 ଥନା କରୁଅଛନ୍ତି, କେହି ଦାନ କରବାକୁ କୁପିତ
 ଦେବ କି ? ମୁଁ ମୋପାଇବା ବାଳକ ଦୟା-
 ନିଧିର ସୁଖ କରୁ ନାହିଁ । ଭୁଂସୁମାନଙ୍କ
 ଭୁଂସୁମାନଙ୍କ ବାଦୀମାନଙ୍କୁ ବଦରାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ପ୍ରଭୁ କର ଦେଇଅଛନ୍ତି, ସେ କୌଣସି ପ୍ର-
 କାରେ ଉଦ୍ଭବ-ସାମା ସଂସ୍ଥାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 କେବଳ ଏତଦ—(ଅଜି କହି ପାରୁ ନାହିଁ,
 କର ଉକ ଦେଉଅଛନ୍ତି; ଦେଖି ପାରୁ ନାହିଁ,
 ଅଗ୍ରସ୍ତର ବିଗଳର ଦେଉଅଛନ୍ତି) କେଲେ
 ଏତଦ—ଯେଉଁ ବାକୀ ସ୍ତ୍ରୀୟ ବାହୁକଲରେ
 ଏତେକ ନିକର ଅଗ୍ରସ୍ତ ପସ ସାମୁ କର
 ଅସିଅଛନ୍ତି; ଅଜି ତାହା ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ
 ଶୁଭକାରେ ପ୍ରଚଳନ ଦେବ ସିଦ୍ଧା ? ଅଧିକ
 ବାରେ ଉତ୍ତୀକ୍ଷଣ ହୁଅ, ମନରୁ ଶୁଭୁତା ଦୂର
 କର, ସାଦସ ସଂପ୍ରଦ କର, ପିତୁ କଲର
 ଅମୂଲ୍ୟ ମତୋପାସି ସୁରଣ କର, ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେ-
 ବକୁ ସାମାସ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କର; ଦେଖ, ବଣ
 ହୁଏ । କହିବାକୁ ଦେବ ନାହିଁ, ସମସ୍ତେ
 ଜାଣ—କଲେ ମରବାକୁ ଦେବ, କେହି ଚର
 ଶାନ୍ତି ଦେବେ ନାହିଁ; ସୁଖରେ କର୍ମକ୍ଷୟ
 କରୁଁ ନିହେଁ; ଯେବେ ଉଦ୍ଭବ କର୍ମକ୍ଷୟ ହୋଇ
 ଥାନ୍ତି, ଶୁଭୁତା ସେବେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଦୂର-
 ସ୍ତରୁ ଅପସାରଣ ହୋଇ ନ ଥାଏ, ତଥାପି
 ସ୍ୱାଧୀନତା; ଶାନ୍ତି, କୌରବ ସଦାଶେ ଅଗ୍ରସ୍ତ
 ସମଗରେ ଜୀବନ ଉତ୍ତର କରୁଁ, ସୁରଷତେ
 ଅମ୍ଭର ପସଃ ବସ୍ତିତ ଦେବ, ସୁରଣର କର
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ସମର ଦେହୁଁ । ମାନବ-ଜୀବତ

ଏମନ୍ତ ଅଧିକ କର ଲାଭ କରବ ? ଦେ ମୋର
 ବ୍ୟାଧି ! ତର ସମସ୍ତାର ସନ୍ତାନବର୍ଗ ! ଓଡ଼ି
 ପାଠକମଣ୍ଡଳ ! ଯେବେ ଏପରି ପାଣିଫୋଟକା
 ପାଠ ସମାପନ କାଳକ୍ରମେ ଏକାଦଶ ମହତ୍ତ୍ୱ
 ପ୍ରକାଶ ପକ୍ଷ ଲଭ ହୋଇ ପାରେ; ତେବେ
 ଦୁଇ ଦେଇ ଶୁଭୁର ସେଥିରେ ଅରୁଣ କରିବ ।
 ପ୍ରାଣପଣରେ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନରେ
 କୃଷକ କୃଷ, ମାନସକୁ ପୁରୁଷ-ସାଦସରେ କୃଷ୍ଣ-
 ଶିବ କର, ନିଷ୍ଠୁ କର୍ମୀ ଦେବ, ସଂସାର
 କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ସଂଗୋଗନ କରିବ । ମୁଁ ଜଣେ ମା
 ଶୁଭକର୍ମ ମାତ୍ର ଅଧିକ କର କହିବି । ମୁଁ ତୁମ୍ଭ-
 ମାନସକୁ ଅଗ୍ରମାନ ଦେଉଅଛି ।

ପୂର୍ବକ ସୈନ୍ୟସମୂହ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକତାରେ
 ପ୍ରାଣୀର ଉପସ୍ଥିତି ଦର୍ଶନ ଓ ଉତ୍ତେଜନା
 କାରଣ ପ୍ରକଣ କର କର୍ମର ଅଗାଧେ ଉତ୍ସା-
 ହତ ହୋଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭକ କର କ୍ରମଶଃ
 ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଯଦି ପ୍ରହରକ
 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ସାହ ପକ୍ଷର ଛେଡ଼ ହେଲା । ଲୋକ
 ବନ୍ଦ-ସୈନ୍ୟ ଶୁଣିବର ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାର
 ଚିତ୍ରପ୍ରତିଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା, ତଥାପି ବାକୀ
 ସୈନ୍ୟମାନେ ନିଜ ସାଦସ ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ
 ନାହିଁ । ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରାଜା ଶୁଣିବୁ ସେକା
 ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଦେବାର ଦେଖି ନାଳାକ୍ଷ୍ୟ ପଦ୍ମାସ
 ପଦ୍ମାସ ଲାଗିଲେ, ଗୁଣୀ ଅନେକ ବେଳ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୌନଭାବ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ପରି-
 ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ଅବଲୁକ୍ୟ କଥାରେ ରାଜା-
 କରୁ ଶୁଣ ବନ କଲେ । ଉତ୍ସାହ ପକ୍ଷର ସ୍ୱକ
 ଲାଗିତ, ବାକୀର ସୈନ୍ୟମାନେ ଅକ୍ଷୟ ଯୋଗୁ
 ବାଦୁର ଘର ବଦ ଦେଖାଇ ପାରୁ ନ ଥିଲେ ।
 ଗୋଟିଏ ସୈନ୍ୟମାନେ ସମୁଦ୍ର ଲଦଣ ପ୍ରାୟ
 ନାହିଁ ଥିଲେ, ଶୁଣିବର ପାଇକମାନେ କ୍ରମଶଃ
 ଉପସାଦିତ ହୋଇପଳାୟନପରାୟଣ ହେଲେ ।
 ଶୁଣିବର ଉତ୍ତ ରବରେ ଅନେକ ଉପାଦ ବାଦ୍ୟ
 ବୁଝାଇଣ କରବାକୁ ଲାଗିଲେ, ମାତ୍ର ବଜ୍ର
 ପ୍ରସାଦ ବସ୍ତ୍ରବାର ନ ଦେଖି ଅଗତ୍ୟା ଶେଷକୁ
 ଲାବନ ଅଗା ପରିତ୍ୟାଗ କର ୧୦ ୬ ୧୫ ଜଣ
 (ସୁଦା ଅଛି, ନିରାନ୍ତ ଅନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟକ) ବ୍ୟସ୍ତ
 ଶୁଣିବର ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଦୂଠା ପ୍ରହରକ
 ପରମ୍ପରା ହୋଇ ରାଜାକୁ ଧରବାର ଉପକମ
 କଲେ । ରାଜସୈନ୍ୟ ଦେଖା କରୁଥିଲେ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣିବୁ ବଧ କର ଦୁଃସାଦସର
 ଉତ୍ସାହ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଦେଇ ଆନେ ମାତ୍ର ସୈନ୍ୟ-
 ମାନେ ଏହି ଅଦମ୍ଭିକ ଅଧିକଣ ଦର୍ଶନରେ

ରୁଦ୍ଧି ଶୁନ୍ୟ ହୋଇ ରାଜାକୁ ଦେଇ ପଳାୟନ
 କଲେ । ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ନିହତ ହେଲେ ।
 ଗୁଣୀ ଏହି ସୁଯୋଗ ଦର୍ଶନ କର ନିଜ ପାଇକ-
 ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଦେଇ ଅଗ୍ରଣ-ଅନ୍ତ୍ୟାବଳରେ
 ବ୍ୟାପୁତ ହେଲେ । ସୁଦୈବ ବସ୍ତୁରୁ ମୁକ୍ତ ଧନ-
 ଶୁଣିବର ପ୍ରାର୍ଥନାଦ୍ୱାରା ବରୁଣାକୁ ଅସି-
 ଥୁବା ସୈନ୍ୟମାନେ ଏକତ୍ର ବେଳେ ଗୁଣୀଙ୍କ
 ସଙ୍ଗରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଉତ୍ସାହ ପକ୍ଷର
 ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ସମାନ ହେଲା । ଗୁଣୀ
 ଜାଲ ବିନୟ ନ କର ଜଣେ ସ୍ୱକପକ୍ଷ ଦଳ-
 ବେଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେକ ପାଇକ
 ଦେଇ ଆଦେଶ କଲେ କି—ସେମାନେ ତାକୁ
 ବେଗରେ ଯାଇ ରାଜାକୁ ସମ୍ମୁଖରେ ବାଧା
 ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଏଥଡ଼େ ଗୁଣୀ ଓ ଗୁଣୀ-
 କର ସୈନ୍ୟ ତୁଳସୀପୁର ବନ୍ୟା କଳାପଥର-
 ଠାରେ ପୁନଃମିଳିତ ହେଲେ, ସ୍ୱକ ତଳିଲ ।
 ଲଦ୍ୟବସରେ ଗୁଣୀଙ୍କର ପୁଅ ପ୍ରେକ୍ଷକ ସୈନ୍ୟ-
 ମାନେ ରାଜାକୁ ପଶ୍ଚାତ୍ତପସରୁ ଅକ୍ରମଣ କଲେ ।
 ସମ୍ମୁଖରେ ପାଇକମାନେ ଧାର ସାଦସରେ
 ସ୍ୱକେ ମୁକ୍ତ । ପଶ୍ଚାତ୍ତପରେ ସୈନ୍ୟବର୍ଗ ଗ୍ରାସ
 କରବାକୁ ଉତ୍ସାହୁ । ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରାଜା ଅନନ୍ୟା-
 ପାୟ ହୋଇ ରାଜା ହେଲେ । ଅନେକ ସୈନ୍ୟ
 ନିହତ ହେଲେ, ରାଜା ପଳାଇବାର ଅନେକ
 ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମାତ୍ର ବ୍ୟୁତ ହେବ କର ପା-
 ରିଲେ ନାହିଁ । କେତେକ-କଣ ଅନୁର ସହ-
 ଳରେ ବନ୍ଦୀ ହେଲେ ।

ଅନୁର ସାନ୍ତାଣୀ ନିଜ ସୈନ୍ୟଗୁଣର
 ବସବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ରାଜାକୁ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ମାନସର
 ସହକ ବଦାୟ ଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହୁ ଦେବାର
 ଦେଖି ରାଜା ସ୍ୱକର ଭାବଗାୟ ବ୍ୟସ୍ତମାନ
 ବେତେକ (ଅକ୍ଷୟ) ବାଦାଗ କରୁ ଓ ପ୍ରାୟ
 ସମୁଦାୟ ଉପସାଦି ପ୍ରମଦା ପ୍ରଦାନରେ ସ୍ୱୀକୃତ
 ହେଲେ । ମହାଅନନ୍ଦରେ ଉତ୍ସାହ ପକ୍ଷର ସକ
 ହେଲା । ରାଜା ବଦାୟ ନେଇ ନିଜ ରାଜ୍ୟମାନକୁ
 ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କଲେ । ଉକ୍ତ ରାଜ୍ୟାଂଶ ଅନେକ
 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକୀର ଅଧିକାର ରୁକ୍ତ ଥିଲା;
 ନିରାନ୍ତ ନିଷ୍ଠୁ ବସ୍ତୁରୁ ଗୁଣୀଙ୍କ ରାଜା ପକ୍ଷର
 ଶାନ୍ତନଳ ଅମଳକାରରେ ବାକୀ ଅପେକ୍ଷାକୃତ
 ଶାନ୍ତିକାୟ ହୋଇଅଛି ।

ଗୁଣୀ କର୍ମଲଭ ସଙ୍ଗରେ ଭୁଗପତା ଲଭ
 କର ଗୁଣିରେ ସନାଦ କିପା ସମାପନ କଲ
 ଉତ୍ସାହୁ ସ୍ୱାମୀ-ମୁକ୍ତ-ଶୋକ ହୃଦୟକାଳନ
 ଦହନ କଲା; ତରବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୃତଚେଷ୍ଟା

ହୋଇଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ମୁକ୍ତ ନିଷ୍ଠୁ କରୁଥିଲେ
 ମାତ୍ର ଦୟାନିଧିଙ୍କର ସ୍ୱକପାଳ ଯୋଗରୁ ମୋଦ
 ଅପସାରିତ ହେଲା । ରାଜକର ଶୁକାଦ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନିଷ୍ଠୁ କର ଅବଶିଷ୍ଟ ଲାବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୟା-
 ନିଧିଙ୍କର ପ୍ରତିଭୁ ହୋଇ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ନିଷାଦ
 କରୁଥିଲେ । ବ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଭୁର ଅମାତ୍ୟବର୍ଗ
 ଓ ବଜ୍ର ପାଇକମାନଙ୍କର ଜାୟୁଗାର ବଦାର
 ଦେଲେ । ଗୁଣୀ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀ ଶୁଣ୍ଠାନ
 ୧୭୧୫ ଠାରୁ ୧୭୨୫ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୧ ବର୍ଷ କାଳ
 ସଜ-ପ୍ରଭୁ ହୋଇ ପ୍ରଜାବର୍ଗ ପାଳନ କର
 ଦୟାନିଧିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଲଦଲୋକ
 ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ । ଏହାଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ସମୟରେ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁବାଦ ଦେବାର ଶୁଣା ଯାଏ ନାହିଁ ।
 ସୁକରେ ବଜ୍ର ବ୍ୟବଦାର ଦେବାର ଶୁଣା
 ନାହିଁ, ଥିଲେ, ପୁରୁଣାକାଳିୟା ଗୋଜାଦାର
 ବଜ୍ର ବ୍ୟବଦାର ଅନୁମାନ କର ଯାଇ ପାରେ ।
 ଧନୁଶର, ବର୍ତ୍ତା, ଖଣ୍ଡା ଲଦ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହୃତ
 ଦେବାର ପ୍ରଭୁ ପ୍ରମାଣ ମିଳଇ ।

କଥୁରଅଛି—ଗୁଣୀ ପୁଣିଶିତା ଥିଲେ । ପ୍ର-
 ନୁକୃତ ଚାନ୍ଦାଙ୍କର ବସ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟ ପୁଣିଶାର
 ପରିଗ୍ରହକ ଅଟେ । ଏହାଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ସମ୍ଭ-
 ଳରେ ଦ୍ୱିମତ ଶୁଣାଯାଏ—ହେତୁ କହନ୍ତି
 ଗୁଣୀ ବୈବ ରାଜବତୀୟା, ପୁଣି ହେତୁ
 କହନ୍ତି ନୁଅଗତ ରାଜବତୀୟାଙ୍କର ପିତୃକୃତ ।
 ଅଜଯାଏ ବାକୀର ପ୍ରାଚୀନ କଥ ଏହାଙ୍କର
 ବସ୍ତ୍ରର ସମୋତ୍ତମ ଗାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଗୁଣୀ-
 କର ନାମ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଏପରି ଲୋକ ବା-
 କୀରେ ଅନ୍ଧ ଥିବାର ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

ଦେ ଉତ୍କଳ ! କହ ପାରୁ ନାହିଁ, ଗୁଣୀ ଦୁ-
 ଗୀବଜ, ଭ୍ରମସିଂହ ଗୁଣୀ ପଦ୍ମିନୀ, ଧ୍ୟାନୁ ଅର୍ଥା
 ଶୁଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାପୁ ପ୍ରଭୃତ ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର
 ଅକ୍ଷୁର ତରଳ ତୁମ୍ଭ ମାନସରେ ଅକ୍ଷୁର ସାଦସ
 ପ୍ରଦାନ କରେ ଏକ ମନରେ ପୁଣି କର—
 ନିଷ୍ଠୁ ନାଶକାରୀର ଦୂରବସ୍ତା ବମୋଚନ
 କରିବ । ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀ
 ଉକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ତାନ୍ତରୁ ନୁହନ୍ତି ।
 “ଯେତେ ବାଉଁଶ ଭେଜେ ଯେଲ” ଏ ଯେ-
 ମନ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀଶ୍ୱର ଭେମନ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ
 ସ୍ୱକ କର ବାରଭର ଚିତ ଦର୍ଶାଇ ଅଛନ୍ତି ।
 ଯେବେ ଏହି ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱକପୂରନ ସ୍ୱୟ-
 ବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ ଗୁଣୀ ଶୁକଦେୟୀ ସାନ୍ତାଣୀଙ୍କର
 ପକ୍ଷର ତରଳ ତୁମ୍ଭ ମନୁ ବସ୍ତୁର ଗୌରବା-
 ନୁକ କର ଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋଦର ଉପହାରକୁ

ଅମୂଲ୍ୟ ଜ୍ଞାନ କରବ । ସାର୍ବ ଏକଶତକର୍ଷ
ମଧ୍ୟରେ ସୁଦ୍ଧା ଏପରି ମନସ୍ଥିତି ସାଧାରଣ
ଥିଲେ, ଅଳ୍ପ ଓଡ଼ିଶାର ଏପରି ସମାଜ !!

ଉଲ୍ଲେଖିତ * ଖଣ୍ଡ ପୁସ୍ତକ ଆମ୍ଭେମାନେ
ଉପହାର ପାଇଥିବାର କୃତଜ୍ଞତା ସହିତ ସ୍ୱୀକାର
କରୁଅଛୁ । ଏ ପୁସ୍ତକମାନ ଦାସ ପଞ୍ଚନାୟକ
ମାଲାର ଅନୁର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଅଛି ।

୧ ମ । ଫୁଲଠାର—ଉଲ୍ଲୀୟକୁ ଏହି
କୌତୁକପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁସ୍ତକର ବିଷୟ ଅବଦଳ ନାହିଁ
କୌତୁକ ଏହି ଅଛି କି ଏଥି ଲିଖିତ କୌଣସି
ଫୁଲର ନାମ ମନେ କଲେ ତାହା ଅନାୟାସରେ
କହି ବିଷ୍ଣୁ ସାଧ୍ୟାରେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ବାମଦେବ
ପଞ୍ଚନାୟକ ଏହାକୁ ରଚନା କରିଥିଲେ ।
ତତ୍ତ୍ୱରୂପ ବାବୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଏହାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ
ବାଲେଶ୍ୱର ଉତ୍କଳ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ମନ୍ତ୍ରଣେ
ମୁଦ୍ରିତ କରାଇଅଛନ୍ତି । ଏବେତଳ ଏହାର
ପ୍ରକାଶ ବାବୁ ମହାଶୟ ଜାଣୁ ନ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ବିଷୟ ।

୨ ଯୁ ଚରୁମାଳା—ଏହା ବ୍ରାହ୍ମଧର୍ମ ଫଳାନ୍ତ
ପୁସ୍ତକ ଅଟଇ । ଏଥିରେ ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କ ମତର
ଉପାସନା ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଅନ୍ତର ବିଷୟବତ୍ତର
ବିଷୟକ କେତେକ ବିଷୟ ବିବିଧ ପ୍ରକାର
ଅନୁବାଦିତ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ସେବକ
ବାସକହାସ ବାଲେଶ୍ୱର ଦେବ ଉତ୍କଳ ମହା-
ଲୟ ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ।
ଅନୁମାନ କୁଅର ବାବୁ ତତ୍ତ୍ୱରୂପ ପଞ୍ଚନାୟକ
ପୁସ୍ତକ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାଶ ଅଟନ୍ତି କେବଳ
ଧର୍ମସମ୍ମାନ ଥିବାରୁ ନମ୍ରତାରେ ସେତକ ଦାସ
ନାମ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ।

* ଯୁ ବାଳକଙ୍କୁ—ବାବୁ ତତ୍ତ୍ୱରୂପ ପଞ୍ଚନା-
ୟକଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ୱର ଦେବ
ଯଜ୍ଞାଳୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଅଛି । ଏଥିରେ
ବାଳକ ବାଳକା ପାଠୋପଯୋଗୀ କେତେ
ଗୁଡ଼ିଏ ମାତ୍ରାଗର୍ଭ ଏବଂ ନାନା ବିଷୟର ବର୍ଣ୍ଣନା
ପୂର୍ଣ୍ଣ ସରଳ ପଦ୍ୟ ଲେଖା ଅଛି । ପୁସ୍ତକର
କଲେକର ଯୁ ୧୫ ଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଗୋ ୧୫ ଟ
ଅକ୍ଷର ବାଲକା ପ୍ରକାଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।
ସାହା ଦେଉ ପଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଯୁ ପିଲଙ୍କ ପଠିବା
ସକାଶେ ହିଁ ହୋଇଅଛି କେବଳ ଠାକିରେ
ଗୋଟିଏ କଠିଣ ଶକ୍ତ ପୋକନାକାର ସେମା-
ଲକ ବୋଧ ଶକ୍ତିକୁ ବଳ ପାଇଅଛି ।

ସାୟାହିନ ସଂବାଦ ।

ସତ ସୋମବାରଠାରୁ ଏଠା କଲେକ୍ଟର ଓ ଅପାଳ-
କଦେବ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସକାଳୁ ଚେରପଞ୍ଚ । ସୁନ୍ଦର
ଠିକ ୯ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ବୁଝା ହୁଅଇ ଚନ୍ଦ୍ର କଦେବମତ
ହୃଦୟପରର ପ୍ରକେ ନୂତନ ଚେର କଲେକ୍ଟରକଦେବ
ହୃଦୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଅଛି । ଏପରି ସକାଳୁ ଚେର
କଦେବର ପଦ ଚମ ?

କୋପାଳକର ମଠ ସନ୍ତାନ ପଦକତାଏ ମକଦ୍ଦମା ବନ୍ଦର
ସମୟରେ ଏଠା କଦେବମତକେ ମାତ୍ର ସାତେକ ଲକ୍ଷମତ
ଦାସରୁ ମିଳା ହୁଅଇ ଦେବା ଅପଦରେ ପରତଦାଏ
ସୁପର୍ କରାଯିଲେ ତମାସ ଉତ୍ତର ସେ ମକଦ୍ଦମା ସତ ବୁଧ-
ଦାର ନିଶ୍ଚି ହେବ । ବାବୁ କଦେବମତ ନରମତା
କେତୁ କଲେକ୍ଟର ଏହା ପ୍ରତ ଉତ୍ତର ବାଦବାସ ଏବଂ
କେତେ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥପତ୍ର ବ୍ୟୟ କରାଅଛନ୍ତି । ସାଧାରଣ ଦେବ
ସେ ଏ ମକଦ୍ଦମାରେ ସୁବନ୍ଦ ହୋଇ ମାହିଁ । ଅପାଳକେ
କି ପଳ ଦେବ ପରେ ଦେଖାଯିବ ।

ଅସମାଜର କମିଶନର ସାତେକ ଅପାଳୀ ଉପାଳମତ-
ଠାରୁ ଚଳମାସର ଅବସର ପ୍ରକାଶ କର ଦେବ ଶିବା
ରୁହନ୍ତ ସକାଳ ଦସର ହୁଏ ।

ସୁନ୍ଦର କେତୁ କଲେକ୍ଟର ବାବୁ କେତୁକେ ମୁଖ୍ୟାକ
ମୁଖ୍ୟ ଦେବାରୁ ଏଠା କେତୁ କଲେକ୍ଟର ବାବୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚ
ସବୁ ସେଠାରୁ ବଦଳ ହୋଇ ଯାଇଅଛନ୍ତି ।

ସୁନ୍ଦରୋତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବଦତ ହେଉଁ ତ ସେଠାରେ
ଓରଠା ଦେବ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକଳ ହୋଇଅଛି । ସେଠା
ଅନାମକ ଦେବ ମଧ୍ୟରେ ସେଠାରୁ ନୂତନ କେତୁ କଲେ-
କ୍ଟର ବାବୁ ଦେବାରୁ ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ପୋକନାକର ମୁଖ୍ୟ
କମାଳ ସବୁ ଦେବାରୁ ଅନ୍ତର ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍ତର ପକ୍ଷରେ କେତେ ପକ୍ଷପେକ କେତୁକପତ୍ର ଓ
କୋକମାଳ କଦୋକପ୍ର ନରମତା କେତେକ ଉତ୍ତର ଓ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ଶ୍ରୀ ସର୍ବଜିତ ଉତ୍ତର ଦେବ
ଧୋଇର୍ କେତୁ କୁର୍ତ୍ତ ବାବୁକେବର ମହାଦେବର ଚନ୍ଦ୍ର
ଶ୍ରୀ ବ୍ରାହ୍ମପାତ୍ରରେ ଅପ୍ରାୟ ଶୀତ ଗାଈକା ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ଅନ୍ତ-
ରାଣୀ ଦେବୀଦା ଉତ୍ତରରେ କେତେକ ମତ୍ତ ଦେବାରୁ
ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାହା ସହ ନ ପାଏ ହୋଇପାରୁ କଲେକ୍ଟର
ଦୁର୍ଦ୍ଦେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ବଳ ଅସବ ଚେତ୍ତି
ହୋଇସାମାଜେ ଉଚ୍ଚତ ଶିକା ସଲ କର ପଳାଉ ଅସିଲେ,
ସେମତ୍ର ଦେବକୁ ଦେମତ୍ର ଶିଖିବ ।

ଏପରି କଦେବତା ମେତକର କଲେକ୍ଟର କଦେବରୁ
ସେତେବେଳେ ଚିହ୍ନ ଦେବ ସମୟରେ ପାଖାପାଖି ଉଲ୍ଲେ
ପାୟ ଓ ପିଲି ଏବଂ ପୋକନାକ ଦେବୀୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଏପରି
ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କଦେବକୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କଦେବ ।

କଦେବର କଦେବ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀରେ ଠିକାସିକ ପ୍ରକେ
ଶ୍ରୀତ କୋକପ ଉତ୍ତରୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀତ ବଦା ପ୍ରକ ଶ୍ରୀତ
ହୋଇଅଛି ଏହାର ମାନ କିମ୍ବଦ ବାବୁକୋର । ଏ କୋକପ
ପକ୍ଷର ସା । କାର୍ଯ୍ୟକାର ଏବଂ ସମୟରେ କୋକପ ୧୦
ଦେବ କୋକପ ପଦପୁର୍ଣ୍ଣ ବାବୁର ସହକରେ ଉପାଳକରେ
ଅଳ ଏବଂ ସମୟରେ ୧୨ ମତ୍ରର ଦେବ କୋକପ ହୋପ
ଉପାଳ ହାତରେ କେତୁକରେ । ଏ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ସକେବ ପଦକତା ଦେଇଅଛି । କାର୍ଯ୍ୟକାର ଦେବୀକାର
ସୁତ ବଦବାସର ମୁଖ୍ୟ ଦେବ ତାହାକର ଦୁତ୍ର, ଶିବା ଓ
ଶୁକର ମାଧ୍ୟମେ ଠାକାଉ ସପରେ ଶ୍ରୀ ସାହାୟରେ କଦ
ହୋଇଅଛି ପ୍ରାୟ କୋକ ହୁଏ ।

ସମସ୍ତ ନିଃଶରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗାୟ ଏବଂ ସତ ସୁପ
କୋକ ଶକାର ମତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୁଏ । କ ଦାୟକ ବଦା ।

କଟ ସାତେକର ପଦା ତାହାକ ଦାତାଉ ପ୍ରକର ସମ୍ପତ୍ତିର
ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । କଦେବର ଚଳ ବଦା ଗାଏ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟର କଦେବରୁ କଦେବ ପଳ ଠାକରେ ଏପରି
ଅପାଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେ ଠାକର ପାଠକ ପୁନଃ
ଏବଂ ସେ କେତେକ ଦେବ ଶକଳତା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

କଦେବତାରେ ସେ କୁହନ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦେବ ଚର୍ଚ୍ଚି ଠିକ
କଦେବକର ସମ୍ପତ୍ତିର ସମାପନକୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଉତ୍ତର
ବହୁସବୁ ଦେଖାଯିବା ଉପିତ କଦ ଉତ୍ତରାଦେବ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ପଦ କେତ୍ତି ଅଛନ୍ତି ।

କଦେବତାରେ କମିଶନର ମେକାଦା ସାତେକ କାଦାଦେ-
ମତ ମାମତ କେତେ ଚତୁଃ ମହାକର କଦେବ ୫ ୧୨ ୧୫
କା କଦେବ କେତୁକରେ, ମହାକର କର୍ତ୍ତମାନ ସାତେକର
ଶାମରେ ମାତ୍ରର ହୁଅଅଛି । ଏ ଦେବର କେତେ ଚକର
ସେ କୁହନ୍ତର ଉପି ଠିକର କାଦା ଦେବ କଦ କ
ପାରେ ।

ସାମାଜିକ ସକାଳର କଦେବରୁ ଉଦେବରେ କଦେବତା
କାଳକାଳଠାରେ କୁହନ୍ତର ମହାକାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷକଦେବ
'ଉତ୍ତର କୁକ' ମାନକ କେତେକ ସଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦେବ କଦ
ହୋଇଅଛି, ମଧ୍ୟ ଏପରି କେତେକ କଦ ଉତ୍ତର କୋକ
ଦେଇଅଛି । ଏକ ଦେବୀଦାଏ କାର୍ଯ୍ୟକର ବାବୁକୋକ
ପାଶ୍ରୁ ଉପି ସକଳରେ ଦେବୀ ଦିବ୍ୟଗାତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷିକ ମହାକର
ପ୍ରକାଶ କଦେବରୁ ସେ ଦେବ ସଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଅଛି
ଏପରି ଦେବୀ ଦିବ୍ୟଗାତର ସକାଳ ଦେବୀ ଦେବ ପଦ ।

କଦ ଉତ୍ତର କଦେବରୁ କୋକମାନ ଉତ୍ତର ଦେବ
ସକାଳ ଠାକ ସକାଳରୁ ଦେଖାଯାଏ । ଗାଈକେବ ପ୍ରକ ଓ
ଦେବୀକ ଦେବୀକଦେବ ବାବୁକେବ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ
କୋକରୁ ଦେବ ଅଧ୍ୟକ୍ଷରେ କଦାଦେବ କଦେବୀ ଶ୍ରୀ
କଦେବ ଦେବ ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ତର ସେ
ଏକିକ କଦେବକେବ ଶ୍ରୀ ଦେବୀ ଦେବୀକ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ଠାକେ କଦାଦେବତାରେ ସର୍ବଜିତ ଚନ୍ଦ୍ରକେବ
ମତ୍ରର ପଦକତାର ଦେବୀ ପାଇଅଛି । ସେତକ ସେଠ
ମହାକାରରୁ ବୁଝା ଉପ ଦେବୀ ପ୍ରାପ୍ତ ଏ ଠାକରୁ ସେଠା
ଦେବେ ସୁନ୍ଦରତ ମତ୍ତି ଅଛନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷର କଦେବତା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦେବୀକା ଉତ୍ତର
କଦେବକେବରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ବାବୁ ଉତ୍ତରକ ମୁଖ୍ୟ । ଅନ୍ତ-
ର କଦେବକେବ କଦେବର ଶ୍ରୀ ଦେବୀ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦେବୀକ
କଦେବ ଉତ୍ତର ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ଦେବୀକ କଦେବ ହୁଏ ।

ଏପରି କଦାଦେବ ପଦକାରେ ଓରଠାକ ଏକକର୍ତ୍ତ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର
ଶ୍ରୀକେବ ଉତ୍ତରୀ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏହାର ମାନ ବାବୁ
ଶ୍ରୀକେବର ସେ ବାଲେଶ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ର ସୁନ୍ଦର ଉତ୍ତର ଶ୍ରୀକ
ଅଟନ୍ତି ।

ବାଲେଶ୍ୱର ସାଧ୍ୟପଦରୁ ଅବଦତ ହେଉଁ ସେ ବାବୁ
ପକାଳମାତ୍ରର ସେଠା ଦେବୀକାଦେବ ସେ କଦେବ କେତ୍ତି
ଉତ୍ତର ଦେବୀ ଶିଖିବ ଚନ୍ଦ୍ର କଦେବରେ ସେ ସମସ୍ତ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସକେବ କେବ ବାଲେଶ୍ୱରଠାରେ କଦେବ କଦ
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷକେବର ଉତ୍ତରକ ଦେବୀକ ।

ଉତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ଉତ୍ତର ସକାଳ ସକାଳରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ସକାଳ କଦେବୀ ଦେବୀ ଏବଂ କମିଶନ କଦେବ । ଉତ୍ତର
ଠାରେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟକର ହୁଏ ।

କଦେବତାରେ ଠା ୨୦ ଦେବରେ କଦାଦେବ ଉତ୍ତର
ମାନ ଓ ମହାକାର କାର୍ଯ୍ୟକରୁ ଦେବୀକାଦେବ କଦେବରେ
ହୁଅଇ ।

ଦେଖିବେ ସମସ୍ତ ଉପକ୍ରମେ ଏ ଦେଶୀୟ ଉଚ୍ଚ ଓ ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମିଳିତ ଦେଶ ଉପକ୍ରମକୁ କେବେ ସୁଦୈର୍ଘ୍ୟ ନୀତିକ୍ରମରେ କେବଳ କରା ଉଚିତ । କେବଳ କାଳକ୍ରମେ କରାଯିବ ।

ସର୍ବମୁଖ୍ୟତଃ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅପରାଧ ଉପରେ ଏକ ଉଚ୍ଚତା ବୁଦ୍ଧି ଶାସନ କରାଯିବ ଯେ ଉଚ୍ଚତାରେ ଚର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଏ । ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶାସନର ଉପକ୍ରମ । ଉଚ୍ଚତା ଓ ଉଚ୍ଚତା ଉପରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଉଚିତ । ଶିକ୍ଷକ ଉଚ୍ଚତାରେ ନିଯୁକ୍ତ ନା ।

କେବଳ ମୋକ୍ଷ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ମାତ୍ରାକ୍ରମରେ କେବଳ ଶିକ୍ଷା ମାତ୍ର ଉପରେ ନୀତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ କିଛି ନିୟମ ନିୟମିତ ହେଉଥିବ । ଏ ସବୁ କେବଳ ଉପକ୍ରମରେ କରାଯିବ ।

ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଏକ ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରେରକପତ୍ର ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳଦୀପିକା ପତ୍ରକର ମହାଶୟ ସମୀପେ ।

ସ୍ୱକଳୟ ନିବେଦନ ଏହି କି ତଳ ଲିଖିତ ବିଷୟକୁ ଅପରାଧ ପ୍ରତିକାରୀ ଜନସାଧାରଣରେ ବିଖ୍ୟାତ କରିବା ଅଭ୍ୟୁତ୍ସା ସିଦ୍ଧି କରିବା ହେବେ ।

ମହାଶୟ ! ଅଲଦନ ପୂର୍ବେ ନୁଆଗଡ଼ ମାନ୍ୟତାଙ୍କର ମଧୁସୂର ନରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଗଲା ସେହି ବିଷୟରେ ଉପଲକ୍ଷରେ ଦୁଇ ପକ୍ଷର ସମ୍ଭାର ବିଷୟରେ କେଉଁଠି ସିଦ୍ଧି ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ । ବିଶେଷ ଏହି କି ଏକଦେଶୀୟ ରାଜାମାନଙ୍କ ଅଣ୍ଡାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଏକାଦେଶକୁ ଫୁଲ ବିଦ୍ୟା ଶୂନ୍ୟ ଦେବାର ଉପକ୍ରମ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ କର୍ତ୍ତୃମାନଙ୍କୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେହି ସମ୍ବନ୍ଧବିଦ୍ୟା ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜନ୍ମାଇବାର ଦେଖି ଦୋଷ ହୁଏ ଯେ ଦୌଡ଼ ଏହାର ଲୋପପତ୍ତି ଘଟି ନ ପାରେ ।

ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଦେଶୀୟ ଉପଲକ୍ଷରେ ନୁଆଗଡ଼ରୁ କେତେକ ପତ୍ରିକା ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ମଧୁସୂର ରାଜସଭା କେତେକ ପତ୍ରିକା ଥିଲେ । ବିଦ୍ୟା ବିପତ୍ତି ନରେନ୍ଦ୍ର ମହୋଦୟ ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦନା ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟା ଲାପାଦରେ ନାଲିଆପନ କଲେ । ସେହି ସମ୍ପର୍କେ ମଧୁସୂର ପତ୍ରିକା ଶ୍ରୀ ଅର୍ଚ୍ଚାଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ନୁଆଗଡ଼ ପତ୍ରିକା ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାଣୀରୁପଣ ଏହି ଦୁଇଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଚର୍ଚ୍ଚା ବିଚର୍ଚ୍ଚା ଲାଗୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବାଣୀରୁପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପତ୍ରିକା ଲେଖକ ଚର୍ଚ୍ଚାଚର୍ଚ୍ଚା କିଛି କେତେକ ସମ୍ପର୍କ ପତ୍ରିକାକୁ ହାୟାତ ନ ପାରେ, ଯେତେବେଳେ ବାଣୀରୁପଣ କିଛି ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ନୂତନ ହୋଇ ଆସି ନ ଥିଲେ ଯେ ଲାଜ ଯୋଗ୍ୟତା ଏହାକୁ ଜଣା ନ ଥିବାରୁ ଏପରି ହେଲା । ସେ ଯାହା ହେଉ ସେହି ପତ୍ରିକା ମହାଶୟଙ୍କର ଯେଉଁ ବାଣୀରୁପଣ ଉପାଧି ଅଛି ତାହା ସେଠାରେ ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଅଛି, ଅର୍ଥାତ୍ ଲାଜ କରୁଣା ଶୁଭ୍ର ଓ ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା ନିୟମରେ ଶ୍ରୋତୃବର୍ଗଙ୍କର ଅନୁନୀତ ଲାଗୁଥିଲା । ଉଚ୍ଚତା ପତ୍ରିକା ପକ୍ଷରୁ, ଲାଗବଳ, ଶାନ୍ତି ଓ ବେଦାନ୍ତୀକ ଯେଣି କର୍ତ୍ତୃବ୍ୟାନୁଯାୟୀ ଅର୍ଥ କରୁଣାଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବାଳ

ଅଭିବାହିତ ହୋଇ ପରଶେଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଉଚ୍ଚତା ପକ୍ଷ ନରେନ୍ଦ୍ର ମହୋଦୟ ଯଥୋପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାକୁଳର ଅଗ୍ରଦୂତ ଓ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ସନ୍ତୋଷ ଜନ୍ମାଇ ଥିଲେ । ଏକଦେଶୀୟ ରାଜାମାନଙ୍କର ଶୁଭ ଦୃଷ୍ଟି ପତ୍ରିକାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଶ୍ଚେଷ ହେଉଥିଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟା ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇପାରିବ ।

୧୦/୩/୮୩ । ନ । କେହି ଦର୍ଶକ ।

To THE EDITOR OF THE UTKAL DIPIKA SIR,

There appears now a third man on the scene, who thinks it is time his part being played. He is neither *Argumentum ad hominem* nor *Argumentum ad ignorantiam*.

2. You may, Mr. Editor, at once guess out from the very introduction the subject with which I am going at present to proceed—it being to observe closely whether our 1st writer was right in laying a complaint of that sort before the public, or the 2nd in contradicting him. I have gone through both the writings, but am sorry to find that 2nd writer has attempted his best, for the most part, to defeat the 1st by laying down a contrary rather than a contradictory proposition, which, he may know if he does'nt know, leaves something in issue and therefore is not all that he should say in order to avoid being dislodged from his position.

3. In the first place, Mr. Editor, I see that your *Argumentum ad ignorantiam* shakes his head and tail with rage, and declares with a loud serious tone that, to his best recollection, no such advertisement was ever published as the tenor of the *Argumentum ad hominem's* correspondence gave him to understand to have been. Yes, he is quite right there. But will he once kindly turn back a little and see how the 1st writer opens his case with an universal proposition that our Commissioner favors high education by way of conferring posts of Ra. 30 and 20 upon graduates and under-graduates?

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୯୩୩
୧୯୩୩

୧୯୩୩ ମାସେ ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦନା ମଧ୍ୟମେ । ମା. ଦିନାକ ୧୦ ୧୨ ୧୩୦୦ ସାଲ ପତ୍ରିକା

ମୂଲ୍ୟ	ଅଗ୍ରମ	ବର୍ଷା
ଦାରିଦ୍ର୍ୟ	ଟ ୫ ୯	ଟ ୨୯
ଉଚ୍ଚମାସଲ	ଟ ୦ ୩	ଟ ୧୯

ମାତ୍ରାଜ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏଣିକି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଦୁଇଜଣ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ନିୟୁତ ଦେବେ । ଉପସ୍ଥର ଏଲକାର ସୁଲି ଡେପୁଟି ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟର ବାବୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକଜଣ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ସେ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପର୍କ ଅବଗତ ହେଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ପଦରେ ଉକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏଠାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅନୁବାଦକ ବାବୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ବି, ଏ, କ୍ୱ ଶୀଘ୍ର ନିୟୁତ କରିବେ । ମାତ୍ରାଜ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ତ୍ତାମାନେ ଏହି ନିୟୋଗଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆଭାଷା ପ୍ରତି ସମର୍ଥନ ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ।

ଏକ ମହାତ୍ମା ପଞ୍ଚାକ୍ଷରରେ ଯେଉଁମାନେ ଉଦ୍ଦୀର୍ଘ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଭାଲିବା କଲିକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ତହିଁରେ ଦେଖାଗଲେ ସେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ଦେଇଥିବା ଜ ୧୯୩୨ ଶକ ମଧ୍ୟରୁ ଦେବକ ଚଳଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଉଦ୍ଦୀର୍ଘ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଯଥା:—

- ବାଣୀଚନ୍ଦ୍ର ବସୁ
- ଗଣେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି
- ମାଳମଣି ରାୟ
- ଗୌରୀସ୍ୱାମୀ ପଣ୍ଡା
- ସୁଧାକୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର
- କରୁଣା କୁମାର ସାହୁ

ଉତ୍କଳଦ୍ୱାରୀର ମହାରାଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ସେଠା କଳମାନଙ୍କ ଦୌରାନ୍ତର ଜନିତ ସେଠାରେ ସେ ସମସ୍ତ ଗୋଲମାଲ ହୋଇଥିଲା ତହିଁରେ ସେଠାର ଦେବକ ସଦାଶିବ ନନ୍ଦଙ୍କର ବିପ୍ରର ହାନି ହୋଇଥିବାର ଶୁଣା ଯାଏ । ଏକ ଜାଲି ମୋକଦମାରେ ଭାଦ୍ରାଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ଦଜାର ଟଙ୍କା ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ଧ କେତେକ ମୋକଦମାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଭଦ୍ରାଙ୍କ ପରବାରବର୍ଗ ସହର ଜଳାହାଣ୍ଡି ଏବଂ ଜୟପୁର ସଙ୍ଗରୁ ଉଠିଯିବାର ଅଜ୍ଞା ହେଲେ କର୍ତ୍ତାମାନେ ଉକ୍ତ ମହାଶୟ ଅପଣା ପରବାରବର୍ଗଙ୍କ ଶଳିକୋଟକୁ ପଠାଇ ଦେଇ ଅପେ ନାଗପୁର ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନରେ ତୁମଣ କରୁଅଛନ୍ତି । କପାଳ ବିଳ କରାଏ ।

ଏକ ଫେରୁଏଣ୍ଟ ମାସ ତା ୧୫ ରଖରେ ପୁଣ୍ୟ ମିତ୍ତନସିଦ୍ଧ କମିଶନରମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଅଧିକେଶନ ହୋଇଥିଲା ତହିଁର କାର୍ଯ୍ୟକଳା ଗରମାସ ତା ୨୯ ରଖର ଓଡ଼ିଆ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ତହିଁର ଥା ୨ ରୁରେ ଲେଖାଅଛି କି ପୁଣ୍ୟ ନଗରସିଦ୍ଧ ନରେନ୍ଦ୍ର ପୁଞ୍ଜରଣୀ “ଦେଉଳ ସମ୍ପାଦନା ନ ଥାଇ ସାଧାରଣଙ୍କ ପୁଞ୍ଜରଣୀ ବୋଲି ମିତ୍ତନସିଦ୍ଧଙ୍କ ବିଧାନ କରିବାରୁ ଦେବାନି ଅଦାଲତ ଯେପରିକି ଦେବଦାଲର ହୁକୁମ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ସେପରିକି ଭାଦ୍ରା ଭ୍ୟାନ କରିବାକୁ ହେବ

ନାହିଁ ।” ଦେବାନି ଅଦାଲତର ନ ମହତୀରର ଦେବାରୁ ଅନୁମାନ ହେଉଅଛି କି ଏହି ପୁଞ୍ଜରଣୀକୁ ମନରର ପ୍ରପ୍ରଗୁଣ ଅପଣାର ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି ଏବଂ ଯେବେ ଭାଦ୍ରା ହୋଇଥାଏ ତେବେ ମିତ୍ତନସିଦ୍ଧଙ୍କର ଏ ବିରୁଦ୍ଧ ଅନୁମାନକୁ ଯଦିବଦ୍ଧି ତୁଲ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ହେଉଅଛି ।

ଏହି ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ପୁଣ୍ୟ ବସାଦର କମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାର ଧ୍ୟା ସ୍ତରେ ଚଳଲିଖିତରୂପେ ଲେଖା ଅଛି ଯଥା ।—

“୫ । ୧୮୮୩ ସାଲ ଫେରୁଏଣ୍ଟ ମାସ ୧୫ ତ.ରଖର ଏହି କମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାର ଧ୍ୟା ସ୍ତାରେ ଉଦ୍ଦୀର୍ଘ ୧୮୮୩-୮୪ ସାଲ ବାବର ପୁଣ୍ୟ ବସାଦର ଉଦ୍ଦୀର୍ଘର ବଜେଟ ଇଣ୍ଡିମେଟ୍ ମଞ୍ଜୁରକରଣପତ୍ର ଫେରୁଏଣ୍ଟ ମାସ ୧୭ ତା.ରଖର କଲିକତାରେ ଲିଖିତ ମ୍ୟୁନିସିପଲ କାର୍ଯ୍ୟକଳାଗରେ ବଜାଦେଶ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଫ୍ରେରଣସୂଚକ ୧୮୮୩ ସାଲ ଉକ୍ତ ମାସ ୨୮ ତା.ରଖର ଓଡ଼ିଆ କମିଶନର ସାଦେବକ ୫୨ ନମ୍ବରମେଳ ମେଳ ଉପରେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଗଲା ।”

ଏ ରଚନା ଅନୁମାନକୁ ବିପତ୍ତ ବୋଧ ହେଉଅଛି । ପାଠକମାନେ ଏଥିର ଉଦ୍ଦ ସଦଜରେ କୁହୁ ପାରନ୍ତି କି ?

ବାଲେଶ୍ୱର ସମ୍ବାଦକାହିକା ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଦାଲେଖର ଜଣାଇ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଠ-
 ଶାଳାର ବ୍ୟୟ ନିମନ୍ତେ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଗଭବର୍ଷ
 ଦାନ କରୁଥିଲେ ତହିଁ ଉପରେ ଅଧିକ ଶୁଳ୍କ
 ଦାନ କରାଯିବ ବା ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି
 ଟଙ୍କାଦ୍ୱାରା ଅଠଗଜ ଶୁଣ୍ଠି ଶକ୍ତି ଏବଂ ଅଠଗଜ
 ଶୁଣ୍ଠି ଅଟକଣ ବ୍ୟୟ ହେବାର ନିୟମ ହୁଅଇ ।
 ଏହି ଦୁଇ ପୁସ୍ତକର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ
 ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଥିବାରୁ ଏଥିରେ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଦେବ । ଏଥିରୁ ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ଦ୍ୱୟ ଅବଧି
 ଦାଲେଖର ଦେବ ଯତ୍ନାଦି ଗର୍ଭରେ ରହି
 ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ କିଛି ପୁସ୍ତକ ଦର ପସନ ହୋଇ
 ଯିବାରୁ ମନେ କରୁଅଛୁ ଯାହାକି ଉପରେ ଏ
 ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାବାର ଭାର ଅଛି ସେମାନେ
 ସର୍ବଜ୍ଞ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହିମାନେ ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ
 ଏହି ଉନବିଂଶତି ଶତାବ୍ଦୀରେ ରାଜଦରବା-
 ରରେ ଥାଇ ଏଡ଼େ କରଣି କଟାଣ ପାଇନ୍ତି
 ସେମାନେ ସାମାନ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ଓ ନାହାନ୍ତର ଅର୍ଥାତ
 କରଣଗରୀର ପାଠଭୋଗିକ ନ ହେବା ଅତି
 ସମ୍ଭବ ଅଟଇ । ଅତଏବ ଅବଶିଷ୍ଟ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ସେମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ଉଚିତ ।
 ଏଥିରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରବା ଦାଲେଖ
 ବ୍ୟୟ ଦେବାରୁ ଦେବ ନାହିଁ ଅଥଚ ଗୋଟିଏ
 ରାସ ପ୍ରାକର କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧର ହେବ ।

ଗଞ୍ଜା ଫୁଲ ।

କରକା ହୋଇ ସଦର ମୁକାମ ଗଞ୍ଜାଠାରେ
 ସେଠା ଫୁଲର ଉତ୍ତମାନଙ୍କୁ ବାସିତ ପାଇତୋ-
 ଠିକ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ଗଜମାସ ଚା ୧୮୮୩
 ଅପ୍ରେଲ ୧୫-୧୬ ମସିହାରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରଣ
 ହୁଅଇ ଏବଂ ଦୁହେଁ ସମ୍ମତ ହୋଇଥିଲେ । ସମ୍ମତ
 କରଣର ନିତେଷ ଅନୁସାରେ ଓ ଉକ୍ତ ହୋଇ
 ସରକାରୀର ମୁଦ୍ରାକର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କି-
 ଲେକ ଏପରି ଗୁନବାଲିଠାରେ ବାସ କରୁଥିବା
 କରକରା ନିବାସୀ କେତେ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ
 ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ବାବୁ ଶ୍ରୀନାଥ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
 ଉଦ୍ଧୃତଦାର ସମ୍ମତର ଅସନ ଗ୍ରହଣ କର-
 ଥିଲେ । ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ମାଧୁର
 ବାବୁ ପ୍ରିୟନାଥ ମୁଖର୍ଯ୍ୟା ବାସିତ ବ୍ୟବସା
 ଲଂଗଣାରେ ପାଠ କଲେ ଏବଂ ସରକାରୀ
 ଅଦେଶ ମତେ ବାବୁ ଶ୍ରୀନାଥ ଯୋଗ
 ସେବାର ଉଦ୍ଧୃତ ମର୍ମ ଓଡ଼ିଶାରେ ବୁଝାଇ
 ଦେଲେ । ତହିଁ ଉଦ୍ଧୃତ ବାଳକମାନେ ଲଂଗଣା
 ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ମୁଖ୍ୟ କରୁଥିବା

ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ଏବଂ ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରେଣୀ ଦାନର ଏବଂ
 ଟଙ୍କା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ଦେଲେ । କରକାର
 ସୁଦ୍ଧା ଶୁଣ୍ଠି ସଦୃଶର ଉକ୍ତ ଗୋଟିଏ ରୌପ୍ୟ
 ସଦୃଶ ଦାନ କରୁଥିଲେ ଯେ ଗାଦା ଉକ୍ତ
 ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ଦାନକ ଶ୍ରୀଧର-
 ଯେନାକୁ ତଥା ଗଲ । ସୁନାକର ଏହି ପାଠ-
 ଭୋଗିକ ଦାନ ଦାଦାର ସ୍ୱ ଗୁଣ୍ୟରେ ଘିଷା
 ଉଦ୍ଧୃତ ଲଞ୍ଜାର ସୁନର ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଅନୁକର-
 ଶାସ୍ତ୍ର ଅଟଇ ।

ପରଶେଷରେ ସେଠା ଉଦ୍ଧୃତ କରକର
 ଦେଇ ଦାନ ଏବଂ ଫୁଲର ଜଣେ ସୁଯୋଗ୍ୟ
 ମେମ୍ବର ବାବୁ ବରପ୍ରସନ୍ନକଲ ଲଂଗଣାରେ
 ଗୋଟିଏ ଗଲ୍ଫା ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏବଂ ତହିଁ
 ଉଦ୍ଧୃତ ସମ୍ପଦ ଦେଲ ଅମୁମାନଙ୍କର ସମାଦ-
 ଦାରା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ସେ ଏପରି ପ୍ରାକର
 ସର୍ବ କେନ୍ଦ୍ରପତୀ ସର୍ବପ୍ରକଳର ମୋଟସଲରେ
 ଅତି ଦେବେ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି । ଗଞ୍ଜା ବ୍ୟୟ ଲୟ
 ସନ ୧୮୮୦ ପାଲରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଅତି
 କାଳରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଧୃତ କରୁଅଛୁ ତହିଁର
 ପ୍ରଧାନ କରଣ ବାବୁ ଶ୍ରୀନାଥ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଉଦ୍ଧ-
 ବିଲଦାର ଅଛନ୍ତି । ସେ ଦେବନ ଯୋଗଦା
 ସହର ଫୁଲର ଉତ୍କଳଧାରଣ ଏବଂ ଉଦ୍ଧୃତସାଧକ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ । ଅପଣା ଦାବକୁ
 ଅନେକ ଦୁଃଖୀ ବାଳକଙ୍କୁ ଫୁଲର ଦେବନ ଓ
 ପୁସ୍ତକାଦିଦ୍ୱାରା ସାହାଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତଦା-
 କରୁ ଧୂବ ବ୍ୟୟ ଏହିକ ପ୍ରକାମାନେ ସୁଖିଣ
 ଦେଲେ ଅବାଧ ନ ହୋଇ ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟର
 ସୁଧା ପ୍ରକରେ ସାଦାସ୍ୟ କରବେ ।

ଗୋଟିଏ ତରାଇତା ।

ଏ ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ଏକପରି ଗୁଣଦୋଷ ଅନ୍ତର
 ସମ୍ପର୍କପତାଠାରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ତରାଇତ
 ଦେବାର ସମ୍ପାଦ ଅସିଅଛି । କଥିତ ହୁଅଇ
 ନାଖୋଦା ମହାଜନ ଅପଣା ବୁଦ୍ଧମୁଣ୍ଡି ଗୋଦା-
 ମକୁ ବୁଦ୍ଧମୁଣ୍ଡି ସରକରେ ୫ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ନୁହା ସିଦ୍ଧକଲେ କିନ୍ତୁ କର ପାଠପୁରେ
 ସଙ୍ଗରେ ଦୁଇଜଣ ଚକ୍ରନଦାର ଥିଲେ ।
 ସେମାନେ ଏଠାରୁ ଦଦାୟ ହୋଇ ସକ୍ତରେ
 ସକାଳପତାଠାରେ ମୁକାମ କର ସେକଳାନ୍ତ
 ଶୋଇଥିବା କାଳରେ ୧୮୮୩ ଚକାଇତ ପଡ଼ି
 ଚକ୍ରନଦାରୁ ଠେଙ୍ଗାରେ ସରୁକର ଅପାର
 କରନାରୁ ସେମାନେ ଚକେକନ ହୋଇପଡ଼ିଲେ

ଓ ଗାତଦାନମାନେ ଏହା ଦେଖି ବୌଦ୍ଧମତେ
 ପ୍ରାଣ ବ୍ୟୟରେ ନିତ୍ତ ରହିଲେ । ତହିଁ ଚୋର-
 ମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଦୁଇ ସିନ୍ଦୁର ଲୁଗା ସମସ୍ତ
 ଟଙ୍କା ଅପହରଣ କର ଅନୁକୀର୍ତ୍ତ ଦେଲେ ।
 ନାଖୋଦା ନାଲଗୀରେ ପୁରସ ଲକ୍ଷ୍ମଣକର
 ବାବୁ ଧ୍ୟମସୁନର ଦର ଅପଣା ଦନ ଦନ
 କେନ ଅନୁସମାନ ସକାଶେ ସରକମିଳକୁ
 ସାଇଅଛନ୍ତି ଅବଧି ଦେହୁ ଧରୁଅପଦାର ସମାଦ-
 ପାଇ ନାହିଁ । ପୁରସ ଚଦାରଣ ଯେତେ ଦେଲେ
 ବସ୍ତ୍ରପତ ବଦରଣ ଜଣାପଡ଼ିବ । ସମ୍ପଦ
 ଏ ପଟଣାରେ ଚୋରକ ସଦୃଶ ଅଧିକ ଓ
 ନାଖୋଦା ସାହସ ଅଧିକ ଏହା କରୁ
 କରବା ଅବସ୍ୟକ ହେଉଅଛି । ୧୮୯୦ ଦକାଇ
 ଟଙ୍କାର ପ୍ରକେଷନ ସାମାନ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଲଂଗଣ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ସାଧନ ପ୍ରକାରକୁ ପ୍ରକାଶ ସଙ୍ଗର
 ଓ ସମ୍ପଦ ରଖାଇ ଅନେକ ସୁଧା ହୋଇ-
 ଥିଲେ ଏମନ୍ତ ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ନାହିଁ ସେ
 ନିଶ୍ଚିତ ବାଟରେ ସବୁଦେଲେ ଦେହୁ ପୁନା
 ମୁଣ୍ଡାଏ ଦେଖାଇ ଦୁଇଲେ ଚୋର ପ୍ରକର
 ଦୁହେଁରୁ ନାହା ରଖା ଗାଇବ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ
 ଦେହୁ ବ୍ୟକ୍ତି ସେପରି ସାଦୃଶ କଲେ ଦୁପଦ
 ପଟକାର ଅଟକ କର ? ନାଖୋଦାକର ଟଙ୍କା
 ଏହିପ୍ରକାରେ ଚୋରମାନର ପଟଣା ଏଥିପ୍ରକ
 ପଟଣାକର ମଧ୍ୟ ଗୁଣାଗାଇଅଛି । ଏଥିରେ ମେ
 ଯେତେ ସରକ ନ ହୋଇ ଦେବନ ଦୁଇ ଜଣ
 ଚକ୍ରନଦାର ଦରସାରେ ଏତେ ଟଙ୍କା ଦାଗୁରେ
 ଶ୍ରୀକେଲେ କେତେକତହିଁରେ କପଦ ବାହାର
 ଅର୍ଥେଣ କିଛି ଜଣାପାଉ ନାହିଁ । ସେ ସେତେ
 ପୁରସ ସାହାଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଟଙ୍କା ପଠାଇଥାନ୍ତେ
 ତେବେ ଏପରି ପଟ ସାଇନ୍ତା ନାହିଁ ଏବଂ
 ଗହୁଥିଲେ ପୁରସର ବ୍ୟବେଶ ନିଜା ଅମ୍ବେମାତେ
 କରନ୍ତୁ । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧେ ପୁରସର
 ଦୋଷ ଦେବାରୁ ବାଟ ନାହିଁ । ପୁରସ
 ଏ ମୋଦକମା ପ୍ରମାଣ କରପାଦରେ ଅବଦ-
 ବ୍ୟବେଶ ପ୍ରଂପାର ଯୋଗ୍ୟ ଦେବେ । ଅନ୍ୟ-
 ମାନେ ଅପା ବର୍ତ୍ତୁ ବ ଅବଦନ୍ତ ଲେଖନାଦେ
 ଏହି ପଟଣାରୁ ଉଚିତ ଘିଷା ଲବ ଦରଦାରୁ
 ବସୁର ଦେବେ । ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ ସେମନ୍ତ
 ଧନ ସାଧୁର ତେମନ୍ତ ଧନ ରଖାଇ କପୁର
 ଉପାୟ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଯେତେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା
 ଦେବ ଗାଦା ରଖା କରବାର ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ
 ତେତେ ଅବଦନ୍ତ । ଦୁଃଖର ଦଶୟ ସେ
 ଦେହୁ ଦେହୁ ଏବଂ ଧୂବଦ୍ୱୟମ ନ କର

ସାମାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ମୂଲ୍ୟଧନ ବୃଦ୍ଧିକାର
ଉପାୟ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ।

ପୁଣି ମିତ୍ତନସିପଲ ମୋକଦମା ।

ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ଗୁପ୍ତ ଏଠା ମିତ୍ତନସି-
ପଲଟି ଶୁଭକ୍ଷେତ୍ରେ ଯେଉଁ ମୋକଦମା ଉପ-
ସ୍ଥିତ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସହୁର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ
କିପ୍ରାପତ ବଦରଣ ଅମ୍ବେମାନେ ଏଥି ପ୍ରଦେ-
ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲୁ ସେ ମୋକଦମା ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅସିଲରେ ଦାଏର ଅଛି ଏବଂ ସେହି ବସୟ
ଦିନେ ଅତି ଗୋଟିଏ ମୋକଦମା ଏଠା
ମୁନସିପି ଅକାଲରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
ସନ ୧୮୮୮-୮୯ ମାଲର ପ୍ରଥମ କିସ୍ତ ବାବୁ
ଟାକୁ ବୋଲି ମିତ୍ତନସିପଲଟି ଯେଉଁ ଟଙ୍କା
ଅନ୍ୟାୟ ପୂର୍ବକ ମୁଦେଇଠାରୁ ଅଦାୟ କର-
ଥିଲେ ପ୍ରଥମ ନାଲିଶ ଚହୁଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଥିଲ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ନାଲିଶ ସେହି ବର୍ଷର ୨ୟ ଓ ୩ୟ
କିସ୍ତ ବାବୁ ସେହିପରି ଅନ୍ୟାୟ ପୂର୍ବକ ଅଦାୟ
ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କା ସମ୍ପର୍କରେ ଅଛନ୍ତି । ମୁଦେଇ
ବଦର ଯେ ପ୍ରଥମ ମୋକଦମା ଶୁଭୁଥିବା ସମ-
ୟରେ ୨ୟ ଓ ୩ୟ କିସ୍ତ ବାବୁ ଟଙ୍କା ଭଲବ
ହେବାରୁ ଉକ୍ତ ମୋକଦମା ନିଷ୍ପତ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦାବି ପ୍ରକଟ ରଖିବା ସଦାଶେ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା
କଲ ମାତ୍ର ଗ୍ରାହଣ ଚେଷ୍ଟାମାନ ମାନସିପାଦେବ
ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗ୍ରାହଣ ନକରି ଦୋରଲ ଓହାରିବ
ହାବାର କଲେ ଚହୁଁ ସେ ବାଧ ହୋଇ
ଅପତ୍ତି ସହିତ ଟଙ୍କା ଦାଖଲ କଲ । ଅଧିକ
ଏହିପ୍ରକାର ଅନ୍ୟାୟ ପୂର୍ବକ ଅଦାୟ ହୋଇ-
ଥିବା ଟ ୨୩ ଏବଂ ମିତ୍ତନସିପଲଟିର
ଏହି ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଭାବାର ଯେତେ
ଦକବାସ ସମୟ ନଷ୍ଟ ଓ ମାନସିକ କ୍ଳେଶ
ରହାଏ ହୋଇଅଛି ତହିଁର ସ୍ଵରାଜ୍ୟ
ଟ ୨୦୦ କ୍ରା ଏପରି ଟ ୨୨୩ ମିତ୍ତନସିପଲଟି
ଠାରୁ ଅଦାୟ କରବାର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ।
ଏଥର ମୁଦାଲକ ସମ୍ବନ୍ଧୁ ଏକା ବାବୁ ଦରକର
କୋଷ ଉପଲ ହୋଇ ଜବାବ ଦାଖଲ କର-
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାଙ୍କର ଫିସ ଟ ୨୫୦ କ୍ରା
ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟ ମିତ୍ତନସିପଲ କମି-
ଶ୍ନର ଉଲ୍ଲେଖନାଦେବ ବାରିଷ୍ଟର ବ୍ୟବସାୟ
କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅସମ୍ପା ଘର ମୋକଦ-
ମାର କହୁ ନହ କାହିଁକି ନ ପାରେ ଅମ୍ବେ-
ମାନେ ହୁଣି ପାରୁ ନାହିଁ । ପୂର୍ବ ମୋକଦମାରେ
ସେ ଏକ ଦରକରକାରୁ ଦୁହେଁ ଉକଲ ଥାନ

ଟ ୫୦୦ କ୍ରା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏ ଫିସ ପାଲଥିଲେ ଏଥର
କହୁ ନ ପାରିବାରୁ ଉକ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅନୁଷ୍ଠ
ସେହି ଟ ୨୫୦ କ୍ରାକୁ ଦୁହେଁକୁ ବାଣ୍ଟିଦେବା
ଉଚିତ ଥିଲା । ଯାହା ହେଉ ଏଥର ମୋକ-
ଦମାରେ ମୁଦେଇ ମୁଦାଲ ଉଦୟ କହୁ ଅଧିକ
ସିଧାଶା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ମୁଦେଇ
ଦେଅଇନ ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେବାକୁ ବାଧ ହୋଇଥିବା
ଟଙ୍କା ଫେରପାଇବା ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ଖେସାସତର
ଦାବି କରୁଅଛ ଏବଂ ମୁଦାଲ ପ୍ରଥମଥର
ଉକଲ ଫିସରେ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିଲେ
ତହିଁର ଚତୁର୍ଥାଂଶରୁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁନାହାନ୍ତି ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକକ ଯେ ମୁଦେଇର ଖର୍ଚ୍ଚଟା
ମୁଦେଇର ଦାବରୁ ପଡୁଅଛି ମାତ୍ର ମୁଦାଲକ
ଖର୍ଚ୍ଚ ଟାକୁଦାହାଙ୍କ ଫୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଯାଉଅଛି ।
ମୁଦେଇ ଦାବରେ ଭାବାର ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ ଦେବ ଏବଂ
ଗ୍ରାହଣ ଚେଷ୍ଟାମାନ ମାନସିପାଦେବଙ୍କ କିସ୍ତ
ରହିବ । ମୁଦାଲ ଦାବରେ ଫଣ୍ଡରୁ ଟଙ୍କା
କଅଯିବ ତଦ୍ଵାରା କୌଣସି କମିଶ୍ନର ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ
ଦେବା ଭେଣ୍ଡି ଅତି ବରଂ ଦୁଇ ଏକକଶର
ଲଭୁଅଛି । ଏହିପରି କମିଶ୍ନମାନେ ଏକା
ସାଧାରଣ ଧନ ରକ୍ଷା କରବାର ଯଥାର୍ଥ ପାବ
ଅଛନ୍ତି ।

ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଲୁଲୁଗୁ ପ୍ରଭୃତି ସହ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ
ଗୁଡ଼ ପାଳିତ ପଶୁଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ନିମିତ୍ତ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଚି-
କିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ତାଲୁର ଅଛନ୍ତି ଏବଂ
ସେମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟମାନ
ମଧ୍ୟ ଅଛି । ସେ ସକଳ ଦେଶରେ ଗୁଡ଼ ପାଳିତ
ପଶୁ ମଧ୍ୟରେ ଘୋଡ଼ା ପ୍ରଧାନ ଦାବଣ କୃଷିକା-
ର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ଗୁଡ଼ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ବହିବା ଗାଈ
ଟାଣିକା ଉଦ୍ଦାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଘୋଡ଼ାଦ୍ଵାରା ସମ୍ପନ୍ନ
ହୁଅନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଘୋଡ଼ାର ଚିକିତ୍ସା ଉକ୍ତ
ଶ୍ରେଣୀର ତାଲୁରମାନଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟବସାୟ
ଲାଭକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଘୋଡ଼ାର ପ୍ରାଣକୁ ଗୋରୁ
ଅଧିକାର କରୁଅଛି । ଗୁଡ଼ ପାଳିତ ପଶୁ ମଧ୍ୟରେ
ଏଠାରେ ଗୋରୁ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁମାନେ
ଅତି ପ୍ରାଚୀନକାଳରୁ ଗୋ ଜାତିର ଉପକାରଣ
ବିଶେଷରୂପେ ଅନୁଭବ କର ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି-
ପାଳନ ବସୟରେ ଅତି କଠିନ ନିୟମମାନ
ବ୍ୟବହାର କର ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଏମନ୍ତ କି ଗୋ
ଜାତି ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ପୂଜ୍ୟ ଦେବତା ମଧ୍ୟରେ
ସରଣିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏଣିକି ଧର୍ମର

ବଦଳ ଅନେକ ପରମାଣରେ ଶିଥିଲ ହେବାରୁ
ଗୋରୁଙ୍କ ସ୍ଵରକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରତିପାଳନ ବସୟରେ
ପୂର୍ବ ପ୍ରୟ ଅସ୍ଥା ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ଏବଂ ତ-
ଦ୍ଵାରା ଗୋ ଜାତିର ସେମନ୍ତ ସ୍ଵୟ ହେଉଅଛି
ଭେମନ୍ତ ସେମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ଅମ୍ବେମାନେ ଯେଉଁ
ଉପକାରମାନ ଲଭ କରୁଥିଲୁ ତାହା ଦ୍ରାଘ
ହେଉଅଛି । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଅବଶ୍ୟ ଖୋଚନାୟ
ଅଛି । ଚିକିତ୍ସା ଅଭାବରୁ ଅନେକ ଗୋରୁ
ରୁଗ୍ଣତା ଏବଂ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଲଭୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ
ତଦ୍ଵାରା କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟର ଦାବି
ହେଉଅଛି । ମକର୍ତ୍ତମେଘ ବଙ୍ଗାଳ ଗୋ ଜାତି-
ର ଏହି ଦୁର୍ଭବସ୍ଥା ଅନୁଭବ କର ଗୋଟିଏ
ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ଚହୁଁ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାପନ କରବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କର
କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ସିଧ ହୋଇ
ପାରିବ ତହିଁର ବ୍ୟବ ନିମିତ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜଣ
ପ୍ରଧାନ ତାଲୁରଙ୍କର ଗୋଟିଏ କମିଟି ଗଠନ
କରୁଥିଲେ ଉକ୍ତ କମିଟି ଯେଉଁ ରିପୋର୍ଟ ପଠା-
ଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା କଲକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକା-
ଶିତ ହୋଇଅଛି ।

କମିଟି ଯେଉଁ ରିପୋର୍ଟ ପଠାଇଅଛନ୍ତି
ତହିଁରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଅଛନ୍ତି କି ଏହି ଚିକିତ୍ସା-
ଳୟ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରଭାବରେ ପ୍ରାପନ
କରବା ବିଧେୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ୟ କୌଣସି
ବିଦ୍ୟାଳୟର ସାଖା ସ୍ଵରୂପ ହେବାର ଅବଶ୍ୟକ
ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଏମନ୍ତ ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ ନିର୍ମାଣ
ଦେବ କି ଯହିଁରେ ଅନୁଧନ ୧୦୦ ଗୋରୁ
ଘୋଡ଼ା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁ ରହି ପାରେ ।
ଏଥିରେ ୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ପଡ଼ିବ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣାକମଳ ସେଗୟାକୁ ଜାବିଗଣ ସଂଘେ
ଗୋଟିଏ ପୁଅକୁ ଦାସପାଠାଳ ଟ ୧୦୦୦ କ୍ରା
ବ୍ୟୟରେ ନିର୍ମାଣ ହେବ ; ପୁଣି ଗୁଡ଼ ହଜାର
ଟଙ୍କାରେ ଗୋଟିଏ ସବଜେକ୍ଟ ଗୁଡ଼ ନିର୍ମାଣ
ହେବ । ଏହା ଛଡ଼ା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଉପଧାନୟ
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ସ୍ଵପରାଷ୍ଟ୍ରେଣେଟ୍ସ ବସାଘରର
ଆବଶ୍ୟକ । ଏ ସମସ୍ତରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଲାଗିବ । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅସ୍ତିତ୍ଵ
ଦେବତାକୁ ଉପସକରଣ ସେଗୟାକୁ ଅଧି-
କିସ୍ତା ଓ ସାକ୍ଷାତ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗୋ ପାଳକ ଓ
ଗୋ ଚିକିତ୍ସା ଶିକ୍ଷା ଦୟାଯିବ । ୨୦ ଜଣ ଶିଷ
ସେନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଫିଟାଇବାକୁ ଦେବ ଏବଂ
୨୦ ଜଣ ଶିଷରୁ ଅଧିକ ପଢ଼ିବେ ନାହିଁ । ପଶୁ
ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ଵାରା ଜାବିକା ନିବାହ କରବାରୁ ଯେ-

ଦେବନ ପ୍ରମାଣେ ସମର୍ଥ ନ ଦେବେ ଭେଦ-
 କର ସେମାନଙ୍କୁ ଦୂରୀ ଓ ଚାନ୍ଦିନ ଦେବୀର
 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରବାକୁ ଦେବ । ବୃତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ
 ମାସକୁ ଟ ୫ ଙ୍କା ଏବଂ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରହମାନେ
 ପ୍ରଥମ ମାସକୁ ଟ ୧୫ ଙ୍କା ଦେବନର ଚାନ୍ଦିନ
 ପାଇବେ ଏବଂ ପ୍ରତି ଶାନ୍ତ ବର୍ଷରେ ଦେବନ
 ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଟ ୩୦ ଙ୍କା ବା ଟ ୪୦ ଙ୍କା
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ । ଘର ଚାନ୍ଦିନ ନିର୍ମାଣ ସଦା
 ଶେ ସେତେ ବ୍ୟୟ ଅରମ୍ଭରେ ପଡ଼ିବ ତାହା
 ଲେଖା ଯାଇଅଛି ମାତ୍ର ଶେଷ ଓ ଗୁରୁମାନଙ୍କ
 ଦେବନ ଶ୍ରେଣି ଖାଦ୍ୟ ଔଷଧ ଇତ୍ୟାଦିରେ
 ସର୍ବସ୍ୱତା ଦାୟିତ୍ୱ ୩୦ ଦିନକୁ ଟଙ୍କାରୁ ଉପା
 ବ୍ୟୟ ହେବ ନାହିଁ । ଏ ଟଙ୍କା ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ
 ପ୍ରଥମ ଭେତେ ବର୍ଷ ସମସ୍ତ ଦେବୀକୁ ଦେବ
 ଦାରିଣ ଏହି ନୂତନ ପଦ୍ଧତୀର ପ୍ରଥମ ବସ୍ତା-
 ରେ ବୌଦ୍ଧ୍ୟର ଲଭ ଦେବୀର ଅପା ନାହିଁ
 ଏହି ନିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ବଲିବତୀ
 ନଗର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ ।

ବଙ୍ଗଳା ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ ଯେଉଁ ମଦୁର ଅନ-
 ଷ୍ଟାନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦୋଇଅଛନ୍ତି, ସେତେ
 ବ୍ୟୟକୁ ହସ୍ତ କରି ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ୱ କରିବ ଦେବେ
 ସେତେ ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ହେବ । ପଣ୍ଡ
 ଚିକିତ୍ସାର ଶିକ୍ଷା ଦାନ ଏ ଦେଶରେ ବୃତ୍ତେଷ
 ପ୍ରୟୋଗମୟ ଅଛି ଏବଂ ଏମନ୍ତ ସୁଦ୍ଧା ଅପା
 ଦେଉଅଛି ଯି ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ ଏ କର୍ଯ୍ୟର ଅରମ୍ଭ
 କଲେ ଦେଶୀୟ ଧନୀମାନ ଓ ଦୋକାନୀମାନ
 ନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଦନଶ୍ରେଣୀ ସଭା ଏଥିରେ
 ଯଥା ସମ୍ଭବ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବୃତ୍ତିତ ଦେ-
 ବେ ନାହିଁ । ନିମନ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ଏ
 ନିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା
 ଦେଖାଯିବ ସେତେବେଳେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତର
 ବ୍ୟୟ ଉଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

ପୁଣି ମିତ୍ତନସିପଲ ଯୁକ୍ତ ଦେବ କ ?

ଏହି ନଗରରେ ମିତ୍ତନସିପଲଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
 କଂସାଲଖାନା ଭେନି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି
 ମାନଶ୍ଚି ସାଦେବ ଏବଂ ପଲଟନର କର୍ଣ୍ଣେଇ
 ସାଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବିବାଦ ଅରମ୍ଭ
 ହୋଇ ସୈନ୍ୟ ସାଜବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥା ଯାଇଅଛି
 ତାହା ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଅବଧ ସେ
 ହସ୍ତସ୍ତରେ ପଲଟନ ଓ ସିପଲ ଏକତାରେ
 ତୃତୀୟତା ପାଠ୍ୟାୟତ ଦେଉଅଛି ଏବଂ ଇଣ୍ଡିଆ
 ଓ ବଙ୍ଗଳା ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ୱ କରୁଅ

ଦେଉଅଛି । କିନ୍ତୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ମାନଶ୍ଚି
 ସାଦେବ ସେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁରୁ ହୋଇ
 ରହିବେ ନାହିଁ । ମିତ୍ତନସିପଲଦ୍ୱାରା ଅପ୍ତ ବୃଦ୍ଧି
 ନିମିତ୍ତ ସେ କଂସାଲଖାନାଟି ବନ୍ଦୀ ଅଛନ୍ତି ।
 ନିମାୟ ଦେଉ ବା ଅନ୍ୟାୟ ଦେଉ, ଅଇନ
 ସଙ୍ଗତ ଦେଉ ବା ନଦେଉ ତାହାର ଦୁଃଖ
 ଦେଉ ବା ସୁଖ ଦେଉ ମିତ୍ତନସିପଲଦ୍ୱାରା ଅପ୍ତ
 ବୃଦ୍ଧି କରବାକୁ ସେ ଅପାପା ପରମର୍ଥ ଜ୍ଞାନ କର
 ଅଛନ୍ତି । ଏଣେ ଲହ ଗୁଡ଼କୁ ପିଞ୍ଜିତ ଖାଇଯାଇ
 ପଲଟେ ବର୍ତ୍ତରେ ତାହାଙ୍କର ଅଦୌ ଅପ୍ତା ନାହିଁ
 ବୌଦ୍ଧ୍ୟସିପୁତେ ଲବ ଦେଖାଇ ପାରିଲେ ହେଲା ।
 ବମିପୁରମାନେ ବୋଧ ହୁଅଇ ତାହାଙ୍କର ଏହି
 ସୁଖରେ ମୋହର ହୋଇ ତାହାଙ୍କୁ ଶତ ପାରୁ
 ନାହାନ୍ତି ଏହି ଦେଉ ତରଳ ମାସରେ ପୁନଃଦାର
 ତାହାଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ନିଷ୍ପଳ କର
 ଅଛନ୍ତି । ନୋହଲେ ଯେବେ ବମିପୁରମାନେ
 ତାହାଙ୍କର ଗରବର୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦ-
 ଶେଷ ଗ୍ରାବରେ ଦୁଃଖି କରୁଥାନ୍ତେ ତେବେ
 ବେବେହେଁ ତାହାଙ୍କୁ ପୁନଃଦାର ଏହି ଅଧିକାର
 ଦିଅନ୍ତେ ନାହିଁ । ଅଥବା ଏମନ୍ତ ହୋଇ ପାରେ
 ଯେ ଅଉ ବେଲ କମିପୁର ସେ ଗୁରୁ ପଦଶ
 କରବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନାହିଁ । ଦେବେ
 ଏହା ହୋଇଥାଏ ତେବେ ସେମାନ ବ-
 ମାନକର କମିପୁର ପଦରେ ରହିବାର ହିତ
 ନୁହଇ । ଦେବନ ସମ୍ଭରେ କମି ପୁଟା ବ ଓ
 ନା କହୁବା ଅଥବା ମୁଗ୍ଧ ଟୁଙ୍ଗାକିକ କୁ ସମସ୍ତେ
 ପାରିନ୍ତି ହେତୁ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ସବୁ ଜଣା ପଡ଼ିବ
 ଅଉ ସେହିମାନେ ଦାକମତ ମନରଖା କଥା
 କହୁ ଅପା ପ୍ରତିପତ୍ତି ଲେଉଟି ସେମାନଙ୍କ
 କଥା ସ୍ମରଣ । ସେମାନେ ପ୍ରଭୁହକ୍ତ ଦେଇ
 ପଲଟିତ ହୋଇ ନିତ୍ୟ ସଦବାସ ଲଭ କରିଅଛନ୍ତି
 ତାହାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ କହୁବ ଏବଂ
 ସେ ଭନ ଲେବଠାକୁ ବା କ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ।
 ଶ୍ରୀପୁର ମାନଶ୍ଚି ସାଦେବ ଏକାବେଳେକେ ଗୁରୁତ୍ୱ
 ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ପଦର ଅପୋଷ୍ୟ ଏପରି ଅପ୍ତେ-
 ମାନେ କହୁ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ତାହାଙ୍କର
 ଦେବେ ଶ୍ରୀତ ଏ ବଳ ସୁଖ ଅଛି ଯେ ତାହାକୁ
 ଇତ୍ତମ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ ଯୋଜନା କଲେ
 ବଡ଼ ଶୁଭଫଳ ପଳନ୍ତା ହେବୁ ତାହାଙ୍କର ଗର
 ବର୍ଷର ଶାସନରେ ଯେପରି ଅନ୍ୟାୟମାନ
 ଅପ୍ତେମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଅଛୁ ତତ୍ତ୍ୱରେ
 ଅବଧ୍ୟ କହୁବୁ ଯେ ତାହାଙ୍କର ଦୁର୍ଗୁଣଗୁଣ
 ଅଧିକ ଏବଂ ସେପରି ପ୍ରବାଦଅଛି କ ବନଶା

ଗୋରୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ପଡ଼ିବ ରହିବା ବା
 ସେହିପରି ତାହାଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି
 ପଦରେ ଅଛନ୍ତି ନ ଦେବୀ ସାଧାରଣଙ୍କ ବ-
 ଗାୟୁ ଧୁର । ମାତ୍ର ବମିପୁରମାନେ ସାଧାରଣ
 ଲୋକର ପରମାମୀ ହେଲେ ନାହିଁ । ଯାହା ଦେଉ
 ସେ ଏହି ପଦରେ ବରିକଦୂତ ଦେବା ସଙ୍ଗେ
 ପୁନଃଦାର ପଲଟିଶିକ୍ଷା ସଙ୍ଗେ ଯୁକ୍ତ କର
 ବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିର ନାହିଁ
 ଏହି ବ କର୍ଣ୍ଣେଇ ସାଦେବ ପଲଟିଶିକ୍ଷା କର
 ବଧା ସଦାସେ ଅପା ଲଭନା ବଞ୍ଚୁ ମଧ୍ୟରେ
 ଗୋଟିଏ କସାଲଖାନା ପ୍ରାପନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ
 ଯେଉଁ ପ୍ରକରେ ତାହା ବସିଅଛି ପଲଟିଶିକ୍ଷା
 ତାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାହା ସାଧାରଣ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ
 ଅଥବା ସମ୍ଭବଧାର ଅପା ନାହିଁ । ଏପରି
 ପଲଟିଶିକ୍ଷା ମଂସର ଶର୍ତ୍ତ ଅଧିକ ଏବଂ ସେତା
 କସାଲମାନେ ଯେବେ ମିତ୍ତନସିପଲ କସାଲ-
 ଖାନାକୁ ନ ଯିବେ ତେବେ ଏଥିର ଅପ୍ତ ହସ୍ତ
 ଜଣା ପଡ଼ିବ । ଏଥିପାଇଁ ଅନୁମାନ ହୁଏ
 ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ସାଦେବ ପଲଟିଶିକ୍ଷା
 କସାଲଖାନା ଉପାଇ ଦେବୀର ଦେଖା କରୁ
 ଅଛନ୍ତି । ଗତ ଗୁରୁତ୍ୱର ଅନୁମାନ ପ୍ରଥମ
 ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଉପଦେଶର ମିତ୍ତନସିପଲ ଦେ-
 ଶୁକମାନଙ୍କର ଏକ ଅଧିକେଷନ ହୋଇଥିବ
 କମିପୁରମାନେ ଦିନା ପ୍ରକାଶ ଉପରେ ଦେ-
 ପଲଟିଶିକ୍ଷା କର୍ଣ୍ଣେଇ ସାଦେବଙ୍କ ଦାର୍ଯ୍ୟକୁ
 ଅନ୍ୟଥା କରୁବା ସଦୃଶ କଥା ନୁହଇ । ସଦେବ
 ଶ୍ରୀ ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ୱର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖିଲେ ଯେ ଏକ
 ଦେଲଦେ ବସ୍ତୁ ଅରମ୍ଭ କଲେ ଗୁରୁତ୍ୱ
 ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ସଜର ତେୟା ବରଦା ଓ
 ଚିତ୍ତ ଜିନ କର ଏହି ପୁର କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ତଳର
 ମାତ୍ରଦେଶ ଓ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ସାଦେବକୁ ପ୍ର-
 ଦେଶ ଦଥ ଯାଉ ଯେ ସେ ପଲଟିଶିକ୍ଷା କଥା
 ଖାନାଟି ଉପାଇ ଦେବା ସଦାସେ କର୍ଣ୍ଣେଇ
 ସାଦେବକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତଳ-
 ଶାଠି କରୁଅଛନ୍ତି ଅପ୍ତମାନଙ୍କ ବଦେବନାରେ ଭିନ୍ନ
 ହୋଇଅଛି ଏବଂ ପ୍ରଥମେ କର୍ଣ୍ଣେଇ ସାଦେବ
 ପୁଅକୁ କସାଲଖାନା ଟିଏନଟିଆର ମିତ୍ତନସିପଲ
 କସାଲଖାନାକୁ ଟିକା କାରିଣ ପଲଟିଶିକ୍ଷା ସମସ୍ତ
 ମଂସ ବଦେବୀକୁ ଅଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।
 ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ୱ ଉପାକୁ କର ବନୋବସ୍ତୁ କରବା
 ଦାରିଣ କ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠାନ
 ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ? ଶ୍ରୀପୁର ପଣ ସାଦେବ
 କର୍ଣ୍ଣେଇ ସାଦେବଙ୍କ ସହିତ ସଭାବ କର ପନ-

ସୂକ୍ଷ୍ମ ମାନଙ୍କର ସୁବିଧା ସକାଶେ କେତେ ସୁଲେ
 ପିକିମିଶ୍ରଣ କର ଦେଇ ମିଳାମିଶ୍ରଣ କର ଦେଇ
 ଯାହାପ୍ରକାରେ । ମତ୍ର ସେ ଏ ନଗରରୁ ବିଦାୟ
 ଦେବା ମାତ୍ରକେ ଚାହାନ୍ତି ବନୋବସୁ ରହୁଅ
 ଦୋର ଗଲ ବେ ଉପେ ଚେଅରମାନ ଯଲ
 ଯୁଦ୍ଧରେ ଅପଣା ଅଧ ଦେଖାଇବାକୁ ଯାଇ
 ଉତ୍ସୁକ ହେବେ କାଳ କଲେ । ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ
 କେଉଁ ଦେଶୀ କଥାକଥାରେ ମାରି ଅଣିବାକୁ
 କେହି ଅନୁମାନରେ ବାଧା ନୁହଇ । କେବେ
 କେତେକ ମିତ୍ରନିପିପାଳିତାର ଏକେ କିମ୍ପ
 ଦାହିତ୍ୟ ? ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖା ଯାଉଅଛି
 ହୋଇଥି ମତେ ଅପ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରବା ଚାହାନ୍ତି
 ମନେ । ଉତ୍କଳର ଅଭିନବ ପ୍ରତି ଅପ୍ତା କର
 ଯେ କି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ।

ପ୍ରସ୍ତ ।

ଉତ୍କଳରେ ହିନ୍ଦୁମତ୍ତମାନଙ୍କର
 ସ୍ୱାଧୀନତା ।

ଉତ୍କଳ ଗୁରୁତରବର୍ଷରେ ଅନେକଙ୍କର ଏପରି
 ବ୍ୟବସାୟ ଉତ୍କଳମତ୍ତମାନଙ୍କେ ସମସ୍ତେ ପିଞ୍ଜର
 ନାହିଁ । ବହୁ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ ଓ ଗୁରୁକର୍ତ୍ତା ଏ ମଧ୍ୟ
 ଏହି ବ୍ୟାପାର ଅନୁଗାମୀ । ସେମାନେ ରାମାୟଣ,
 ମହାଭାରତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରୁ
 ବିଚିତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କର ଉତ୍କଳରେ ନାଶକର
 ସୁସୁକାଳୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତିପଦ କରନ୍ତି ।
 ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ କେବଳ ସୁସୁକରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ଏକ ଦେଉଁମାନେ ବ୍ରହ୍ମଦେବ ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳର
 ଉତ୍କଳ ପର୍ଯ୍ୟବେଶଣ କରି ନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ
 ନିକଟରେ ଯାହାକି ବାକ୍ୟ ଶ୍ରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା
 ପ୍ରତିପଦ କରକର ଅବଶ୍ୟ ଏକମତ୍ର ଉପାୟ ।
 ମାତ୍ର ସେହିମାନେ ଅଧିକ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟରେ
 ବ୍ୟୟ କରିଅଛନ୍ତି, ମତ୍ର ସମର୍ଥନ କରଣରେ
 ଅଧିକ ଧନକୁ ଶାନ୍ତର ସହାୟତା କେତେକାନ୍ତ
 ଦେବ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଶୁଣ୍ଠସ ପ୍ରମାଣ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିବେ ।

ଏଠାରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜାତିରୁ
 ପାରିଶ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବଜାତିୟ ଶ୍ରୀମାନେ
 ସ୍ୱାଧୀନ । କେବଳ କେହି ଶୁଦ୍ର ଜାତି
 ଏ ସମ୍ପର୍କ ବହୁତୁଳ । ମତ୍ର କାଶ୍ୟାୟ ଶ୍ରୀ-
 ଦେବମାନେ ସବୁ ଦେଶରେ ସ୍ୱାଧୀନ, ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ
 ବେଶ୍ୱରଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତାର କାରଣ । ଧନୀ
 ଦେବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରମାନେ କେବେ, ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ
 ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ବହୁତ କରି ସୁବବଦା କରନ୍ତି । ପୁଣି

ଶ୍ରୀସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଅବମାନନାକୋଲି ବଦଳନ୍ତି ।
 ଏକ ଜାଗାୟ ଶୁଦ୍ରମାନେ ଉଦ୍ଧୃତ କାରଣରୁ
 କେଉଁଠାରେ ଅବା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦଅନ୍ତି,
 କେଉଁଠାରେ ଅବା ଉଦ୍ଧୃତପକ୍ଷରେ କର୍ଯ୍ୟ
 କରନ୍ତି । ମତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଉ ବୈଶ୍ୟ ଶ୍ରୀମାନେ
 (କମା ଆଉ କୋମଟ ଶ୍ରୀମାନେ) ସର୍ବଦା ସବୁ
 ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ପକ୍ଷ
 ଦ୍ରାବିଡ଼ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ନାଶ୍ୱମାନଙ୍କୁ ସୁବବଦା
 କରବା ପ୍ରଥାକୁ ମାଜିବରୁକ ଓ ଧର୍ମବରୁକ
 ବଦେତନା କରନ୍ତି । (ରୁଦ୍ଧ କାଳରେ ଗୁଡ଼ର
 କୌଣସି କର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେବା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ
 ପକ୍ଷରେ ନଷ୍ଟିକ ବୋଲି ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ
 ଏକା ଜନ ଦନ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ର ବହ-
 ଉତ୍କଳରେ ଅବସ୍ଥିତ କରବାକୁ ହୁଏ) । ବାସ୍ତ-
 ରେ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅନ୍ତଃସୁରକ୍ଷ ସାଧକ
 ଏ ଦେଶୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ବିଜାତୀୟ, ଯାକ-
 ନକ ଓ ଦୃଶ୍ୟ ମଣନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରଥା ଯେ ଅର୍ଯ୍ୟା-
 ଶୂର ବରୁକ, ଏଥିରେ ଅଶ୍ରମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ
 ନାହିଁ ।

ମୁସଲମାନମାନେ ଉତ୍କଳ ଅଧିକାର କଲେ;
 ଏକ ସେମାନଙ୍କ କଠୋର ଶାସନ ସଙ୍ଗେ
 ଯେପରି ହିନ୍ଦୁସାହି ଓ ହିନ୍ଦୁ ଜାତି ଅନେକ
 ଶରେ ଲେପ ଦେଲେ, ସେପରି ପ୍ରାଚୀନ
 ହିନ୍ଦୁସ୍ୱାଧୀନତା ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅନୁର୍ଣ୍ଣିତ ଦେଲ ।
 ମତ୍ର ଏହିଶକ୍ତିର ବିଲୋପ ଉତ୍କଳର ସର୍ବତ୍ର ବ୍ୟାପି
 ଦୋଇ ନାହିଁ । ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟରେ ଅର୍ଯ୍ୟବିଭକ୍ତି-
 ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ପୁରୁବାଳୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଅଛି । ଉତ୍କଳ-
 ଉତ୍କଳରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଶାସନ ଯେପରି
 ପ୍ରବଳ ଓ ଗୁଣ୍ଠୀ ଦୋଇଥିଲା, ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟରେ
 ସେପରି ଦେଇ ନ ଥିଲା । ସୁତରାଂ ଏ ଅଞ୍ଚଳର
 ସୁରକ୍ଷାମାନେ ଯଦନ ଦସୁରୁ ଲଞ୍ଚିତ ଦେବା
 ଅସକ୍ୟ । ବ୍ୟତରେକେ ସର୍ବଦାରେ ସଜନରେ
 ଗଦାଧୀନ କରବାକୁ ସମ୍ଭବ ଦୋଇଥିଲେ ।
 ମାତ୍ର ଉତ୍କଳରେ ଅର୍ଯ୍ୟନାଶ୍ରମାନେ ସଞ୍ଚାର୍ଥବାଣ
 ହସ୍ତରେ ଅନ୍ତଃସୁରକ୍ଷାଦିନା ଦେଲେ । ମୁସଲମାନ
 ଶାସନ କାଳର କଳପୟ ସତ୍ୟାକା କ୍ରମାଗତ
 ଅନ୍ତଃସୁରରେ ଥାଇ ସେମାନେ ସର୍ବ ସ୍ୱାଧୀନତା
 ବସୁତ ଦୋଇଅଛନ୍ତି ଏବ ସୁରକ୍ଷମାନେ ସର୍ବ
 କାଳରେ ସ୍ୱାସ୍ୱାଧୀନତା ଥିବା ବସ୍ତୁରେ
 ସନ୍ଦେହସୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଶ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବାକାରକ୍ତ
 ଅଣିବା ଲକ୍ଷା ଘଣା ଏବ ଦୋଷର ବସ୍ତୁ
 ଦୋଇଅଛି । ମାତ୍ର ସେହିମାନେ ଅଧିକ ଦକ୍ଷି-

ଣରେ ବ୍ରହ୍ମଣ କରବେ, ଏ ଅଞ୍ଚଳର ନାଶ୍ୱ-
 ମାନଙ୍କର ସଜନ ଗଜବ୍ୟ ଦର୍ଶନ କରବେ,
 ସେମାନେ ଜାଣିବେ ଯେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳର
 ଅନ୍ତଃସୁରକ୍ଷା ଏକ ଉତ୍କଳରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ବିଦ୍ୟମାନ
 ରହିଅଛି ।

ଅମୁସଲମାନଙ୍କର ଯାଜପୁର ସବାଦଦାବା
 ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯଥା;

ଗତ ମାର୍ଗମାସ ତା ୨୫ ରଖ ଗୁଣରେ
 ଏ ନଗର ମିତ୍ରନିପିପାଳ ଅଧିପରେ ବସର
 ଅଗ୍ନି ଲଗିବାରୁ ସମସ୍ତ ଜାଗଜପତ୍ର ସହତ
 ଉକ୍ତ ଅଧିପ ଗୁଡ଼ ଦୁର୍ଗୀରୁତ ଦୋଇଯାଇଅଛି
 ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ତେପୁଟ ମାଜିଖେଟ୍ଟ ବିଶେଷ ଅନୁସନ୍ଧାନ
 ସହତ ଉକ୍ତ ବସ୍ତୁ ଉଦନ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର
 ଅବଧ କେଉଁସି ନିଷ୍ପତ୍ତ କାରଣ ଜଣାଯାଇ
 ନାହିଁ ।

ଏବର୍ଷ ବାରୁଣୀ ଯୋଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଥିବାରୁ
 ଏପ୍ରାନ୍ତରେ ବିଶେଷ ଯାତ୍ରା ଦୋଇ ନ ଥିଲେ
 ଏବର୍ଷ ଦୋକାନ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଅଧି ନାହାନ୍ତି ।
 ଉକ୍ତ ଯାତ୍ରା ସୁକରେ ଏଠା ଫଉଜଦାସ
 ମୋହରର ବାବୁ ଉତ୍କଳରୁ ମହାଲୁକ ପୁତ୍ରର
 ଦେବରୁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ସୁନାହାର ଶୁଣ୍ଠାସ ନେବା
 ସମୟରେ ଲାଜ ଶୁକର ଓ ଜଣେ କନଶ୍ଚାକଲ
 ସେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଧରବାରୁ ସେ ଦଠାତୁ ଉକ୍ତ
 ଦାଉକୁ ଶିଳିଗଲା ମାତ୍ର ପୁଲିସ ଗୁଲ୍‌ଶମରେ
 ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଲୁଧିନରେ ଅଛି ଓ କୁଲକ
 ଉପସଦ୍ୱାରା କାହାଠାରୁ ଦସ୍ତ ବସ୍ତୁଅଛନ୍ତି
 ଅବଧ ଉକ୍ତ ଦାଉ କହା ଶର୍ତ୍ତରୁ ବାଦାର
 ଦୋଇ ନ ହୁଁ ।

ଶ୍ରୀ ବିଶେଜା ଠାକୁରଣୀଙ୍କର ବେକାର
 ଦେଉଁ ଅଂଗ ଏଥି ପୂର୍ବ ଗୁଣି ପଡ଼ିଥିଲା ଜଣେ
 ବିଶ୍ୱଗିଦ୍ୱାରା ଚାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ନିର୍ମୂଳ ଦୋଇ
 ଅଛି ଓ ଭଗିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ରହ୍ମାକୁଣ୍ଡ ନାମକ
 ପୁଷ୍କରଣୀର ପକ୍ଷୋକାରସ କାଶେ ଏଠା ମିତ୍ର-
 ନିପିପାଳକ କିଛି ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କରଣୁବାରୁ
 ଅଜକୁ ଏକମାସ ଦେବ ଉକ୍ତ ପୁଷ୍କରଣୀରୁ
 ଗୋ ୩ ଟା କେଶ୍ୱାଦ୍ୱାରା ତଳ ବାହାର ଦେଉ-
 ଅଛି ତଥାତ ଉକ୍ତ ପୁଷ୍କରଣୀ ଶୁଦ୍ଧ ଦୋଇ ମାତ୍ର
 ନ ଥିବାରୁ ପକ୍ଷୋକାର ଦୋଇ ଠାରୁ ନାହିଁ ।

ଚଳତମାସ ତା ୪ ରଖ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ
 ଏ ଉତ୍କଳରେ ବିଶେଷ ଚୋପାନ ସହତ ଏକ
 ଅଶ୍ରା ବୁଦ୍ଧି ଦୋଇଅଛି ଅଦାବ ଅଧିକାଂସ ଅମ୍ବ
 ଉତ୍କଳ ଯାହା ଦେଉ ଏବର୍ଷ କିଛି ଅମ୍ବ ପ୍ରାପ୍ତି

